

Dünyanın gerici egemenlerinin ezilen halklara ve uluslara yönelen saldırıları, birbirleriyle yaşadıkları boğazlaşma ve büyük lokmayı elde etme mücadelesini durduracak yegâne güç hiç kuşkusuz halkın kendi kurtuluşu için bağımsız hareketidir.

özgür gelecek için

Yeni Demokrasi

gazetesi

27 KASIM-11 ARALIK-SAYI: 175 • FİYAT: 20 TL • ISSN: 2630-5526

Bakın Şu Ellerimize NE KADAR DA GÜÇLÜLER

MEŞA AZADÎ 4

ALMA MAZLUMUN AHINI ÇIKAR AHESTE AHESTE!

Oysa sorun kazanılan belediyelerin gasbedilmesi değildir. Sorun, TC'nin ulusal baskı politikalarını demokratik alanda da devam ettirmesidir. Daha önce de vurguladığımız gibi "TC, Kürt ulusunun en demokratik haklarını ve taleplerini dahi imha etmeye muktedir." Bu, TC'nin Kürt ulusuna ve diğer azınlık uluslara karşı tarihsel tutumunu ifade eder.

DÜNYA 16

BRICS'DEN G-20'YE HALKLARA DÜŞMANLIK ZİRVELERİ

Yer yer kışımalara da sahne olan bu zirvede devam edegelen ortaklık kendi içinde sorunlar biriktirmektedir. Beklenenin aksine ortak deklarasyon yayınlansa da ekonomik ve siyasî gelişmelerde ortaklaşamamanın hatta çatışmanın büyüdüğünü gösteren bir tutum ortaya çıktı.

SAYFA 12-13-14

Çayırhan'da maden işçileri yer altına kapandı

Ankara'nın Nallıhan ilçesinde bulunan Çayırhan Termik Santrali'nde özelleştirmeye karşı başlatılan madenci eylemi 120'nci saatini geride bıraktı. Bölgede kar yağışı devam ederken madenciler MADEN-İŞ Sendikası Genel Başkanı Nurettin Akçul'un pazartesi günü (25.11.24) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar ile yapacağı görüşmeyi bekliyor. Görüşmenin olumsuz sonuçlanması halinde eylem yapan madenciler açlık grevine başlamayı planlıyor.

20 Kasım Çarşamba sabah vardiyasının başlamasıyla yer altına inen yaklaşık 500 işçi ve yeryüzünde onlara destek veren işçiler bölgede kar yağışı ve hava sıcaklığının sıfır derecenin altına düşmesine rağmen eylemlerine

devam ediyor. Yer altında madenciler eylemlerini sürdürürken yer üstündeki işçiler de ateş yakarak ısınmaya çalışıyor.

Madenciler eylemlerinin altıncı gününde MADEN-İŞ Sendikası Genel Başkanı Nurettin Akçul'un Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar ile yapacağı görüşmeyi bekliyor. Akçul ve beraberindeki sendika heyeti, bakan ile yapacağı görüşme için sabah saatlerinde maden sahasından ayrılarak Ankara'ya doğru yola çıktı.

Taleplerinin net olduğunu ifade eden işçiler görüşmenin olumsuz sonuçlanması halinde direnişte olan madenciler açlık grevine başlamayı planlıyor.

Köy muhtarı Kaypakkaya ve Çayan'ı andığı için görevden alındı

Ardahan Damal'a bağlı Burmadere köy muhtarı Şah İsmail Göyük sanal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek görevden alındı. İlk olarak Komünist Önder İbrahim Kaypakkaya ve Mahir Çayan paylaşımları nedeniyle gözüaltına alınan muhtar adli kontrol şartıyla serbest bırakılmıştı.

"Örgüt propagandası yapmak"tan soruşturma başlatılan muhtar hakkında görevden uzaklaştırma kararı da verildi. Karar Şah İsmail Göyük'e Damal Kaymakamlığı tarafından bildirildi.

Damal Dernekler Federasyonu açıklamasında şu ifadeler yer verdi:

"Köyde birkaç hafta önce muhtar ve birkaç köylü arasında yaşanan kişisel mesele büyümüş ve muhtarımız İsmail Göyük'e yönelik bir karalama kampanyasına dönüşmüştür. Kişisel hırslar sebebiyle köy muhtarımız hakkında, geçmiş internet kayıtlarında '68 kuşağı devrimcilerini andığı için 'terörist' denilerek şikâyetle bulunulmuş ve bu yüzden hakkında soruşturma başlatılmıştır."

Hindistan'da 10 Maoist gerilla ölümsüzleşti

Hindistan'ın Chhattisgarh eyaletine bağlı Sukma bölgesinde Hindistan Komünist Partisi (Maoist) ile faşist Hint ordusu arasında çatışma meydana geldi. Hint burjuva-feodal medyasına iddiasına göre 10 HKP (Maoist) gerillasının ölümsüzleşti. 22 Kasım Cuma günü Maoist gerillalar ile faşist Hint ordusu arasında Sukma'da çatışma meydana

geldi. Hint burjuva-feodal medyasına konuşan faşist polis şefi Sundarraaj P. 10 Maoist gerillanın ölümsüzleştiğini iddia etti. Sundarraaj: "Çatışma sabah saatlerinde Bhejji polis karakolunun yetki alanındaki Bhandarpadar köyü yakınlarındaki bir ormanda çıktı ve burada güvenlik personelinden oluşan ortak bir ekip Maoist karşıtı bir operas-

yonu çıktı" dedi. Faşist polis şefi, Bölge Yedek Muhafızları (DRG) ve Merkezi Yedek Polis Gücü (CRPF) personelinin Korajguda, Dantespuram, Nagaram ve Bhandarpadar köylerinin ormanlık tepelerinde Maoistlere yönelik operasyon başlatıldığını belirtti. Yine iddialara göre ölümsüzleşen gerillalar arasında Bastar Bölge Komitesi Üyesi ve Askerî Sorumlusu Madkam Masa ve Bölge Komitesi Üyesi Lakhma Madvi olduğu iddia edildi. Diğer ölümsüzleşen Mao-

istlerin Halk Kurtuluşu Gerilla Ordusu (PLGA) savaşçıları olduğu belirtildi.

Jin, Jiyan, Azadî sloganına yasak

Diyarbakır Valiliği "Jin, Jiyan, Azadî" sloganını yasakladı. Yasağı dinlemeyen kadınlar On Gözlü Köprü'den "Jin, Jiyan, Azadî" sloganlarını yükseltti.

Diyarbakır'da Özgür Kadın Hareketi'nin (Tevgera Jinen Azad-TJA) öncülüğünde Sur ilçesinde bulunan On Gözlü Köprü'de yapacağı etkinlik öncesi polis, kadınları arayarak "Jin, Jiyan, Azadî" sloganının yasaklandığını bildirdi.

"Jin, Jiyan, Azadî" sloganının "örgüt propagandası" olduğu öne sürüldü. Konuya dair sözlü aktarım dışında herhangi bir resmî evrak gösterilmezken valiliğin resmî sitesinde de yasağa dair bir karar yer almadı.

YASAK TANINMADI

Kadınlar On Gözlü Köprü'de ulusal kıyafetleriyle erbane ve meşaleler eşliğinde eylem düzenledi. Kadınlar çaldıkları erbaneler eşliğinde, "Jin Jiyan Azadî" ve "Biji Berxwedana Jinan" sloganlarını attı.

Uzun süre çalınan erbane ve atılan sloganların ardından kitle adına Halkların Eşitlik ve Demokrasi Parti (DEM) Diyarbakır vekili Adalet Kaya açıklama yaptı.

Açıklama yapılan konuşmanın ardından "Susmuyoruz, Korkmuyoruz, İtaat Etmiyoruz" ve "Jin, Jiyan, Azadî" sloganlarıyla sona erdi.

İlhan Sami Çomak tahliye edildi

1994 yılında İstanbul'da gözüaltına alınan ve yargılandığı Devlet Güvenlik Mahkemesi (DGM) tarafından "Devletin birliği ve bütünlüğünü bozmak" iddiasıyla müebbet hapis cezası verilmişti. 30 yıl tutsaklık sürecinin ardından Şair İlhan Sami Çomak, Silivri 5 Nolu L Tipi Hapishanesinden tahliye edildi. İnfaz süresini doldurduğu halde tahliyesi hep ertelenen Çomak için İdare Gözlem Kurulunun (İGK) bugün yaptığı değerlendirme sonucunda tahliyenin önündeki engelin kalktığını belirtti.

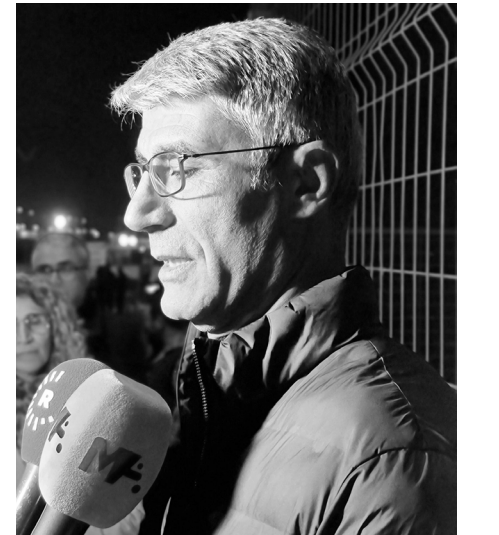
İlhan Sami Çomak adına yönetilen X hesabından yapılan paylaşımda "İlhan'ı aldık" paylaşımı yapıldı.

"ÜRETİLMİŞ KARANLIKTAN GERÇEK KARANLIĞA"

Tahliye edildikten sonra açıklamalarda bulunan Çomak şu ifadeleri kullandı:

"Sevdiklerimin gözlerindeki ışığı daha

açıkça görebileceğim bir havada tahliye olacağımı tahayyül etmiştim. Nihayet tahliye olabildim. Üretilmiş bir karanlıktan, gerçek karanlığa kavuşabildim. Geride birçok sevdiğim insanı bıraktım. Umarım onlar da bir an önce tahliye olurlar. Birçok insanın büyük haksızlıklar yaşadığını biliyorum. İGK bu kararların baş rolü. Haksız sebeplerle infazı yakılan arkadaşlarım var. Bunların bir an önce düzeltilmesi gerekiyor."

POLİTİK GÜNDEM

TIRMANAN VE BÜYÜYEN GERİCİLİĞE KARŞI KURTULUŞ BAYRAĞINI YÜKSELTELİM!

Türk hâkim sınıfları bölgesel gelişmelerdeki olasılıklara bağlı olarak Kürt ulusal meselesini kendi çıkarları doğrultusunda kullanmak için fırsatlar kollamaya devam ediyor. Meselenin “çözüm yoluna sokulmasına” yönelik beklenmedik açıklamalar ve dünkü politikalarla tam uyumsuz söylemler kitlelerde ciddi bir belirsizlik problemi-ne yol açmış durumda. Bu, ülke içinde şovenizmin körüklenmesine engel bir süreç de değil. Devlet hemen her alanda şovenizmi yaymaya dönük, toplumsal bir histeri derecesinde kışkırtıcı çalışmalar içinde. Dünyanın genel gidişatıyla da ilişkilendirilebilir bu çalışmalarda amacın güçlendirilmiş bir toplumsal şovenizm olduğu anlaşılıyor. Bölgede kimi belirleyici güce sahip devletlerin yeniden dizayn edildiğini, kurgulandığını görüyoruz. Söz konusu çalışmalar hem Kürt halkını kendi çıkarlarına ikna etmek hem de kendi ulusal birliğini olası tehditlere karşı canlı kılmak için olmalıdır. Bu sürecin derinlikli ve kapsamlı oluşu, çeşitli olasılıkları içermesi devleti birçok konuda harekete geçirmiş görünüyor. “Tehlike” ve “tehdit” söylemleri özellikle dikkat çekici. Siyasi, ekonomik, kültürel, sportif her gelişme şovenizm yoluna çıkarılıyor. En kaba, pespaye, aşağılık, trajikomik, yoz biçimlerde şovenizme rastlamaktayız.

Emperyalist dünyanın efendileri arasındaki mücadele tırmadıkça, saldırganlık düzeyinde karşılıklı adımlar atıldıkça siyasî gericilik ihtiyacı boyutlanıyor. Bu siyasî gericiliğin temeli uzun zamandır şovenizmdir. Tüm devletler toplumu bununla boğmakta, kendi çizgisinde mutlak bir şekilde hizalamaya çalışmaktadır.

Dünyada ve ülkede de temel eğilim ezilen halklara ve uluslara daha fazla saldırı ve gerici güçlerin kendi aralarında tırmanan kışıma şeklindedir. Emperyalistler 2008’de zirveye varan krizle birlikte bir türlü büyümeyen pastadan en büyük payı sağlama mücadelesine odaklanmış durumdadır. Büyümeyen pastanın paylaşımı mücadelesi keskinleşmeyi beraberinde getirmektedir. Dünya genelindeki mücadeleye çarpan etkisi yapan bu sorun, ülkelerde ise hem klikler arası hem de klikler içi mücadeleyi kırıbaçlamaktadır.

5 Kasım’da gerçekleşen ABD’de başkanlık seçimi dünyada seyreden çok yönlü mücadelelerin aynası niteliğindedir. Seçimleri kazanan Donald Trump sadece Demokratlara karşı kazanmadı. Klasik Cumhuriyetçi çizgide olan Bush’lara, Cheneylere, McCainlere, neo-conlara karşı da kazandı. Bu açıdan klasik konumlanmaların ve karşıtlıkların değiştiği, klikler içinde ve klikler arasında farklı denklemlere işaret eden bir mücadelenin sonucuyla karşı karşıyayız. Trump seçim söylemlerinde şovenizmi ve anti-komünizmi temel argüman yaparken dünyaya barış meleşinden ezgiler sundu: Ukrayna savaşını sonlandıracağını, Orta Doğu’ya uzlaşma getireceğini vaat etti. Bir emperyalist hayduda bu sözleri söyleten şey derinleşmekte olan krizdir, beklenti ise “büyümeyen” pastayı büyütme! Ne var ki bunlar kriz karşısında sarf edilmiş boş sözlerden ibarettir.

Trump’ın Orta Doğu’yu kriz koşullarında yeniden dizayn etmek için İsrail ile saldırmaya devam edeceği, Çin’i karşılayabilmek uğruna Ukrayna üzerinden Rusya’yı daha güçlü kuşatmanın yollarını arayacağı anlaşılıyor. Trump’ın Biden ile yaptığı görüşmeden sonra ABD öncülüğündeki Batılı emperyalistlerin Ukrayna’ya Rusya topraklarında uzun menzilli füze kullanma izni vermeleri bu gerçeği açıklar. Kabinesinde savaş kışkırtıcısı uzmanların yer alacak olması da “barış meleşimizin” iblisten gelme olduğunun bir başka göstergesi.

Bu gelişmelere Rus emperyalizmi Ukrayna’yı nükleer başlıklı kıtalararası hiper-sonik füze ile vurarak yanıt verdi. Putin Ukrayna’nın kendisine verilen füzeleri kullanması durumunda NATO’nun savaşa dahil olacağını vurgulayarak “nükleer doktrini” güncelledi. Yetmedi açık bir dille nükleer savunmayı güçlendirdiklerini ilan etti. Trump’ın Rusya’ya karşı izleyeceği taktik politikanın Çin’i hedef alacak Pasifik Asya’daki yoğunlaşmayla ve ittifak güçleri olan Almanya ve Fransa’ya karşı izleyeceği politikalarla yon bulacağı belirtilmelidir.

Bu noktada özellikle Batılı emperyalist ittifakta yaşanan çelişkilerin Ukrayna’da, Orta Doğu’da, Afrika ve Kafkasya’da derinleştiğine dikkat çekmemiz gerekir. Bu çelişkilerin Trump ile tırmanacağını öngörüyoruz. Zira Almanya ve Fran-

sa’da ekonomik zorluklar henüz siyasî kriz seviyesine varmasa da artmaya başladı. Almanya erken seçim rotasına girerken Fransa’da parlamento çoğunluğunu kaybeden Macron üzerindeki Le pen ve Yeni Sol İttifakın basıncı yoğunlaşmış durumda. Uluslararası Ceza Mahkemesi’nin Netanyahu ve Galant ile ilgili tutuklama kararları bu cephedeki iç çelişkinin açığa çıkmış biçimi olarak yorumlanabilir. Hiçbir ülkede uygulanmayacak bu karar ABD ile ortaklarının sorun yaşadığına işaret etmektedir: ABD’ye Netanyahu ile yürümeme uyarısı yapılmakta ve Siyonist İsrail’de iktidar değişimi istenmektedir.

Tüm gelişmeler dünyada yalın kat bir gericiliğin, bir pervasızlığın güçlendiğini gösteriyor. Bu, egemen sınıfların çıkarlarına hizmet eden temsilcilerde kendini açığa vuruyor. Açıkça şovenist, savaş kışkırtıcısı, saldırgan, kadın düşmanı, homofobik, anti komünist kişilikler temsiliyetin taşıyıcı kolonları oluyor. İşçi ve emekçiler başta olmak üzere ezilen ulus, inanç, cinsiyetlere yönelik tam donanımlı siyasî figürler sürecin yönlendirici özneleri. Bunlar, aynı zamanda klik ve iç klik mücadelesinde, pastayı paylaşmak zorunda olduklarına karşı da olabildiğince saldırgan ve acımasız bir tutum alıyorlar.

Tüm bu pervasızlık ve gericilik saldırganlık eğiliminin güçlenmesinde somutlaşıyor ve verili dengeleri değiştirme mücadelesi de buna uygun kızışıyor.

Siyonist İsrail’in Filistin’e yönelik devam eden saldırısı tüm bölgede çatışma ve gerginliği büyüten bir rol oynuyor. Faşist TC, emperyalistlerin bölgesel planlarında daha etkin konum elde etme üzere tutum ve konum belirlemeye çalışırken Kürt meselesini temel gündem olarak şekillendirdi. Bir yandan PKK’ye silah bırakma şartıyla Abdullah Öcalan’ın sistem içinde legalize edilebileceğine dair Devlet Bahçeli çıkışı, diğer yandan Kürt Hareketinin tüm legal kazanım ve haklarını hedefleyen ve ilk startını kayımlarla veren saldırganlık. TC’nin ABD güdümlü hesaplarla İran kuşatmasına hazırlığı da içeren ezilenlerin “silahlarını tasfiye etme” hamlesi ve eşgüdümlü olarak legal haklara yönelik saldırganlığı aynı sonucu üretmek üzere iki koldan yapılan hareketlerdir. Her iki hamlede

de kışkırtılan şovenizmdir. Kürt düşmanlığı kültürel kölelikle dayatılmaktadır. Kürt meselesine dair adımlara destek vererek ya da muhalefet ederek şovenizmi üreten egemen güçler sürekli bir biçimde düşmanlaştırma siyasetini güçlendirmektedir. Kürt meselesi bugün aynı zamanda iç klik ve klikler arası mücadelenin de kaldıracıdır. Hem AKP ile MHP arasında hem de bu kliğin CHP ile mücadelesinde Kürt meselesi bir araçtır. CHP belediyelerine atanan kayyımlar bunun ürünüdür.

Faşizmin saldırganlığı ekonomik krizle ve ona eşlik eden yönetme problemleriyle, zorluklarla sürekli artmaktadır. İşçi ve emekçiler gün gün yoksullaşırken ücret artışlarına dair “mali politikadan taviz vermeyen” bir düzenleme peşinde. Asgari ücreti “sahte enflasyon beklentisi” ile belirleyecek ve açlık sınırının üstüne çıkarmayacak bir yaklaşım benimsenmiş durumda. Pervasız bir ekonomik saldırganlık ile emekçiler yaşamsal sorunların girdabına itilmektedir.

Tayyip Erdoğan 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Günü’nde “kadınlara yönelik şiddet kabul edilemez bir vandallıktır.” diye açıklama yaparken Taksim’de yürüyüş yasaklanıyor ve kadınlar polis şiddetine maruz kalıyordu. Ayda 35 kadının rutin şekilde katledildiği bir siyasî rejimde, Tayyip Erdoğan bu şiddete karşı mücadele edenleri “ideolojik aparatlar” diyerek hedefe koymakta bir beis görmüyor. Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Günü’nde kadınlar kendilerine saldıran bir devletle karşılaşmakta, kadın düşmanlığı devlet eliyle tekrarlanmaktadır.

Dünyanın gerici egemenlerinin ezilen halklara ve uluslara yönelen saldırıları, birbirleriyle yaşadıkları boğazlaşma ve büyük lokmayı elde etme mücadelesini durduracak yegâne güç hiç kuşkusuz halkın kendi kurtuluşu için bağımsız hareketidir. Emperyalist savaş kışkırtıcılığına ve zehirli şovenist saldırganlığa karşı halkların kalıcı ve gerçek bir barış için siyasî iktidar savaşımı ve bağımsız devrimci çizgisi zorunludur. Komünistler bunun için yoğunlaşmalı, örgütlenmelerini güçlendirmeli ve halkı ikna edecek siyaseti hayata geçirmelidir.

ALMA MAZLUMUN AHINI, ÇIKAR AHESTE AHESTE!

Kürt sorununda müzakere tartışmaları sürerken önce Esenyurt, sonrasında Mardin, Batman ve Halfeti belediyelerine kayyım atandı. Önceki sayılarımızda müzakere gündeminin amacının barış olamayacağını, bu gündemin TC'nin Kürt Ulusal Hareketini (KUH) çöktürme planının taktiksel bir manevrası olduğunu, devletin Kürt ulusunun en demokratik haklarına ve taleplerine dahi imha konsepti ile yaklaştığını belirtmiştik. Öyle ki çok geçmeden bu görüşümüzün bir sağlaması olarak kayyım atamaları gerçekleşti. Kayyımlara karşı birçok kentte devrimci, demokrat ve yurtsever kurumların öncülüğünde çeşitli biçimlerde eylemler örgütlendi. DEM Parti'nin ve CHP'nin ortak adayı olarak seçilen Ahmet Özer'in yerine kayyım atanmasının ardından Esenyurt halkı sokaklara dökülerek kayyımı protesto etti ve irade gaspını kabul etmediğini gösterdi. Ara sokaklara yayılan protestolarda onlarca kişi işkenceyle gözaltına alındı ve geçtiğimiz günlerde DEM Parti ilçe eş başkanları tutuklandı.

Her ne kadar kayyım saldırısına karşı Esenyurt halkı refleks gösterse de pasif tepkilere evrilecek olan süreçte en büyük rolü halkı direnişten izole etmeye, geri bir mevziye çekmeye çalışan CHP üstlenmiştir. CHP'li ve-killers, belediye meclis üyeleri ve parti

yönetimi belediye binasına girmek için polis barikatının önüne gelmiş ancak halkın tüm dinamizmine ve sahiplenmesine rağmen barikatı aşmamışlardır, "devletin polisi"ne karşı gelmemişlerdir. Aksine, halk düşmanlığı mesleğini icra eden polislere ironik düzeyde "Siz AKP'nin polisi değilsiniz!", "Halkın polisi olun." gibi çağrılarda bulunmuşlardır. CHP'li belediye meclis üyeleri ve parti yönetimi, irade gaspına çatışmalı ortamlardan kaçınarak ve Anayasa Mahkemesi'ne başvurarak "karşı koy-muştur." Kuşkusuz CHP'nin irade gaspı karşısında halkı süreçten izole eden bu tutumu, halkın sisteme karşı biriken öfkesinin kendisini de boğacağı korkusundan kaynaklanmaktadır. Zira CHP, burjuva-feodal sistemin en sadık temsilcilerinden birisidir. Dolayısıyla kayyım karşı çözümü kitlelerin meşru direnişinde değil, burjuva-feodal sistemi koruyan hukuk mercilerinde araması CHP'nin sistemin işlevli bir aparatı ve güvenilmez bir muhatap olduğunu, taşımaya suyla değirmenin dönmeyeceğini bir kez daha ortaya koymuştur.

-Bu arada bu yazıyı kaleme aldığımız saatlerde DEM Partili Dersim ve CHP'li Ovacık belediyelerine kayyım atandı ve Dersim halkı polis barikatlarını yıkarak şehir merkezini direniş alanına çevirdi. Bir süredir müzakere tartışmalarında "el kaldıran" ve Kürt illerine ziyaretler düzenleyerek DEM Parti ile görüşme-

ler gerçekleştiren CHP'nin Dersim öz-gülünde kayyım saldırısına nasıl karşı koyacağını(!) önümüzdeki günlerde göreceğiz.

ÇÖZÜMÜN REFERANSI DİRENİŞTİR

Birçok kentte kayyım saldırılarına karşı eylemler ve etkinlikler düzenlense de irade gaspına karşı direnişin merkezi Batman oldu. Yüzde 64,52 oranla seçimlerde en çok oy alan aday Batman belediye Eş Başkanı Gülistan Sönük olmuştu. Devletin kadın sorunundaki vizyonu burada da kendisini gösterdi ve erkek egemen sistem "Türk'ün gücü"nü göstererek(!) buraya da kayyım atadı. Batman halkı irade gaspına karşı sokakları direniş alanına çevirdi ve devrimci potansiyelini açığa çıkarmış oldu. Batman'da halkın kendiliğinden eylemi, yıllardır süren çatışmasızlık ortamını ortadan kaldırmıştır. Halk ile polis arasında yoğun ve istikrarlı çatışmalar yaşanmış, yüzlerce kişi işkenceyle gözaltına alınmış, onlarca kişi tutuklanmıştır. Batman halkının direnişi her ne kadar kayyım saldırısına bir tepki olarak ortaya çıkmış olsa da esasta barikat başlarında, sokaklarda, meydanlarda sisteme karşı biriken devrimci öfkenin açığa çıktığını görmüş olduk. TC'nin korkulu rüyasının, yani halkın devrimci eyleminin fragmanı Batman'da yaşanmış oldu. Bu neden-

le TC çareyi en vahşi biçimde halka saldırmakta bulmuştur. DEM Parti vekilleri ve yöneticileri alanlarda halkı yalnız bırakmamıştır, bununla birlikte KUH, halkın kendiliğinden hareketinin gerisinde kalmıştır. T. Kürdistanı'nda yaşanan her krizde çatışmasızlık ortamını korumak, başka bir ifade ile halkın meşru direnme hakkını kullanmasını engellemek için polis şefleriyle müzakereler yürütülmekte ve halktan "sakin olması" istenmektedir. Kuşkusuz DEM Parti'nin bu tutumu uzlaşmacı çizgisiyle anlaşılabilir. KUH, Kürt toplumunun çeşitli sınıflarından, çoğunlukla da halkı oluşturan sınıflardan oluştuğu için bünyesinde radikal-devrimci nüveler taşımaktadır. İleri düzeyde direniş alanına dönüşen yerlerde açığa çıkan bu nüveler, KUH nezdinde bir tutuma dönüşmüştür. Bu tutum halkın iradesine sahip çıkması ve iradesini koruması temelinde gelişmiştir. Dolayısıyla Kürt halkının süreci sahiplenışı de ileri bir noktada gerçekleşmiştir. Ancak burada söz konusu olan basit bir tabirle Kürt halkının belediyelere kayyım atanmasına karşı çıkarak iradesine sahip çıkması değildir. Söz konusu olan ilhakçı tahakküm biçimlerine karşı Kürt halkının eğilimlerini en ileri düzeyde ortaya koyduğu pozitif-devrimci eylemidir. Kürt halkı iradesini yıllardır süren suskunluğu parçalayarak ve esasta haklı savaşın gerekliliğini pratikte ortaya koyarak

“çözüm”ün nasıl olması gerektiğine işaret etmiş ve referans olmuştur. Bu durum kaçınılmaz olarak KUH içerisinde de yansımaları bulmuştur. Dolayısıyla KUH’un halkın iradesine sahip çıkması ve iradenin korunması temelinde takındığı tutum, ancak iradenin ortaya konması ve geliştirilmesiyle anlam kazanacaktır. KUH’a halkın eğilimlerini, istemlerini ve taleplerini bu süreci doğru okuyarak anlama fırsatı doğmuştur.

KAYYIMLAR ULUSAL BASKININ BİR SONUCUDUR

Kürt ulusuna yönelik çeşitli saldırıların ayyuka çıktığı böylesi bir süreçte KUH içerisinde kayyım karşıtlığını belediyelerin savunulmasına indirgeyen anlayışlar ortaya çıkmıştır. Bu durum TC’nin Kürt ulusuna uyguladığı ulusal baskı politikalarının anlamını daraltmaktadır. Oysa sorun kazanılan belediyelerin gasbedilmesi değildir. Sorun, TC’nin ulusal baskı politikalarını demokratik alanda da devam ettirmesidir. Daha önce de vurguladığımız gibi “TC, Kürt ulusunun en demokratik haklarını ve taleplerini dahi imha etmeye muktedir.” Bu, TC’nin Kürt ulusuna ve diğer azınlık uluslara karşı tarihsel tutumunu ifade eder. Dolayısıyla kayyım saldırısını yalnızca belediyelerin gasbedilmesi olarak değil, ezen ulus egemenliğinin kapsamlı saldırılarının bir parçası olarak görmek gerekir.

Bununla birlikte KUH, ulusal baskıya karşı çıkmasıyla ve kayyım saldırıları karşısında Kürt ulusunun iradesini sergilemesi tutumuyla ilerici bir yöne sahiptir. Biz komünistlerin yakalaması, desteklemesi ve gelişmesinde itici güç olması gereken halka da esasen budur. Zira KUH’un sınıf uzlaşmacı çizgisi ulusal baskıyı sona erdirebilecek bir muhtevaya sahip değildir ancak KUH’un hiç değilse kazandığı belediyelerde demokratik alanın sunduğu olanaklarla asgari düzeyde hayata geçirmeye çalıştığı (DEM Parti’nin kazandığı belediyelerde Kürt dili alanında yapılan çalışmalar buna örnektir), nihai hedef olarak da belirlediği ulusal-kültürel özerklik istemi, sanıldığının aksine Kürt milliyetçiliğine son verecek bir sistem değildir. Aksine, ulusal-kültürel özerklik, üstyapı kurumlarında gerçekleşen millî değerlerin ön planda tutulduğu ve işlendiği bir sistemdir. Aynı zamanda altyapıdaki çelişkilerin bu sistemde köklü bir çözüme kavuşamamış olması, yani ilhak ve işgalin özsöl olarak devam ediyor olması,

ezilen ulus milliyetçiliğinin üstyapıda yeniden üretilmesine yol açar. Çünkü burjuva-feodal sistemin yapısal krizi, dolaysız ve diyalektik olarak ezen-ezilen ulus çelişkisini de körükler. Bu da sınıf uzlaşmacı çizgiye rağmen şu ya da bu şekilde ulusal baskıya karşı gelişen bir tutuma ve ulusal bilincin güçlenmesine neden olur. Dolayısıyla komünistlerin bu ilerici yönünden kaynaklı KUH’u her zaman için devrimci bir hatta çekme imkânı vardır. Tam da bu noktada komünistlerin, demokratik alanda kayyım atamalarıyla vuku bulan ulusal baskı politikalarını tüm çıplaklığıyla KUH ve Kürt halkı ile tartışması ve rotayı devrime, ulusal kurtuluşa çevirebilmek için bulundukları her alanda çalışmalar örgütlemesi elzemdir.

Buna bağlı olarak ezilen ulusların, ezen ulus egemenlerinin karşısındaki savaşı ve direnişi haklı ve meşrudur. Kürt ulusunun, Türk egemen sınıflarına karşı geliştirdiği ulusal bilinç de haklı ve meşrudur. Ulusal bilincin gelişmesi, ulus farkındalığı, ezen ulus zulmünden kurtulmanın, Kürt ulusunun bir ulus olarak kendisini gerçekleştirmesinin, kendi kaderini belirleme hakkını elde etmesinin, yani Kürt ulusal sorununun çözümünün en önemli sac ayağıdır. Burada Kürt gençliğinin süreç boyunca oynadığı role ayrıca parantez açmamız gerekiyor. Kürt gençliğinin birikmiş öfkesi Hakkari’den Van’a, Esenyurt’tan Batman’a, Mardin’den Halfeti’ye ve son olarak Dersim’e uzanan irade gaspına karşı direnişlerde patlak vermiştir. Gençlik devrimci potansiyelini açığa çıkarmış, barikatları yıkmış, molotofları yakmış ve ulusal bilinci en ileri düzeyde temsil ettiğini göstererek meydanları düşmana dar etmiştir. Gençliğin patlayan öfkesi aynı zamanda T. Kürdistanı’nda sistematik olarak sürdürülen ideolojik saldırıları boşa çıkarmış, yaratılan korku iklimine derin bir kesik atmıştır. Bu kesik egemen sınıflarda kaygı bozukluğuna yol açmıştır. Çünkü gençlik kayyım saldırılarına karşı belediyeleri savunmaya indirgeyen anlayışı, hatta KUH’u aşan ne devletin ne de KUH’un kontrol edebileceği, son derecede yıkıcı bir noktada mevzilenmiştir. Bu nedenle yine komünistlere düşen görev Kürt ulusu, özel olarak da Kürt gençliği içerisinde KKT hakkı için mücadele etmenin yoğun propagandasını yapmak ve kitleleri bu tarihsel görev etrafında birleştirmede aktif rol oynamaktır.

Kayyım protestolarında 261 kişi gözaltına alındı, 57 kişi tutuklandı

Kayyım saldırısının ardından Mardin, Batman ve Halfeti’de yaşanan hak ihlallerini raporlaştıran ÖHD, 261 kişinin gözaltına alındığını, 57 kişinin tutuklandığını; gözaltılarda işkence uygulandığını kaydetti.

Özgürlük için Hukukçular Derneği (ÖHD), Mardin Büyükşehir, Batman ve Halfeti belediyelerine yönelik 4 Kasım’da kayyım darbesine ilişkin hazırladığı raporu açıkladı. ÖHD Diyarbakır şubesinde yapılan açıklamaya ÖHD Eş Genel Başkanı Ekin Yeter ve çok sayıda kişi katıldı.

Raporu ÖHD Genel Merkez Yöneticisi üyesi Muhittin Muğuş okudu. Muğuş tarafından okunan 130 sayfalık raporda 4-13 Kasım 2024 tarihleri arasında gelişen eylemlere karşı polisin gerçekleştirdiği hak ihlallerine de yer verildi. Muğuş, 3 dönemdir atanan kayyımların bıraktığı borçlardan, gerçekleştirdikleri icraatlara, yasaklamalara, Kürt dili ve kültürü üzerindeki baskılara ilişkin hatırlatmalarda bulundu. Muğuş, 2016’da devreye konulan kayyım uygulamasının bugüne dek Halkların Demokratik Partisi (HDP), Demokratik Bölgeler Partisi (DBP) ve DEM Parti’ye ait 147 belediye kayyum atandığını, kayyım atamalarından sonra çoğu DBP, HDP ve DEM Parti yöneticilerinin gözaltına alınarak, tutuklandığını belirtti.

Muğuş, DBP belediyelerine 95, HDP belediyelerine 48, DEM Parti belediyelerine 5, AKP belediyelerine 2, MHP ile CHP belediyelerine 1’er kez kayyım atandığını kaydetti. 2024 Yerel seçimlerinden sonra ise 1’i büyükşehir olmak üzere 5 belediyeye kayyım atandığını, kayyımlardan sonra Hakkari Belediye

Eş Başkanı Mehmet Sıddık Akış ve Esenyurt Belediye Başkanı Ahmet Özer’in tutuklandığını kaydetti. İçişleri Bakanlığınca Batman ve Mardin’e 3. Halfeti’ye 2. kez kayyım atandığına dikkat çeken Muğuş, kayyımla beraber toplam 105 encümenin de görevine son verildiğini belirtti.

Muğuş, 3 belediyeye önceki dönemden kalan toplam borcun ise 8 Milyar 400 Milyon TL civarında olduğunu kaydetti. Kayyım atamaları sonrası 10 günlük eylem yasağı getirildiğini hatırlatan Muğuş, birçok yerde eylemlere polis saldırdığını, saldırılarda biber gazı, plastik mermi, tazyikli su, ters kelepçe, milliyetçi şarkı dinletme, yemek ile su verilmeme ve fiziksel kuvvet kullanıldığını söyledi.

265 KİŞİ GÖZALTINA ALINDI

Muğuş, Batman’da 215 kişinin gözaltına alındığını, bunların 37’sinin tutuklandığını, 115 kişinin adli kontrol (5 kişiye ev hapsi) şartıyla serbest bırakıldığını; Halfeti’de 16 kişinin gözaltına alındığını, 1’i çocuk 10 kişinin tutuklandığını, 6 kişinin ise adli kontrolle serbest bırakıldığını aktardı. Muğuş, Mardin’de ise gözaltına alınan 30 kişiden 10’unun tutuklandığını, 13 kişinin adli kontrolle serbest bırakıldığını kaydetti. Muğuş gözaltına alınan toplamda 261 kişiden 57’sinin tutuklandığını da kaydetti. Muğuş, İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya’nın, sanal medya hesapları üzerinden suç unsuru paylaşımı yaptığı iddia edilen toplam 217 hesaba soruşturma başlatıldığını da belirtti. Son olarak Dersim’e atanan kayyımının başlayan protestolarda 4 kişi tutuklandı.

ÖLÜNÜN ARDINDAN İYİ Mİ KONUŞMALI?

aktir" denildi.

iminde, silah ve
sade kaçakçılığın
an'ın parmağı bu-
ndaki "yalan ve if-
onza şimdi de Bul-
nelik yeni bir kam-
aldığı iddia edilen
"Sindiki kampun-
Bulgar dostluğuna
re ve kuruluşların
ri ve yönettiği, ha-
önceki girişimlerin
ir devamıdır. Bul-
rupa'da ve dünya-
n siyasi bir havada,
la isim değiştirme-
zaman yiddite hay-
ve hayvanmaya-
di.

n'ın açıklamasında
iddialar şöyle:
stan kanunları son
ratikür ve her Bul-
na kendi adını seç-
diği zaman değiştiri-
nmiştir.

ğirtme, dış etken-
unmayarak, tama-
olarak yapılmıştır.

Haik Cumhuriyeti
aki İslami kültürel
vrip edildiği ve gö-
çüldüğü yolundaki
anıyla temeldir.

istan'daki Müslü-
aristan ulusunun ve
parçası olup, çin
tler. Bu Müslü-
ye Cumhuriyetinin
dayanması gibi sun-
dayanarak Bul-
netilen bütün iddi-
hukuki temise da-
dır. Bulgar nüfusu-
n olanların durum-
bir ülkenin hükü-
npi bir tartışma ko-
naz. Gönüllü isim,

n, Bulgar vatandaş-
lerinde herhangi bir
al ve hukuki sonuç-
ve bireylerin dini
uyguları etkilenme-

yasasının bütün va-
ak ve özgürlükleri-
lmasına aldığı, anaya-
ddesinin Bulgar va-
kanun önünde eşit-
duğu kaydedilen
"Bulgaristan Halk
Helsinki Güvenlik
onferansı Nihal Se-
SEM sözleşmeleri

il.
im sonunda, Bulga-
Cumhuriyeti, "Bul-
anların adlarının
ildiği şeklindeki ya-
Su.6'da)

DE
STAN'I
O MITINGİ
Sayfada)

İşte 'kobay' belgeleri

SHF-312 15 sıhhatli erkek gönüllüde denendi

Denenen madde: SHF-312
Amaç: İnsan denekler üzerinde SHF-312'nin en iyi tolere edilen ve etkili en düşük tek dozunu saptamak. SHF-312'nin merkezi sinir sistemine ne tür etkileri yapacağını görmek. B. Alman Sheung ilaç firmasının hayvanlar üzerindeki deneylerinin insanlar üzerindeki sonuçları.

Denekler: 15 sıhhatli 22-39 yaşları arası yetişkin erkek gönüllü. Dördü bekâr, onbiri evli, beşi öğrenci, onu yarı sıhhatli kişiler. Çalışmaya başlamadan önce sıhhatli oldukları saptandı.

Etkileri: 3 denekte kusama, 2 denekte hareketlerde yavaşlama, 2 denekte baş dönmesi, 1 denekte halsizlik ve 2 denekte başgırsı. Bir denekte görme bulanıklığı, bir denekte dermansızlık, birinde ağır kuruması oldu.

Sonuç: SHF-312 uyku ilacı olarak kullanılabilir. Araştırmayı yapanlar: Prof. Turan İtil (New York Medical College-HZI Vakfı Kurucusu, ABD'de), Psikiyatri Gulay Aykut (HZİ Nöropsikiyatri Vakfı, İstanbul-Sindiki ABD'de), M. Haque (New York Medical College), Prof. Necmettin Polan (Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Nöroloji Kürsüsü-1980'de öldü, HZI Vakfı yöneticiliği de yaptı)

Araştırmadan açıklandığı yer: XII. Ulusal Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Kongresi, 4-8 Ekim 1976 İstanbul

Haber 6. Sayfada
KANTİTATİF FARMAKO-EEG METODU İLE YENİ BİR HIPNOTİK. SHF-312 NİN GELİSTİRİLMESİ
Prof. Dr. Turan M. İTİL
Prof. Dr. Gulay AYKUT
M. HAQUE, Ph.D.
Prof. Dr. Necmettin POLAN

HZİ'lerin sonuçları böyle açıkladı
TOPKAPI SARAYI KOBAYLARI ANLATIYOR

Bize haftalarca bir hap verdiler
Muazzez Hanım, Arkeoloji Müzesi'nde çalışıyordu. Muazzez Hanım, Prof. İtil'in ablası ve HZİ'nin yöneticisi. 1975-76'da Topkapı Sarayı'ndan birçok görevli para karşılığı "kobay" olarak HZİ'ye taşındı. Haplar verildi.

"Kobay" Çukaloğlu
Haber 6. Sayfada
KOBAYLAR MECLİSTE Haber 6. Sayfada

Erzurum As cezaevinde yatıyım döneminde 1985 Eylül ve Ekim ayları içinde revire istediğim dışında çıkarılarak zorla, ne olduğunu bilmediğim iğnelerden beş depo ve her depasında on ile on beş amput vuruldu. Herhangi bir hastalığım olmadığı halde bana zorla bu iğnelerden vurulması beni kuşku içinde bıraktı. Şu anda bu iğnelerden kaynaklandığını sandığım bazı rahatsızlıklarım vardır. İlerde bu rahatsızlıklarımın artacağını dan endişeleniyorum.

Tem tezekküllü bir hastahaneye sevkimin yapılarak, bütün organlarımla faaliyetlerimin ve genel durumumun normal olup olmadığının test edilmesi ve tedavimin yapılmasını talep ediyorum. Saygılarımla. 29.6.1987

Ali ALKAN

Terör uzmanı Prof. İtil, "Liderlerin hepsi dışarda" dedi

"Cezaevlerindeki teroristler aptal"

Geçtiğimiz haftalarda Muazzez İlmiye Çığ'ın ölümüyle kamuoyunda bazı tartışmalar yaşandı. Toplumda varlığını öteden beri sürdüren iki gerici kamp arasındaki kutuplaşma bu tartışmada da karşımıza çıktı. "Kötü olsa da kutuplardan birini seçmeyi" dayatan bir tartışmaydı bu. Devrimin ve halkın çıkarlarının karşı kutbunda yer alan bir şahsın ölümü kimi kesimlerde "derin" bir üzüntü yarattı. Çığ'ın ne kadar ilim sahibi bir kadın olduğu vurgulandı. Ancak şimdiki iktidar klifi değil de diğer klifi temsil eden bu "muhalif" şahıs hakkında ne ilericilikten ne de ilimden söz edilebilir. "Cumhuriyet kadını" olarak siyasi islamcılığa karşı olması veya böyle lanse edilmesi bu kişiyi göklere çıkarmanın bir gerekçesi olarak değerlendirilmektedir. "Cumhuriyet kadını" tanımı dahi aslında bu şahsın gerçekliğini gözler önüne seriyor. Türkiye Cum-huriyeti ne zaman ilerici ve bilimsel bir anlayışa sahip olmuştur ki bu şahıs da "cumhuriyetin kadını" olarak aynı nitelikleri taşıсын?

101 yıllık cumhuriyetin özeti bugün so-

kaklarda yaşananlardır. Kayyım, darbe, işkence, ezilenlere karşı sonu gelmez enva-i biçimde zorbalık... İşte 101 yıllık cumhuriyet.

METHİYE DİZİLEN CANAVAR

Çığ, adı anne ve babasına atfen konulan Hamide Zekeriya İtil (HZİ) Nöropsikiyatri Vakfı'nın yönetim kurulu başkanı iken kardeşi Turan İtil de bu vakfa bağlı olarak deney ve çalışmalar yürütmüştür. Vakıf 1974 yılında, Almanya ve sonra da Amerika'da ilaçların insan üzerindeki etkilerine dair incelemeleriyle ünlenmiş Turan İtil tarafından aynı içerikteki çalışmalarını sürdürmek üzere New York'ta kurulmuştur. Vakfın Yönetim Kurulu Başkanlığını 1999 yılına kadar Turan İtil yürütmüştür. Oğlu Kurt İtil de 1983'ten itibaren bu vakıfta başkanlık yapmıştır.

Peki nedir bu Vakfa bağlı yürütülen deneyler? Hemen açıklayalım. Devrimcilerin iradelerini kırmak, fikirlerini zihinlerinden söküp atmak için birtakım insanlık dışı deneyler bunlar. Böyle söyleyince kulağa çağ dışı gelen bu sözler

devrimciler üzerinde bizzat uygulandı. Bir kişinin iradesini kırmak için onun üzerinde türlü deneyler yapmanın bilimsel ne gibi bir yanı olabilir? İşte bugün "cumhuriyetçi bilim kadını" denen bu şahıs bu deneylerin sorumlusu, idarî yar-dımcısı, suçlamalar olduğunda da koruyuculuğuna soyunmuş kişidir.

Komünistliği sapkınlık ve aptallık olarak değerlendiren bu kişi ilaçlarla, iğnelerle sapkınlığın tedavi edilebileceğini savunan ve kendini bu yolda "bilime adanmış" kardeşinin sıkı bir takipçisi. Ne kadar da bilimsel! Almanya'da Nazilerin bu alandaki uygulamalarını kendine rehber edinmiş bu faşist kafanın benzerlerini günümüzde de görüyoruz. Sapkınlığın tedavisi hakkındaki bu yaklaşım bakın gü-nümüzdeki hangi "sapkınlıklarla" ilgileniyor: LGBTİ+lar! Cinsiyeti bi-yolojik, fiziksel, kimyasal süreçlerin sentezi olarak değil de zihinsel bir sonuç olarak gören yaklaşım erkek ve kadına dair egemen cinsiyetçi rollerle düşünmeyi, bu anlamda erkek egemen anlayışı dayatmayı vazedebiliyor. Bu tür sapkınlıkların da tedavi edilebileceğine

dair anlayış belli çevrelerdeki egemen anlayıştır.

Çığ devrimci tutsaklara karşı işlenmiş bu insanlık suçunun faillerinden, hatta başta gelen so-rumlularından biridir. İşkenceyi savunan, tutsakları boyun eğdirmeyi hedefleyen anlayışın bizzat sahibidir. İlaçlarla ya da toplumdaki tecridi amaçlayan türlü türlü hapis-hanelerle, ağır işkencelerle dayatılan teslim alma politikalarının özü aynıdır ve "cumhuriyet" başından itibaren bu politikaların kaynağıdır. Devrimci tutsakların iradesi bunlara karşı mücadele içinde çelikleşmiş, varlığını korumuştur. Ne Çığ ve aile başarabildi bu iradeyi alt etmeyi ne de bunları besleyen, büyüten cumhuriyetleri. İlaçlarla, işkencelerle dün teslim alınamadı tutsaklar bugün de alınamayacak.

"Cumhuriyetin son kalesi", "son cumhuriyet kadını" dendi Çığ hakkında. Ne de güzel "methiyeler" bir canavar için! Cumhuriyeti "çağ atlatan" bir devrim, Osmanlı'yı "çığ" gibi deviren bir yükseliş olarak görenler için mantıklı

methiyeler bunlar. Oysa cumhuriyetin gösterilen, propaganda edilen yüzüyle gerçekliği arasındaki farkı bilenler için bu methiyeler onun hakkındaki rezil gerçekliği sunuyor. MLM bilimsel bakış açısıyla baktığımızda 101 yıllık cumhuriyet ezilenlerin inkâr edilen hakları ve geleceğidir, daha başlangıçta emperyalizme biat, her alanda onunla iş birliğidir, hakları için demiryolu üzerinde eylem yapan işçilerin dökülen kanıdır, iş-kencehanelerde yankılanan sloganları hapseden duvarlardır.

CIA VE NAZİ BAĞLANTISI

Çığ'ın kardeşi ve deneylerin yürütücüsü Turan İtil Nazi Almanyası döneminde Türkiye'ye sığınan Yahudi bilim insanı Prof. Dr. Philipp Schwart'ın öğrencisi. Turan İtil, Nazilerin insanlar üzerinde uyguladığı işkencelerin sonuçlarını takip eden, bu işkencelerde belirlenen anlayışları kendisine rehber alan, bilimsel araçları bu faşist amaçlar için kullanan eğitilmiş bir halk düşmanıdır. İtil ayrıca, NATO ile sıkı iş birliği yapıyor. Dahil olduğu ve destek verdiği projeler arasında CIA destekli "Zihin Kontrol Programları" da var. ABD'de kendi vakfını kurda da vakfı sıkça protesto ediliyordu. Ardından vakfı Türkiye'ye taşıdı. Böylece işkence uygulamaları bu-rada devam edecekti. Bazı anlatımlarda devrimci tutsaklar üzerinde ABD'de piyasaya çıkacak olan bazı ilaçların denemesinin yapıldığı aktarılıyor. Nazi Almanyası'nda Dr. Mengele'nin tıbbi denek uygulamasının aynısının devrimcilere uygulandığından bahsediliyor. Bu uygulamaların CIA tarafından yakından takip edildiği de bilgiler arasında. İtil, düzenlenen toplantılara Paul Henze'nin de katıldığını söylüyor. Henze ise, CIA Orta Doğu İstasyon Şefi... CIA ve CIA destekli vakıflar üzerinden Türkiye ile ilgili çalışmış bir istihbaratçı.

TANIKLARIN ANLATIMI: "52 TANE İĞNE VURMUŞLARDI"

12 Eylül döneminde tutuklanan İbrahim Aydın, hapishanedeyken Çığ'ın kurucusu olduğu HZİ Nöropsikiyatri Vakfı'nın kendisi üzerinde yaptığı deneyleri anlattı. "Hücrelere götürüp çıkarır-ken yoğun iğne vurmaya başladılar. Yani ne olduğunu bilmediğimiz tarzda 5-6 enjektörün doldurulup iğne vurulduğu olaylar yaşandı. Birkaç ay sürdü bu uygulama. Saymıştım, 52 tane iğne vurmuşlardı bana. Özellikle Amerikan menşeli 'Komünizm bir hastalıktır, dolayısıyla hastalık pekâlâ tedavi edilebilir' diye başlayan bir projenin parçasıydı bu

iğneler. Buna dair birçok suç duyurusu yaptık. Daha sonradan hastanelere götürdüler, incelediler, tahliller yaptılar. Herhangi bir şey çıkmadı. Sanırım yanlış bir ilaçmış herhalde ki komünist düşünce tedavi olmuyormuş. O dönemde o direniş içerisinde olan, hücreye giden, tek tip elbise giymeyen hemen herkes o iğnelerden yedi."

İbrahim Aydın bu cümlelerde iyi bir noktaya değiniyor: Gerçekten düşüncesine ve iradesine sahip çıkanlar ne ilaçla ne ölümle yıldırılabilir. Bu top raklar "Varsa cesaretiniz gelin" diyen, son mermisine kadar direnen nice devrimciler gördü. Devlet despotizmi altındaki işkence vakıfları devrimcilerin iradesini teslim alamadı. 1990 yılına gelindiğinde Dev-Sol militanları tarafından bu vakfın Gayrettepe'deki merkezine yönelik eylem gerçekleştirildiğini de ekleyelim. Bu tarihten sonra dernek kapısına kilit vurmak zorunda kaldı. Tanıklardan devam edelim: O dönem Metris Hapishanesinde tutulan Memet Sönmez, vakfın deneylerini bianet'e şöyle anlattı: "Bize ilaç vermeye de çalıştılar, ancak birçoğumuz bunları kullanmayı reddettik. Protesto için test kâğıtlarını yırttık ve sistematik olmasa da bu işkence-ye karşı direndik."

"TERÖRİST OLMASALAR DA KATİL OLURLARDI"

"Daha sonra gazetelerde, HZİ Vakfı'nın 'araştırmanın' sonuçlarını yayımladığını öğrendik. Araştırmada, mahpuslar hakkında 'Bu kişiler terörist olmasalar da katil olurlardı' ve 'En iyi çözüm idam olmayabilir' gibi sonuçlara varıldığı öne sürüldü. Mahpusların 40 yıl boyunca hapiste tutulmaları gerektiği ve bu sürenin sonunda topluma zarar vermeden serbest bırakılabilecekleri iddia edildi." Görüldüğü üzere komünizm tedavi edilmesi gereken bir hastalık olarak görülüyor. Ancak o günden bugüne komünizm bayrağının elden ele devredildiğini, mirasın taşındığını eklemek gerekir.

Özetle: İşkence insanlık onuruna aykırıdır ve insanlık suçudur. "Cumhuriyet kadını" güzellmeleriyle Çığ'ın halk düşmanı, insan onurunu ayaklar altına alan "vakıf idareciliği" unutturulamaz. Kaldı ki cumhuriyet tarihi de Çığ'ın kendisi gibi kanlıdır. Devrimciler, işçiler, ezilen Kürt ulusu ve bir bütün halk cumhuriyet tarihinde zulme uğramıştır. Gerçekleri anlatmaya devam edeceğiz.

Tutsak Partizanlar: Sesini isyana dönüştüren tüm kadınlarımızı selamlıyoruz

"...yaşamımızı ve geleceğimizi faşizmin karanlığına bırakmayacak; sokakları, meydanları erkek egemen sistemin ve onun bekçilerinin postallarına terk etmeyeceğiz. Geleceğimizi aldığımız, ellerimizi birleştirip kadına yönelik şiddete karşı mücadele ve dayanışma için Mirabel Kardeşlerden Maria'ya kulak verip '...haklı olan her şey için savaşılmaya devam edeceğiz!'"

25 Kasım'ın dayanışma ve mücadele ruhuyla yaşamın ve kavganın orta yerinde duran, ona sahip çıkıp sesini isyana dönüştüren tüm kadınlarımızı selamlıyoruz."

Tutsak Partizanlar, 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü için açıklama yaptı.

Tüm hapishanelerden Tutsak Partizanlar adına gönderilen açıklamada "25 Kasım'ın dayanışma ve mücadele ruhuyla yaşamın ve kavganın orta yerinde duran, ona sahip çıkıp sesini isyana dönüştüren tüm kadınlarımızı selamlıyoruz." denildi.

Tutsak Partizanların açıklamasının tamamı şu şekilde:

"Erkek egemen sistemde kadın ve çocukların her gün katledildiği, taciz ve tecavüzün önünün alınamadığı, kadınların kazanılmış haklarına yönelik saldırıların sistematik ve çok yönlü devam ettiği koşullara tanıklık ediyoruz. Kadın-erkek eşitliğinden eğitim hakkına, sağlığa erişimden bedeni üzerinde tasarrufa, insanca yaşam ve çalışma koşullarından güvenceli çalışma, istihdam ve hatta yaşam hakkına yönelik saldırılarla kadınların yaşamı cehenneme çevrilmekte.

"Tarikat, cemaat kıskacındaki kadın ve kız çocukları, eğitimden, toplumsal yaşamdan uzaklaştırılıp dört duvar arasına hapsediliyor, 'çocuk evlilikleri', taciz ve istismar sürekli meşrulaştırılıyor. Kadınların yaşamı taciz-tecavüz-şiddet sarmalında cehenneme dönüştürülmekte, yaşam hakları ellerinden alınmaktadır. Kadınlar günbegün katledilmekteler.

"Italo Calvino 'Yaşayanların cehennemi gelecekte değildir. Eğer bir cehennem varsa o şimdide, burada olandır; günbegün içinde yaşar, hep birlikte oluştururuz.' demektedir. Devamında da 'Bu cehennemde acı çekmenin iki yolu vardır. İlkinin çoğu kimse kolayca becerir: Cehennemi kabul etmek, onu görmeyecek kadar ondan bir parça olmak. İkinci yol risklidir ve sürekli bir

dikkat, bir eğitim ister: Cehennemin ortasında neyin ve kimin cehennem olmadığını arayıp bulmak ve bunu yaşatmak ve buna yer vermektir." diyor.

"Bugün bizim de karşımızda duran temel sorun Calvino'nun işaret ettiği cehennem kabul etmek ya da o cehennemi reddedip ona karşı savaşmak, onu değiştirmektir.

"Oysa biliyoruz ki erkek egemen sistem, sunakları kadın kanıyla doldurup bedenlerimizle mezarlıklara yığın kurarak, kimliğimiz üzerinde tepinerek bize tacizi, tecavüzü, şiddeti reva görüp boyun eğmeyi farz kılarak kendileri için inşa ettikleri 'cennete' hayır, artık izin vermeyeceğiz!

'Bizce en iyisi
kalkmak
yeter artık demektir
vazgeçmemek için kırıntısından bile
yaşamının
karşı çıkmaktır var gücümüzle
acıyı doğuranlara,
yaşanır hale getirmektir dünyayı
bütün insanlara...'

(Bertolt Brecht)

"Bu bilinçle yaşamımızı ve geleceğimizi faşizmin karanlığına bırakmayacak; sokakları, meydanları erkek egemen sistemin ve onun bekçilerinin postallarına terk etmeyeceğiz. Geleceğimizi aldığımız, ellerimizi birleştirip kadına yönelik şiddete karşı mücadele ve dayanışma için Mirabel Kardeşlerden Maria'ya kulak verip "..."haklı olan her şey için savaşılmaya devam edeceğiz!"

"25 Kasım'ın dayanışma ve mücadele ruhuyla yaşamın ve kavganın orta yerinde duran, ona sahip çıkıp sesini isyana dönüştüren tüm kadınlarımızı selamlıyoruz."

ABHAZYA İLE RUS EGEMENLERİ ARASINDAKİ GERGİNLİK

Abhazya, Gürcistan'ın kuzeybatısında ve Karadeniz'in doğusunda yer alan küçük bir bölgedir. Abhazya, 2008'e kadar Gürcistan'a bağlı özerk bir bölge konumundadır. Gürcistan'a bağlı görünse de 1990'ların başından beri özerk bölgenin yönetiminde Rusya'nın belirleyici bir etkisi söz konusu. Bu "ülke"nin vatandaşları aynı zamanda Rusya vatandaşı konumunda ve 1990'dan bugüne Gürcistan'dan de facto olarak bağımsızdır. 2008 yılında Rusya'nın Gürcistan ile yaşadığı çelişki sonucu Güney Osetya ve Abhazya bağımsızlığını ilan etmiş, Gürcistan müdahalesine karşı Rus "korumacılığı" devreye girmiştir. Bu tarihten itibaren bağımsız olan Abhazya Nikaragua, Venezuela, Nauru, Suriye gibi bazı devletler ve Güney Osetya, Transdinyester ve Dağlık Karabağ gibi bağımsız devletler tarafından tanınsa da başta Gürcistan olmak üzere Abhaz diasporasının en yoğun yaşandığı Türkiye, Birleşmiş Milletler üyesi devletlerin büyük çoğunluğu ve Birleşmiş Milletler teşkilatı tarafından tanınmamaktadır.

Abhazya her ne kadar kendini bağımsız olarak tanımlasa da ekonomisi neredeyse tamamen Rusya'ya bağımlı. Kamu yöneticilerinin maaşları ve bölge sakinlerine yapılan sosyal yardımlar Moskova tarafından ödeniyor. Abhazya'da etkin

role sahip tüm siyasi oluşumların Rusya eksenli bir çizgisi ve tutumu vardır. Bundan kaynaklı 245 bin nüfuslu Abhazya için "Moskova'nın kukla devleti" demek ne abartıdır ne de onu küçük düşürücü bir ifadedir, aksine bu tanım onun gerçekliğidir.

Karadeniz sahilleri ve yoğun dağlık bölgeleri olan Abhazya, Rus turistler için popüler bir yer olarak görülüyor. Bu nedenle bölge, Rus oligarkların iştahını daha da kabartıyor. 30 Ekim'de Rusya ve Abhazya yeni yatırım anlaşması imzaladı. Anlaşma Rus şirketlerin Abhazya'da "çok işlevli kompleksler" inşa etmesini öngörüyor. Abhazworld'da yer alan bilgiye göre bu anlaşma, tekil projelere 2 milyar ruble (20 milyon dolar) yatırım yapabilecek büyük ölçekli Rus sermayesini çekmeyi hedefliyor. Abhazya'nın toplam bütçesinin 12 milyar ruble (120 milyon dolar) olduğu düşünülüğünde, bu oldukça büyük bir miktar. Bütçenin 5 milyar rublesi (50 milyon dolar) Rus mali yardımlarından geliyor.

Muhalefler ise Rus şirketlerin bölge dışından işçi getirme hakkına sahip olmasıyla yerel iş gücünün dışarıda bırakıldığını belirtirken, ayrıca anlaşmayla birlikte Rusların Abhazya'da mülk edinmesinin önünün açıldığını, bunun da yerel kontrolü zayıflatacağını

savunuyor. Muhalefet, kontrolsüz gelişimin büyümesinin konut fiyatlarını artıracığına ve zengin Rusların önünde yerel halkın haklarını ihlal edeceğine inanıyor. Muhalefet liderlerinden eski cumhurbaşkanı adayı Adgur Ardzinba, bölgenin hâlihazırda yatırımcılar için garantiler, özel koşullar ve avantajlar sağlayan 2014 tarihli bir yatırım yasasına sahip olduğunu söyledi. Ardzinba, yeni anlaşmanın, Abhazya'nın ekonomik egemenliği üzerinde yıkıcı bir etkiye sahip olacak daire satışını yasallaştırmak için tasarlandığını belirtti.

Yatırım anlaşmasından kaynaklı bölge halkı 11 Kasım'dan beridir protestolara devam ederken Rus yatırım anlaşmasının oylanmasının yapılacağı gün yani 15 Kasım'da muhalif protestocular başkent Sohum'daki parlamento binasını işgal etti. Parlamenti çevreleyen halk, Cumhurbaşkanı Aslan Bjanıa'ya yönelik "savaş kaçığı" sloganı attı. Bjanıa, 1992-1993 Abhaz-Gürcü savaşında Abhazya'da savaşta değil, Rusya'nın başkenti Moskova'daydı. Parlamento binası önünde toplanan ve gittikçe sayıları artan kitle, yasa tasarısının parlamento bir daha getirilmemesinin garantisini almadan meydana terk etmeyeceklerini söyleyerek parlamento önündeki demir parmaklıkları yıkarak içeriye girdiler. Halk, askeri güçler ta-

rafından saldırıya uğrarken Abhazya tarihinde ilk kez muhaliflere biber gazı atıldığı belirtiliyor. Bu durum iç gerginliğin hangi boyutta olduğunu bir göstergesi olarak yorumlanmalıdır.

Rus devlet haber kuruluşu RIA Novosti'nin bildirdiğine göre, 15 Kasım Cuma günü muhalif protestocular polisle çatışırken en az 14 kişi yaralandı. Cumhurbaşkanı Aslan Bjanıa, 16 Kasım Cumartesi günü yaptığı açıklamada, göstericilerin parlamento binasını boşaltması halinde istifa edeceğini ve erken seçimlere gideceğini duyurdu. Ancak başkent Sohum'da toplanan kalabalık anlaşmayı reddederken muhalefet liderleri de sadece Bjanıa'nın koşulsuz istifasını kabul edeceklerini bildirdi.

Bjanıa her ne kadar artan protestolarla beraber Türk ve Batılı güçlerin önderliğinde bir darbenin gerçekleştirildiğini iddia etse de muhalif kesimlerin Abhazya ve Rus bayraklarıyla meydanlara çıkması bu iddiaları boşa çıkarmayı hedefleyen bir tutuma işaret ediyor. Bjanıa arka planda Türkiye ve Gürcistan'ın olduğunu söylese de istifa etmekten başka çare bulamadı. 19 Kasım Pazartesi günü, "Ülkede istikrarı ve anayasal düzeni sağlamak için... Abhazya Cumhurbaşkanı görevinden istifa ediyorum" diyen Bjanıa'nın ardından Başbakan

Alexander Ankvab da istifasını duyurdu. Kararın protestoculara duyurulmasıyla parlamento önündeki kalabalık dağılmaya başladı. Ancak muhalifler anlaşma geri çekilinceye kadar protestoları sürdüreceklerini duyurdu.

26 Ağustos 2008 tarihinde Abhazya'nın bağımsızlığını tanıyan Rusya'nın bu tanıma kararı, 2004'de başlayan ve Rusya'nın Ukrayna ve Kafkasya üzerinden siyasal kuşatma altına alınmasını içeren "turuncu devrimlere" karşı en güçlü hamlelerinden biri olarak kayıtlara geçti. Böylece Gürcistan fiilen parçalandı. Ve ayrılan iki parça Rusya'nın himayesi altına girdi. Mart 2015'te Rusya ve Abhazya arasında imzalanan bir anlaşmayla "askeri ortaklık" sağlandı. Bu antlaşma Abhazya'yı Gürcistan'dan gelebilecek bir saldırıya karşı korurken, Rusya'nın da Doğu Karadeniz'deki askeri etkinliğini artırması anlamına gelmiştir. Sonrasında ise Abhazya Cumhuriyeti'nin topraklarını Rus sermayesine açmak için eski Cumhurbaşkanı Aleksandr Ankvab ve 22 Kasım 2022'de, "Egemenliğimizin bir bölümünü paylaşmak zorunda kalacağız, ki bunda herhangi bir trajedi görmüyorum" açıklamasını yapan Bjanıa Abhaz siyaseti içerisinde belirleyici konuma geldi.

Abhazya Cumhuriyeti'nde Abhaz vatandaşları olmayanların, yabancı tüzel kişiliklerin ve devletlerin arazi, toprak, taşınmaz, mülk satın alıp sahibi olması yasak ve anayasa tarafından kesin hükümle belirtiliyor. Yapılmak istenen "Apartman yasası" ile, bu yasağın kaldırılması amaçlanıyordu ancak parlamentoda halkın büyük baskısı sebebiyle kanun teklifi olarak kabul edilmedi ve geri çekildi. Bunun ardından çok daha kapsamlı ve Rus şirketlerine tanınan imtiyazların daha da artırıldığı bir ortak yatırım anlaşması için yasa tasarısı hazırlandı.

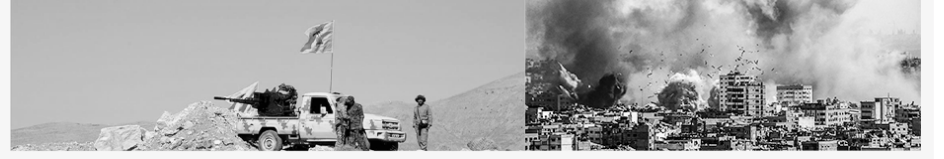
Bu tasarı, Abhazya'nın yerel ekonomisi için çok ağır şartlar içeriyor. Bir nevi Abhazların parasını Rus sermayesine devredecek tasarı şunları içeriyor: Abhazya'da 21 milyon dolardan fazla yatırım yapan Rus şirketleri eşî benzeri görülmemiş avantajlar elde edecek. Yabancı sermaye 8 yıl boyunca emlak, kurumsal ve ithal edecekleri inşaat malzemeleri ve ekipmanlar için gümrük vergilerinden muaf tutulacak yani vergi vermeyecek, yüzde 10 olan KDV yarıya düşecek. Rus yatırımcılara enerji, iletişim ve diğer altyapı hizmetlerinin

ulaştırılmasında öncelik tanınacak ve devlet Rus yatırımcılara arazi tahsis edecek. Abhazya'da ki kendisine tahsis edilen toprağı ipotek ederek kredi alabilecek. Nihayetinde bankalar topraklara el koyacak. Rus tekeli burjuvazisi böylece kaynağı nereden geldiği belli olmayan kara paralarını aklayabilecek. Bu aynı zamanda zamanla Abhazya üzerindeki siyasette de söz sahibi olmalarına neden olacak.

Bu durum Rusya'nın burjuvazisinin aç gözlü emperyalist emellerini göstermektedir. Gürcistan vs tehditleri ile bu adımın Abhazya'yı Rusya toprakları içinde özerk bir yapı haline getirmenin zeminini oluşturma olarak yorumlamak mümkün. Her ne kadar Rus burjuvazisine tanınan bu imtiyazlara muhalefet edenler bunun Rusya lideri Putin'den habersiz yapıldığını iddia etse de gerçeğin öyle olamayacağı açıktır. Rus burjuvazisinin emperyalist politikalarının bir sonucudur bu durum. Yaşanan gelişmelerin ve protestonun ise Abhaz ulusçuluğu karakterinden çok pastadan pay kapmaya çalışan bir yaklaşımı içerdiğini söylemek mümkün. Rus yanlısı olduklarını açık şekilde ifade eden yaklaşımlar, Rus burjuvazisinin aç gözlülüğüne yönelen bir uyarı mahiyetindedir.

Yaşanan tüm bu gelişmelerde ABD, AB ve Türkiye'nin müdahil olduğu tartışmaları söz konusudur. Özellikle Gürcistan seçimleri sonrası gelişmelere karşı bu güçlerin Abhazya'yı karıştırma hamleleri olarak değerlendirildi. Kuşkusuz emperyalistler arası gerginlik ve Rusya'nın arka bahçelerine yönelik müdahaleler bu türden gelişmeleri bu yorumlara açık hale getirmektedir. Fakat bu bölgede Türkiye ve ABD'nin etkisi yok düzeyinde ya da çok zayıf durumdadır. Bu bağlamda gelişmeler Rus burjuvazisinin tekeli girişimlerine karşı bir direnç olarak görülmelidir. Sonuç olarak, Gürcü tehdidi altında olan Abhazya bağımlı olduğu Rusya'ya her açıdan ihtiyaç duymaktadır. Abhazya'nın içinde bulunduğu bu konum da Rusya'ya olan bağımlılığı artırmaktadır. Ekonomik açıdan da gerek turizm gerekse ihracat kalemleri bakımından Abhazya'nın Rusya'ya bağımlı olması Rusya'nın Doğu Karadeniz'de ekonomik, sosyal, siyasal ve askeri varlığını artırmaktadır. Rusya'nın yeni yatırım anlaşmasını rötüşlar yaparak dayatacağı düşünülmelidir. Bu durumun da bir anlaşmaya yol vereceği söylenebilir.

Bir yanda ateşkes, bir yanda soykırım İsrail ne hedefliyor?

Gazze'deki soykırım devam ederken Lübnan ile ateşkes gündeme geldi. İsrail son zamanlarda saldırılarını Lübnan'a yöneltmişti. 27 Kasım tarihinde yapılan anlaşma ile ateşkes sağlandı. Peki İsrail saldırılarını durduracak mı? Bir yanda Netanyahu hakkında tutuklama kararı çıkmışken Lübnan ile ateşkes ne anlama geliyor? Tüm bu soruların cevabını süreç içerisinde daha net anlayacağız. Zira, İsrail ateşkesin son dakikalarına kadar Lübnan'ı bombalamaya devam etti. Ayrıca ateşte yer alan maddeler Hizbullah'ı yani Filistin'e desteği içeren silahlı mücadeleyi teslim almayı hedefliyor. İsrail'in hedefi Hizbullah'ın karşı saldırılarını durdurmak ve bölgedeki silahlı güçleri bölgeden çıkarıp Hizbullah'ı silahsızlandırmak. Bir anlamda Filistin davasını sahiplenmesini engellemek, ateşkes bu açıdan önem taşıyor.

HİZBULLAH BÖLGEDEN ÇEKİLİYOR MU?

Ateşkesi göre Hizbullah savaşçıları Birleşmiş Milletler Geçici Gücü'nün konuşlandığı bölgelerden çekilecek. Burada dikkat çeken nokta ise çekilmeyi ABD liderliğindeki komisyonun izleyecek olması. Hizbullah'ın silahsızlandırılması sadece İsrail'i ilgilendirmiyor. ABD emperyalizmi bölgede kendisine karşı savaş verilmesini istemiyor dolayısıyla bu hamle ile kontrolü elinde tutmaya çalışıyor. Hizbullah Mavi Hat diye bilinen sınır ile Litani Nehri arasındaki bölgeden çekilecek. Bu bölgede Lübnan ordu birlikleri yer alacak. Bu ordunun da İsrail için "tehlikesiz" olduğunu iyi biliyoruz. Ayrıca 1 yılı aşkın Gazze'de devam eden savaş ve bölge devletlerinin Filistin'e verdiği destek İsrail'in savaşta yorulmasına sebep oldu. Hizbullah'ın son saldırılarının İsrail'de kayıplara yol açtığı kamuoyuna yansıdı. Bu nedenle İsrail daha fazla güç kaybetmemek ve Lübnan sınırını kontrol altına almak amacıyla da ateşkes adımını atmış olabilir. Bir de İran'ın konumlanışı ayrıca incelenmesi gereken bir konudur. Lübnan'a yoğunlaşan saldırılar esnasında "nükleer tehdidini" kullanmaktan öteye gidememiştir ki daha fazla bir adım da şu anda beklenemez. Netanyahu

ateşkesin neden yapıldığına dair sorulara ise "İran tehdidine odaklanmak, orduyu dinlendirmek" yanıtını veriyor. Buradan anlaşılacağı üzere İsrail hedef değiştirme çizgisinde ilerleyebilir ya da savaş yorgunluğunu atmaya öncelik verebilir. Ancak tam bu esnada Gazze'ye saldırıdan geri durmaması ateşkesin Gazze'de işlemeyeceğini gösteriyor. Bir taraftan Lübnan ile ateşkesi giderken bir taraftan Gazze'de bombalar yağdırmaya devam ediyor. Dünyanın dört bir yanında haksız savaş savunucuları haklı savaş yürütenleri teslim almaya çalışıyor. Aynısını yaşadığımız topraklarda da görüyoruz. Son süreçte Bahçeli'nin İmralı çağrıları, "silah bırakın" söylemleri bunu açık bir şekilde ortaya koyuyor. Haksız savaşı yürütenler kendi otoritelerini sağlamlaştırmak, dikensiz gül bahçesi istiyor, ancak bunu belirleyecek olan direnişin sahipleridir.

TUTUKLAMA KARARI NE DEĞİŞTİRDİ?

Geçtiğimiz günlerde Netanyahu hakkında dikkat çeken bir karara imza atıldı. Netanyahu için Uluslararası Ceza Mahkemesi tarafından tutuklama kararı çıktı. Bunun ne gibi bir etkisi olacağını sorduğumuzda bu divanın belirleyiciliği üzerine yazdığımız yazılara tekrardan bir göz atabiliriz. Divanın kararlarına taraf olan ülkeler kararı uygulayıp uygulamayacaklarını ilan etti. Türkiye bu divana taraf olmasa dahi açıklama yapma gereğinde bulundu. Zaten bu divanın kurallarına tabi olmadığı halde karardan memnun olduğunu açıkladı. "Netanyahu Türkiye'ye geldiğinde tutuklanacak mı" sorusunu soranlar için divanın kararlarının belirleyici olmadığını bir kez daha hatırlatmak ve Türkiye ile İsrail'in düşman devletler olmadığını yeniden anlatmak gereklidir. Özetle dört bir yanımızda ezilen halkların savaş çılgınlıkları yankılanıyor. Halklar ezen sınıfların hırslarının hedefi haline geliyor. Ateşkesi dakikalar kala Beyrut bombalanıyor ancak evlerine geri dönen Lübnanlılar zafer işareti yaparak topraklarını selamlıyor. Ateşkes, soykırım, savaş egemen sınıfların bir aracıysa halkların elinde de bugünden yarına direniş kalacaktır.

KADIN ÇALIŞMALARINDAKİ YANLIŞ DÜŞÜNCELERLE MÜCADELE EDELİM-VII

(...)

3-Cinsiyet eşitsizliğinin mücadele içinde nasıl somutlaştığını ortaya koyduktan sonra bu konuda politikalar geliştiren, genelgeler, talimatlar, ilkeler oluşturan bir yöntem izlenmelidir. Bu konuda kurallar koymaktan çekinmemek gerekir.

Hayatın içine güçlü bir şekilde yerleşmiş ataerkil kültür, bilinç ve fikirlerle mücadele etmek kolay bir iş değildir. Hatta devrimci yaşam içinde bunların açığa çıkarılması, mücadele ile alt edilmeleri fazlasıyla zordur. "En devrimci benim", "en iyi çözümleyen benim", "siz anlamazsınız", "siz zaten bilmiyorsunuz", "en korkusuz, en cesur, en gözü kara benim" vs. gibi yaklaşımlarla, kadına sürekli kendini yetersiz ve başarısız hissettiren yaklaşımlarla mücadele etmek hiç kolay bir iş değildir. Bu yaklaşımlar kadınların benliklerini parçalamakta, kişiliklerini

zedelemekte, kendilerine olan inançlarını kırmakta; inisiyatif alırken, karar verirken, düşünce belirtirken, öneride bulunurken ürkek, çekingen kalmasına yol açmaktadır. Devrimci saflarda bu durumlar her an yaşanabilmektedir. Bunu düzeltmek hem kadınları hem erkekleri bilgilendirmeye, daha güçlü şekilde politikleştirmeye mümkündür. Herkes bu sorunlar özgülünde uyanık ve açık fikirli olmalıdır. Cinsiyet eşitsizliği ciddi platformlarda tartışılmalı, konunun bayağılaştırılmasına, gelişigüzel, yüzeysel ele alınmasına, uluorta konuşulmasına izin verilmemelidir. Cinsiyetçilik ve tabii özel olarak kadın sorunu çok büyük bir sorundur ve içimizde her açığa çıktığı biçim ciddiyetle tartışılmalı, bu tartışmaların şaka konusu yapılmasına karşı da önlem almaktan çekinilmemelidir.

4- Cinsiyet bilincinin doğru bir düzlemde yani MLM bir hatta geliştiği sürece mücadelede zarar vermeyeceği, mücadeleyi

geliştireceği özel olarak tartışılmalı ve kavranmalıdır. Ataerkinin tüm kökleriyle kazınıp atılması gerektiği, bunun için sınıf mücadelesinin Demokratik Halk Devrimi aşamasında da büyük adımlar atmamız gerektiği ikirciksiz anlaşılmalıdır. Erkek egemen anlayışın ve feminizmin teorik düzlemde kökü kazınmalıdır. Bu anlamda yanlış fikirlere karşı ideolojik tavizler verilmemeli, zararları açık ve anlaşılır biçimde ortaya konmalıdır.

5- Erkek egemen anlayışla hareket eden, bunu sistematik olarak sürdüren ya da kadın bakışı, kadın rengi diyerek sınıf eksenini kaybeden, bu bağlamda körleşen tüm tartışmalara, eğitim çalışmalarına, uyarılara rağmen bu tutumunda ısrar eden, kadınlara karşı erkek egemen hareket eden, erkeklerle karşı sınıf dayanışması, yoldaşlık ilişkisi anlayışından kopan, uzaklaşan yaklaşımlara karşı ve bu tutumunda ısrar etmeye karşı kadın ya da erkek

olsun fark etmeksizin tavizsiz olmak ve bu yoldaşlar için özel programlar oluşturmak gerekir.

6- Kadın bilincinin, kadınların gerçekliğini kavramak dışında gerçek kurtuluş için yeterli olmadığı, olmayacağı, bu yöndeki bir görüşün feminizm olduğu açık bir şekilde ortaya konmalıdır. Bir yandan bu bilincin gelişmesinden korkmadan kadın gerçekliğinden ileri gelen bilincin sınıfsal bir perspektife kavuşması yönünde politikalar geliştirmeliyiz. Bunun anlamı cinsiyet eşitsizliğinde ezilen cinsten yana doğru politikalar geliştirmektir. Tüm çalışmalarda esas özne kadın olmakla birlikte yanlış fikirleri sadece onlara yönelik bilinç taşıyan politikalar geliştirerek ortadan kaldıramayız. O halde yanlış fikirlere karşı erkek işçi ve emekçilere yönelik politikalarda erkek egemen bilince karşı kadın bilincine dikkat çekebiliriz ve çekmeliyiz.

A) KADIN ÇALIŞMASINI SADECE KADINLAR YÜRÜTMELİ DÜŞÜNCESİ

Kadın çalışmasının sadece kadınlar tarafından yürütülmesi gerektiği düşüncesi “doluya koysan almayan, boşa koysan dolmayan” bir çalışma tarzı üretmektedir. Bu düşüncenin kökleri eskiye dayanır. Bu fikir de diğer fikirler gibi belli bir pratikten ortaya çıkmış, bugün birçok kesim için temel ilke haline gelmiştir. Toplumsal gelişme içerisinde kadınların mücadelesi kimlik mücadelesine dönüştüğü anda hareket de kadın hareketi halini almış “kadın çalışmasını sadece kadınlar yürütmeli” düşüncesi de adım adım ilkeye dönüşmüştür. Bu fikir, kadınları her gün cinsiyetçi saldırılara maruz bırakan, ev içi yaşamlarında sömürünün, baskının, saldırının başrolünde oynayan erkeklerle birlikte yürütemeyecekleri, yola ilk onlarla çıkmamaları gerektiği yaklaşımından çıkmış olmalıdır. Bu algısal bilgidir, dolayısıyla değerlendirmeden, birikimin imbiğinden, farklı çelişkilerle ilişkisinin çözülmesi sürecinden geçirilmelidir. Yani akıl süzgecine konmalıdır. Fikir ortaya ilk konduğunda bunlardan yoksundu, henüz ilkel bir nitelik taşıyordu. Henüz kadın sorununun toplumsal ve tarihsel kökenleri açıklanmamıştı, Marks ve Engels tarih sahnesine çıkmamışlardı. İnsanın, toplumsal yaşamın yasaları ile ilgili bilgisi sınırlıydı. Ancak bu sınırlılık içerisinde kapitalizmin şafağında sınıflar mücadelesi yeni bir nitelik kazanırken kapitalist sömürünün toprağında işçi sınıfı kasını ve sinirlerini meta üretmek için tüketirken kendini doğuruyordu. Bu doğum sürecinde toplumlar uyanıyor, ezilenler de çok yönlü bir aydınlanma yaşıyor.

Kadınların cinsiyetçi sömürüye, insan olarak görülmemeye karşı uyanışı da böylesi bir zamana rastlar. Kadınlar bu süreçte sınıfın bir parçası olarak kendi cinslerinin toplumsal konumunu da sorgular, ne olduğunun farkına varır, kadın olduğu için iki kat daha fazla ezildiklerini anlar. İşte bu koşullarda “yaşamak için çalışmak zorunda olma” şartının dayattığı gerçekler kadında ev ekonomisine bağımlı yaşamının köleliğinin dayanağı olduğu fikri de beliriyordu. Kadının bu aşamada toplumsal hareketlerdeki konumu, kendi cinsel kimliği mücadelesi ekseninde değil ait olduğu sınıfın hareketinin bir parçası olarak yansıyor. Tarihsel gelişmelerin belli bir aşamasında kadınlar ayrıca ve özel olarak cinsiyet haklarını da istemeye ve ayrı bir hareket olarak

ilerlemeye başladılar. Bunun öncülüğünü burjuva kadınlar yaptı. Burjuvazi kendi sınıfının iktidarını kurmak, sağlamlaştırmak ve korumak için “özgürlüklere” ve bu bağlamda toplumsal desteğe ihtiyaç duyuyordu.

Bu “özgürlükler”den bir tanesini de kadınlara tanınacak haklar oluşturuyordu. Henüz bu aşamalarda ne burjuva kadınların hareketi burjuva sınıfının hareketinden kopmuş ayrı bir hareket özelliği kazanmıştı ne de işçi ve emekçi kadınların işçi sınıfından bağımsız bir niteliği vardı.

A. Kollontai bize bu konuda şunu söyler; “Kadın hareketinin başlangıcını, büyük bir olasılıkla, Fransız Devriminden ve Amerika’nın kendini İngiliz vesayetinden kurtardığı 1774-1783 arası devrim savaşından önceki dönemde aramamız gerekir.” İşte bu koşullarda, kadınlar kendi cinsel kimlikleri için “özgürlükler” isterken kadınlar olarak hareket etme de ön plana çıkıyor, sadece kadınların örgütlendiği örgütlerin, sadece kadınlara katıldığı eylemlerin, sadece kadınlara hitap eden bildiri, propaganda araçlarının vs. temelleri buna paralel atılıyor. Bir yanda işçi sınıfı doğumunu ilan edip bir sınıf olarak var oluşunu tarih sahnesinde çeşitli eylem ve mücadelelerle ortaya koyarken kadınlar da bu hareketin etkin bir parçası oluyordu. Ancak bir yandan da burjuvalar işçi sınıfının uyanışını kendi sınıf çıkarlarına yedekleyen bir hareket izliyordu. Burjuva kadın hareketi de bunun bir parçasıydı. Yine Kollontai yoldaş bu konuda şunu söylüyor: “Kadın hareketi kapitalizm için tipik bir çelişkinin sonucuydu; kadınların üretim içindeki büyüyen payı, onların toplum, evlilik ve devlet içinde süregiden ayrıma tabi tutulmalarına kesinlikle denk düşüyordu” ve bir başka yerde şunu ekliyor: “Özel olarak bağımsız bir ‘kadın sorunu’ yoktur. Burjuva toplumda kadını baskı altında tutan güç, sermaye ile emek arasındaki büyük toplumsal çelişkinin parçasıdır.” Buna bağlı olarak kadınların o şartlardaki her hareketi kendi sınıfının hareketinin kopmaz bir parçası durumundaydı. “... Bir kadın hareketi ortaya çıktı. Fakat bu hareket, başından itibaren taban tabana zıt iki akıma ayrılır; fraksiyonlardan biri burjuva kadın hareketinin bayrağı altında örgütlenirken diğeri işçi hareketinin parçasıdır.” (Aleksandra Colontai, Toplumsal Gelişmede Kadının Konumu, İnter Yayınları) Kadın hareketinin daha başından “iki zıt akıma” ayrılması kaçınılmazdı, bu iki

karşıt sınıfın farklı zıt dünya görüşünün de bir yansımasıydı. Bu durum tüm çalışmalarda da iki farklı eksen, tarzi ortaya çıkaracaktı ve zamanla bu daha da gelişecekti. İşçi sınıfının kadınları daha pratiklerinin başında sınıf içgüdüsel bir refleksle kendi kurtuluşları ile sınıflarının ilişkisini kurarak sınıf hareketinin bir parçası olarak hareket ediyorlardı. Burada düşman olgusu belli bir netlik kazanmaya başlıyordu. Burjuva kadın hareketi ise sistematik olarak düzeni korumaya ve düzenin içinde iyileştirmeye yönelik hareketini oluştururken gittikçe daha örgütlü bir biçimde kadınların savaşımını erkeklere karşı bir savaşım haline getiriyordu. Bu durumu Kollontai şöyle açıklıyor: “Burjuva kadın hareketi, 19. yy’da burjuva erkeklerin politik hareketinden saptı ve şimdi artık ona yakın duran toplumsal katmanların yalnızca kısmi bir yansımasıydı.” (age, s.140)

Bütün bunlardan anlaşılması gereken şudur: Kapitalist üretim ilişkilerinin ortaya çıkmasına bağlı olarak oluşan iki karşıt sınıf, burjuvazi ve proletarya, tüm toplumsal çelişkilerde iki karşıt dünya görüşünü oluşturur. Bu durum kadın hareketine şöyle yansır: Bir yanda cinsiyet eşitsizliğine karşı kımıldanmaya başlayan burjuvalar kadınların sorunlarının kaynağını gizlerken düzenleri içinde kadınlara kısmi haklar vermek zorunda olduğunu biliyor ve burjuva kadın hareketi bu sınırlar içinde bir harekete önderlik etmeye başlıyordu. Diğer yanda işçi sınıfı tarih sahnesine çıktığı andan itibaren bu sınıfın kadınları bu sınıfın hareketinin parçası oluyordu.

Burjuva kadın hareketi sorunun kaynağını hiçbir zaman sistemde görmediği için daha başında burjuva erkeklerin politik hareketinin parçası olduğu andan ve bu hareketten “kopup” bunun sadece kısmi bir parçası, aparatı haline geldiği aşamaya kadar düşmanını bulmakta her zaman bir bunalım içinde olmuştur. Onun fikir dünyası daha başlarda burjuva sınıfın çıkarlarını korumak, düzenin tesisine yardımcı olmak için kadınlara kısmi hakların tanınması biçiminde geliştiği için sermayenin henüz zayıf olduğu koşullarda mücadelesi “devrimci” bir nitelik taşıyordu. Kapitalizm iktidarını sağlamlaştırdıkça burjuva kadın hareketinin “düşman bulma” bunalımı büyüdü ancak bu noktadaki çözümü “esas düşman erkektir” bakış açısı bir “çığ” gibi büyüyen ve günümüzde daha da etkili bir nitelik kazanan kadın kurtuluş mücadelesinin bunalımına dönüştü.

Bugün dahi bu etkiden kurtulmak birçokları için zordur. Bu gelişmeye bağlı olarak burjuva kadın hareketi, ideolojik olarak insanlığın kurtuluşu yolunda olmadığını adım adım ispatladı. Baş düşmanın erkek olarak belirlenmesine bağlı olarak kadınların tüm hareketinin erkeksiz olması gerektiği görüşü daha da güçlü gelişme olanağı buldu. Ancak bu fikrin tüm tarihsel hareketi içinde hep yükselen bir rota izlediğini söylemek yanlış olacaktır. Sınıf mücadelesinin gelişmesine bağlı olarak burjuva kadın hareketi de dalgalanmalar yaşıyor, sınıf mücadelesinin keskinleştiği, geliştiği koşullarda etki gücünü kaybediyor, sınıf mücadelesinin zayıfladığı koşullarda yükselme eğilimi gösteriyordu. Bu bakış açısından gelişen düşünceler de elbette aynı seyir içindeydi. Erkeklerin hiçbir kadın çalışmasına katılmaması, kadınların ayrı örgütlenmesi, erkeklerin asla kadın sorunu hakkında konuşmaması yaklaşımları radikal feministlerde “dünyada erkeklere ihtiyaç olmadığı” düşüncesine kadar vardı. Bu bakış açısı öylesi bir “radikal” nitelik kazandı ki erkeksiz üreme teorileri yazılmaya, bunun zorunlu, gerekli olduğu savunulmaya başlandı. Savaş, şiddet ve sömürünün erkek yüzünden olduğu iddia edilerek dünyaya barışın ancak erkeklerin olmadığı koşullarda geleceği gibi görüşler ileri sürüldü.

Özetlersek; daha başından itibaren kadın hareketi iki karşıt sınıfın bayrağı altında toplanmış, hangi sınıfın bayrağının altında olduğuna bağlı olarak düşünceler, politikalar, ilkeler ileri sürmüşlerdir. “Kadın çalışmasını sadece kadınlar yürütmelidir” düşüncesi bu bağlamda burjuva kadın hareketinin ilk ilkel fikri olarak açığa çıkmakla birlikte bugün kadın çalışmalarının vazgeçilmez ilkesi haline gelmiştir. Oysa işçi sınıfının bayrağı altında gelişen kadın hareketi daha ilk aşamasından itibaren işçi sınıfının bir parçası olmuş ve kadının özgürlüğünü bu mücadeleden bağımsız görmemiştir. Doğal olarak komünistlerin “kadın çalışmasını sadece kadınlar yürütmelidir” gibi bir ilkesi yoktur. Bu tür bir hareketler geliştirmek koşullara, ihtiyaçlara bağlı değerlendireceğimiz pratik, taktiksel bir konudur. Kadınların devrime, KP saflarına kazanılması tüm komünistlerin sorumluluğudur. Kadın kitleleri içinde yapılacak her çalışma buna bağlı olarak en yararlı tarzla yürütülür.

devam edecek...

Günümüz Gelişmelerinden Hareketle Ulu

İran İslam Cumhuriyeti İsrail'e karşı Direniş Ekseninin hem parçası hem de en güçlü destekçisi olarak son dönemlerde bağımsızlıkçı ulusal bir çizgide değerlendirilebilmektedir. Oysa İran hiçbir zaman böyle bir nitelik göstermedi, o başından itibaren ülke içindeki en gerici kesimlerin çıkarlarını temel aldı ve İsrail düşmanlığını emperyalizmin bölge politikalarının bir parçası olarak kullandı. Son dönemde açıkça görülen bu gerçeklik İslam Cumhuriyeti olarak kurulduğu andan itibaren İran'ın bilindik karakteridir. Geçmeden vur-gulayalım: bu görüşümüz İran'ın İsrail ile ve belli başlı emperyalist güçlerle çelişkisiz olduğu anlamına gelmez ya da "kendi politikaları" olmadığını da içermez. Kastımız bunun abartıldığı gibi değildir...

İRAN'DA FAŞİST DİKTATÖRLÜK

Başından beri gerici ve iş birlikçi bir yönetime sahip İslam Cumhuriyeti'nin "devrimden" önce yaşadığı iç mücadele onun geleceğinde de esas olarak aynı eksende sürdü...

Pehlevi Hanedanlığı'nın milliyetçilik pozlarına rağmen ekonomide Muhammed Musaddık öncülüğündeki Millî Cephe'nin petrol sanayinin millileştirilmesiyle doruğa ulaşan iç mücadele hükümetin darbe yoluyla el değiştirilmesiyle sonuçlandı. Bu, benzer toplumsal ekonomi süreçlerinde bulunan hemen tüm ülkelerde görülenlerle uyumlu bir gelişmedir. Dönemin temel özelliği incelendiğinde şunlar göze ilk çarpanlar: bu ülkelerde egemen sınıflar feodal toplumun kalıntılarına dayanarak varlığını sürdüren feodal beyler, emperyalizme bağlı gelişen kapitalizme dayanan komprador büyük burjuvazi ve devlet gücüne dayanan bürokratik burjuvaziydi. Bu ülkeler bağımlı bir ekonomi modeline sahiplerdi ve emperyalizmin çıkarlarına hizmet ediyorlardı. Hem feodal gericiliğe hem de yabancı uşaklığına karşı bu ülkelerde güçlü bir millî bağımsızlık eğilimi vardı. Çağımızda millî burjuvazide de sonuna kadar temsil edilemeyen milliyetçilik sözü edilen sınıflar için hem halkın idare edilmesinde etkin bir aparat ama hem de sakınılması gereken bir tehdittir. Nitekim İran'da Milli Cephe'de somutlaşan kısmî millî adımlar, sonu darbeye varan bir müdahaleye vardı. Pehlevi Hanedanlığı'nda somutlaşan faşist diktatörlük demokratik devrimin engellenmesini içeren bir tür diktatörlüktür. Buna faşist dememizdeki temel neden hem başından itibaren emperya-

lizmin desteğine sahip olmasıdır hem de çağımızın en gerici güçleri olan feodal unsurların zorbalığına dayanmasıdır. Faşizm emperyalist döneme özgü olarak gelişen, burjuvazinin en gerici, en şoven ve açıkça şiddete dayalı egemenliğidir. Bu tanımdaki temel vurgular çürümüş kapitalizm olarak "emperyalizm" ve "en gerici unsurlar"dır. Bunlara dayanan, bunların çıkarlarını gerçekleştiren açıkça zorba bir yönetimden söz edilmektedir. Sözü edilen türden ülkelerde tüm bu özellikler, elbette kısmen ve geçici olarak zayıflamakla birlikte baştan sona korunur. Emperyalizmle bağımlılık ilişkisi, egemen sınıfların genel çürümüşlüğü sürekli krizi kaçınılmaz kılar. Açıkça zorbalığa dayanan yönetimler bu ülkelerde bu nedenle kaçınılmazdır. Kimi yorumlarda faşizmin subjektif nedenlere dayandığı, örneğin belli bir kişinin zorbalığından, kötülüğünden kaynaklandığı ileri sürülür. Hitler faşizmi, Mussolini faşizmi, Franko faşizmi tanımları da bu anlayışı içerir. Oysa bu ülkelerde de faşizm burjuvazinin en gerici kanadının kapitalizmde kaçınılmaz olarak yaşanan krizlerin faturasını halka çıkartmak, halka zorla kabul ettirmek üzere uyguladıkları rejimdir.

Özetle faşizm dediğimizde burjuvazinin, normal yollardan yönetemez duruma geldiğinde uygulamak yoluna gittiği, demokrasiyi ekonomik çıkarlar uğruna rafa kaldırdığı, aksi hale egemenliği yitireceği bir diktatörlükten söz ediyoruz. İran'da da egemen sınıfların sermaye bakımından güçsüzlüğü, sürekli ekonomik kriz şartlarında oluşu Pehlevi Hanedanlığı yönetimini faşist diktatörlük olarak tanımlamamızın nedenidir. Bu sayıda konu edeceğimiz İran İslam Cumhuriyeti de aynı şekilde bir faşist diktatörlüktür. Aynı egemen sınıf güçlerinin "yeni bir rejimi" olarak inşa edilen bu cumhuriyetin bir "devrimle" anılması yanıltıcıdır. Burada bir devrim değil bir "rejim değişikliği" söz konusudur ve egemen sınıflar bu değişimden esas olarak memnundurlar. Çünkü faşizm, bu rejim değişikliğiyle Pehlevi Hanedanlığı sırasında kitleler nezdinde meşruluğunu çoktan yitirmiş zorbalığın meşruluğunu yeniden sağlamış, görece İslam Devrimi manipülasyonu ama daha çok da anti emperyalist, milliyetçi jargonla bu meşruluğu genişletmiştir. 1905-11 yıllarındaki meşrutiyet döneminde de ülkede ulema sınıfından etkin liderlerin anayasayı destekledikleri ve o zamanki rejim değişikliğinde rol oynadıkları bilinmektedir. 1960'lı yıllarda da ekonomik şartların olumsuz seyrettiği

zamanda muhalefet tarafında yer alan ulema milliyetçiliğin yayılmasını katkı vermiştir. Ulemanın ya da genel olarak İslam'ın ya da dinin faşizmle bağdaşır olmadığını düşünmek yanıltıcıdır. Aksine eski çağın ögesi olarak din özellikle zayıf burjuvazinin kitleleri yönlendirmede rahatlıkla kullanabileceği esaslı, köklü bir argüman olagelmıştır. Bugünkü İran devletinde "ruhanî lider" hemen tüm konularda son sözü söyleyen olarak, karar verici olarak konumlanmıştır. Faşizm bu türden "tek adamlığa" her zaman özlem ve gereksinim duyar. Çünkü halkın rızasını almak ve sürdürmek için diğer olanaklar genellikle sınırlıdır. "Ruhanî liderin" bu biçimdeki varlığı bir "tek adam yönetimi" olarak anla-

den inşa edilen İran devletinin temel özelliklerinin anlaşılması bakımından gerekli gördük.

ULUSALCI KİTLESEL HAREKETTE "ÖNDERLİK" DARBESİ

İran İslam Cumhuriyeti hem iş birlikçi Şah rejimini yıkmakla hem de anti emperyalist söylemle, yani güçlü bir bağımsızlıkçı iddiayla inşa edilmişti. O günden bugüne de İran Orta Doğu'da özellikle ABD karşıtlığının simgesi olarak görülmekte ve değerlendirilmektedir. Oysa gerçeklikte İran İslam Cumhuriyeti, temel özellikleriyle Şah rejiminden farksızdır. İran İslam Cumhuriyeti Şah döneminin yenilenmesi, hatta daha güçlü bir devlet yapılanmasıyla

şılmalmalıdır, aksine bu durumda da sınıfların ya da sınıf içi kliklerin çıkarlarına dayanan bir yönetim söz konusudur. Bu tek adam salt kendi başına, salt kendi çıkarları için karar vermez ya da "gökler aleminin" emirleriyle hareket etmez; o ait olduğu sınıfların veya sınıf içi kliklerin gereksinimlerini ve çıkarlarını korumak ve karşılamak üzere tek adam olmuştur ve bunlara göre hareket eder.

Bu giriş "İran İslam Devrimiyle" yeni-

aynı üretim ve mülkiyet ilişkilerinin korunarak sürdürülmesidir. Diğer yarı sömürgelerde olduğu gibi. İran'da da ulusal sorun henüz esasen çözülmemiştir. "Bağımsız" bir devletin varlığı ve üstelik "İslam" zırhını da giyinmiş olması birçoklarında ulusal sorunun esasen çözüldüğü yargısına neden olmakta ve ülke emperyalizme rağmen bir gelişme izlemiş olarak değerlendirilmektedir. Oysa İran özellikle Batılı devletlere bağımlı ekonomisiyle bir yarı sömürgeci. Petrol ve doğal gaz

ulusalcılık Hakkında Bir Değerlendirme -III

bağımlı ekonomik yapısıyla bağımsız bir yol izleme şansı bulunmayan İran geçmişte Millî Cephe'nin millileştirme yolunda attığı türden adımlar atmış fakat bu adımlar ne yabancı sermayeye bağımlılığı ortadan kaldıracak bir ilerlemeye yol açmıştır ne de ülkede öteden beri varlığını sürdüren mülkiyet ilişkilerini değiştirmiştir. Millileştirme politikaları eski üretim ve mülkiyet biçimlerinin devlet denetimine alınmasından başka bir anlama gelmemiştir. Bunun, egemen ilişkilerin sürdürülebilir olmasında önemli bir olgu olduğu ne kadar doğruysa bağımsızlık olmadığı da aynı derecede doğrudur. Devlet aynı sınıfların, aynı üretim ve mülkiyet biçimlerinin egemenliğine dayandığı

ne de herhangi bir burjuva ve feodal karakterdeki sınıfın önderliğiyle. Bu güçlerin dünya kapitalizmine rağmen kendi bağımsız kapitalist ekonomilerini geliştiremeyeceğini emperyalizm tahlili ile Lenin yıllar önce ortaya koymuştu. Elbette bu ülkelerde bağımsız kapitalist ekonominin inşa edilemeyeceği görüşü kapitalizmin bu ülkelerde olanaksız olduğu anlayışını içermez. Aksine kapitalizmin girmeyeceği ve gelişmeyeceği hiçbir yer olamayacağını emperyalizmi kavrayan hiç kimse ileri sürmez. Emperyalizm sermaye ihraç eden ülkedeki bir parça duraklamaya rağmen tüm dünyada kapitalizmin yayılmasını içerir. Bu sermayenin girmekten çekineceği, kendine bağlamayacağı hiçbir alan

Pehlevi hanedanlığı döneminde ne de İslam Cumhuriyeti olduktan itibaren millî kapitalizmi geliştirebilmiştir. Bunun olanaksız olduğunu İran özgülüğünde görmek ve göstermek özellikle önemlidir. Çünkü İran anti emperyalist söylemle, özellikle de ABD karşıtlığıyla bunun mümkün olabileceğini düşündürten ülkelerden biridir. Sadece bu da değil emperyalist devletlerin, tabii özellikle de Batılı emperyalistlerin, ABD'nin İran'ı düşman ilan eden, ambargolarla, ticaret yasaklarıyla "kendi yolunda ilerlemek" zorunda bırakan politikaları da böyle düşünmek için bir sebeptir. Oysa görüyoruz ki İran buna rağmen "kendi yolunda" ilerleyememektedir. Demokratik Kore Cumhuriyeti, Küba gibi! Yer yer Türkiye için de bu gibi iddiaların gündeme geldiğini de biliyoruz. Özellikle silah sanayiinde, ambargo uygulandığında bunun ülkenin kendi silah sanayiini geliştirmesine olanak verdiği iddiası bilinir. Oysa hiçbir zaman böyle bir ilerleme olmaz. En bağımsız görünen gelişmede bile yabancı etkiye rastlarız. Bu yarı sömürgelerdeki genel bir özelliktir ve kesinlikle ülkenin kendi dinamiklerinden kaynaklanır. Bu özelliği dışarıdan bir sebeple açıklamak ya da nesnel, dolayısıyla kaçınılmaz bir olgu olarak değerlendirmek gerçekten bağımsızlıkçı ya da sonuna kadar tutarlı anti emperyalist çizgide olmayanların genel tutumudur. İran'da kurulan İslamî rejimin bu sözde bağımsızlıkçı ve anti emperyalist niteliği rejimi kuran muhalif hareketin sınıfsal karakterinden hareketle açıklanabilir.

Bu hareketin önderliğini yapan, hatta gasbenden ulema kesimi büyük ölçüde büyük toprak mülkiyetini sürdüren, bu mülkiyet gücüyle küçük ölçekli üretimi koruyan, aynı zamanda çağın gereklerini karşılamak üzere bankacılık ve ticaretle uğraşan feodal ve burjuva unsurlarla geniş bir ilişki kurmuş, Şah rejimine karşı esas olarak bu kesimle ittifak halinde olmuştur. Dolayısıyla yeni rejim de bu ilişkiler üzerinde inşa edilmiş, "yeni" devlet de bu ittifakın çıkarlarına göre hareket etmiştir. Bu ittifak sonuna kadar anti emperyalist olamazdı ve olmadı da bu ilişkiler yabancı kapitalizme hayır diyemezdi ve demedi de.

İttifakın bileşenleri arasında Batı ile dengeli bir ilişki kurulmasından, yabancı yatırımcılar lehine haksız rekabet yaratan ayrıcalıklara son verilmesinden yana olan kesimler de vardı. Zaten "devrim" esas olarak bunu vadediyor-

du. Süreci destekleyen kitleler için ülkedeki yabancı yatırımlar sömürü ve bağımlılık ilişkilerinin devamı anlamına geliyordu. Bu kesimler ne bağımsız rotada ilerleyecek bir ideolojik bütünlüğe sahiplerdi ne de süreci bu yönde hareket ettirecek bir örgütlülüğe. Özellikle sol harekette temsil edilen bu eğilim sürecin önderliğini önemli oranda Şii ulemaya bırakmıştı. Hiç kuşkusuz "sonsuz bir güven" söz konusu olmamıştır. Bu konuda sol hareket hem tarihsel bir deneyime hem de teorik bir birikime sahipti. Buna karşın mücadele içinde bu birikim somutlaştırılmadı. Ulusalılık hakkındaki yanıltıcı kavrayış başka birçok ülkede olduğu gibi İran'da da sol hareketi, burada bu kez ulemanın kanlı dışlerinin arasından geçirdi. Ne demokrasi halk lehine çözülebildi ne de bağımsızlığı içeren ulusal sorun. İran eskisi gibi petrol ve doğal gaz gelirlerine bağımlı bir ekonomi modeli uygulamaya devam etti. Çünkü bunun yerine konacak bir ekonomi için yeterli sermaye gücünden yoksundu ve yeterli sermayenin birikmesini sağlayacak model için de uygun nitelikte bir sınıfsal önderlik söz konusu değildi. Tarımsal üretimde durgunluk yaşanmaktadır, sanayi üretimi verimsizdir ve ülkenin üretim kapasitesi önemli oranda atıl kalmaya devam ediyor.

BAĞIMLI YAPININ "ULUSAL" DİRENİŞİ

Ulusalcılık ile yurtseverlik arasındaki farka bir yazımızda değinmiştik. İran'da egemenlerin güçlü bir gelenekçilikle ulusal direniş retoriğine dayandığını görüyoruz. Bununla birlikte anti emperyalizm ve bağımsızlık halkın da doğal eğilimidir ve haklıdır. İki farklı doğaya sahip bu retorikle eğilim arasına bir çizgi çekmek gerekir. Çünkü gelenekçilikle bezeli ulusalcılık halklar nezdinde ciddi bir manipülasyon aracıdır.

Bir burjuva akım olarak ulusalcılık günümüzde ancak sınırlı anti emperyalist bir rol oynayabilir. İran'da da ulusalcılık Pehlevi Hanedanlığı'nın yıkılmasına kadar ve bir ölçüde ABD karşıtlığında somutlaşan güdük bir anti emperyalist rol oynadı. Ulusalcılıkta yurtseverliği tanımlayan ve bu nedenle ulusalcı retoriğe bağlanan sol hareket de bu anti emperyalist rolü abarttı. Bu noktada dikkat çekmemiz gereken bir yaklaşım var. Bu harekette anti emperyalizmin olmadığını iddia etmiyoruz ve etmemek de gerekir. Bu harekette ulusalcılık olduğunu da inkâr etmemek gerekir.

sürece "millileştirme" denen şey bağımsızlık getirmez. Bu tarz milliyetçiliğin ve millileştirme politikalarının benzer tüm yarı sömürgelerde gerçekleştiğini ama aslında bağımlı ekonominin, emperyalist kapitalist dünya düzeninin bir parçası olarak tekelci dünya sermayesine hizmet ettiğini görmek gerekiyor.

KAPİTALİST YAYILMANIN SONUÇLARI

Bu ülkelerde ulusal sorunun çözümü ne rejim değişiklikleriyle mümkündür

yoktur. İslam Cumhuriyeti de olsa her türden burjuva ve feodal diktatörlük emperyalizmin, dolayısıyla kapitalizmin yayılma alanıdır. İran İslam Cumhuriyeti de kapitalizmin yayıldığı ülkelerden biridir. Ne var ki bu kapitalizmin dışarıdan, emperyalizm tarafından geliştirilen ve tüm gericilikle iş birliğine dayanan bir kapitalizm olduğu gerçeğine dikkat çekmek gerekir. Bu da onun ulusal bağımsızlığının gerçekleşmesini engelleyen temel bir özelliktir. İran ne

Bunlar sonuçtan hareketle ortaya çıkabilecek subjektif yorumlardır. Bütün bir kitlenin ve sol hareketin “olmayan bir şeyin” arkasından gittiğini iddia etmek yanıltıcı olur. Bu harekette anti emperyalizm ve ulusalcılık sınırlıdır ve bu sınır söz konusu sınıfların önderliği ya da belirleyici olduğu hallerde aşılamazdır. Gözden kaçırılan da özellikle budur. Bu meselenin henüz yeterince kavranmadığını görmemiz gerekir. Günümüzde Hizbullah’ın anti emperyalist ve ulusalcı özelliklerinin ve dolayısıyla kısmen devrimci rolünün inkâr edilmesi de bunun bir sonucudur. Bunu şu biçimde de somutlaştırabiliriz: Bir ülkede ulusal mücadele öne çıkıp en gerici unsurlara karşı bir birlik gerçekleştğinde komünistler sürece katılmak yönünde hareket ederler. Bunu yaparken dikkat edecekleri belli başlı iki unsur vardır: özellikle örgütsel ya da pratik saldırıya uğramamak, buna göre tedbirli davranmak ve ikinci olarak da bu sürecin önderliğini sağlamak üzere kendi bağımsız çizgini oluşturmak ve korumak. Bu iki özel noktadan itibaren komünistler ulusal mücadeleye katılmak yönünde hareket ederler ve tüm ulusal mücadele bileşenlerinin de objektif olarak “devrimci rol” oynadıklarını savunurlar. Bu gibi süreçlerde ortak hareket etmek imkânları her zaman ve koşulda aynı olmaz elbette. Bu nedenle özel olarak komünistler sözünü ettiğimiz iki noktaya dikkat ederler. Ne var ki bu dikkat, ortak hareket etmek imkânını yok saymayı, ulusal mücadeleye katılmak gereğini ya da politikasını ortadan kaldırmaz. Bütün bir komünist hareket tarihi incelendiğinde bunun sayısız örneğine rastlanır. Bu örneklerde hatalar da vardır kuşkusuz. Dikkatle incelendiğinde hataların sözünü ettiğimiz özel iki noktada gerçekleştiği; ama ulusal mücadeleye katılmak yönündeki tavırdan ve bu tür mücadelede yer alan unsurlar için objektif olarak devrimci rolde oldukları tespitinden kaynaklanmadığı görülecektir. Bu unsurlarda görülebilecek gerici öz somut koşullardaki rolü karartmamalıdır. Nitekim İran’da gerçekleşen süreç anlattığımız bu sorunu olduğu gibi içermektedir. İran’da ulusal bağımsızlıkçı kitlesel harekete, diğer tüm unsurlarla birlikte komünistler de dahil oldular. Konu ettiğimiz komünistler tabii ki TUDEH gibi revizyonistler tayfası değil, Maoistlerden söz ediyoruz. Komünistlerin bu harekete katılması yanlış değildir ve hatta kaçınılmaz bir görevdir. Hata bu hareketin ileri aşamasında ortaya çıkmıştır. Önderliği alan ulema kesiminin

karşı devrimci özü pratik olarak ihmal edilmiştir. Ulusal bağımsızlık talebini güçlendiren şartlar egemen sınıflar aleyhine geliştikçe hem bu sınıflar içindeki kliklerde hem de kendi bağımsız hareketini geliştirme olanaklarını çoktan yitirmiş millî burjuva kesimlerde rejim değişikliğine ve hatta “devrime” yönelim başlamıştır. Bu sürece, yön vermek üzere emperyalistlerin de destek verdiklerini eklemeliyiz. Humeyni’nin Fransa’dan ülkeye gelmesi bu bakımdan değerlendirilebilir. Rıza Şah Pehlevi’nin iktidarı kaybedecek olması ve dahası bir süredir devlet aygıtındaki misyonunu yerine getirememesi emperyalistlerin yeni bir yönetime yönelmesinin başlı başına, temel sebebidir. Bu, elbette ulusal bağımsızlık talebine bağlı gelişen hareketin devrimci ve demokratik niteliğini ortadan kaldırmaz. Aynı koşulları diğer gericiler gibi emperyalistler gibi kendi çıkarlarına uydurmak üzere hareket ettiklerinde koşulların genel niteliği değişmez.

Sıraladığımız bu özellikler ve gelişmeler ulusal bağımsızlık talebinin ve bu talebin güçlenmesine paralel oluşan “muhalifler cephesinin” basit bir biçimde reddedilmemesi gerektiğini, devrimci ve demokratik özün ihmal edilmemesi gerektiğini anlamamız bakımından önemlidir. Günümüzde ulusalcılık çok daha karmaşık süreçler içinde var olmaktadır ve bu dolayısıyla bu karmaşıklık içinde ele alınmak zorundadır. İran bu bakımdan incelenmeye değer, örnek bir ülkedir.

İRAN MANİPÜLASYONU AYNI ZAMANDA BÖLGESELDİR

İran’da devrim için şartların olgunlaştığı koşullarda değişime hazırlanmış yapı olarak karşımıza ulema kesimi çıkıyor. Ulemanın bu sürece hazırlığı halkı bunun için örgütlemiş olmaktan çok iktidar olmakla ilgilidir. İlk yıllarında, daha sonra da Irak’la sekiz yıl sürecek savaş boyunca yeni iktidar “ulusal bağımsızlık” talebine uygun hiçbir ilerleme sağlamadı; aksine “devrimi” bir karşı devrime dönüştürdü ve özellikle de savaşı bu karşı devrimin sağlamlaşmasında etkin bir aparat olarak kullandı. Irak’la savaşta saldıran ülkenin Irak olması ve aynı zamanda Batılı güçlerin Irak’ın arkasında görünmesi İran’daki karşı devrimin sağlamlaşmasında etken unsurlardır. Bu açıdan bakıldığında İran İslam Devrimi’nin kapsamlı ve bölgesel bakımdan da destekli bir karşı devrim olarak gerçekleştiğini söyleyebiliriz. İran’daki bu gelişmelerin benzerini

birçok başka ülkede de görürüz hiç kuşkusuz. Özellikle sosyalist ülkelerde burjuvazinin iktidarı komünist partiler içinde ele geçirdiği şartlarda da benzer özelliklere rastlanır. Devrim bir karşı devrime dönüştüğünde durumu kavramak için çelişkiler yumağının farkında olmak gerekir. Yarı sömürgeler “çelişkiler yumağı” tanımını özel olarak hak etmektedir. Türkiye’de de Osmanlı’nın, çürümüş bir yönetim olarak devrilmek zorunda olduğu şartlarda yarı sömürgecik şartlarını benimsemiş, aynı gerici iktidar güçlerini yeniden iktidar taşıyan Kemalist Hareketin bir devrim hareketi olarak görünüp süreci bir karşı devrimle tamamladığını biliyoruz. Bu süreçte devrimci hareketlerin, komünistlerin de yukarıdaki iki özel noktayı ihmal eden hataları söz konusu olmuştur. Yarı sömürgelerin devrim süreçlerinde burjuva sınıfın çıkarlarını karşılamak üzere gelişmiş bir akım olarak ulusalcılık, kapitalizm şartlarının ürünü olan modernizm ve aynı zamanda ülkenin kendi tarihsel sürecinin ürünü olan gelenekler sözünü ettiğimiz çelişkiler yumağının esaslı unsurlarıdır. Bugün İran’da hükmünü sürdüren Şii (Molla) rejim hem ulusal bağımsızlığı hem anti emperyalizmi hem de gelenekleri temsil eden güç olarak konumlanmıştır. Devrim yönündeki değişim hareketinde “modernizm” ile “gelenekler” Şah’ın devrilmesini sağlamış, ancak bundan sonra modernizm yönündeki beklentiler karşılanmamıştır. Güçlü ulusal bağımsızlıkçı ve anti emperyalist duygular değişimde önemli bir rol oynamış, ancak hareketin siyaseti ulusalcı olmaktan çok “İslamî devrimin ihracı” anlayışıyla şekillenmiştir. Bugün İran’ın Batılı emperyalistler tarafından düşman görülmesinde bu anlayış belirleyicidir. Oysa söz konusu anlayışın kapitalizmle, emperyalizmle esaslı bir derdi olmadığı, emperyalizmin bu tür gericiliklerle bölgesel hâkimiyet kurduğu aşikârdır. İran’da rejim değişikliğini getiren koşullarda gelişen kitlesel ve devrimci harekette bu anlayış ulema tarafından hemen hiç dile gelmemiş ya da belirgin olarak savunulmamıştır. Aksine hareket özellikle şehirlerde ve çok kapsamlı sokak eylemleri ve işçi grevleriyle geliştiğinde ve bunlar sayesinde başarıya ulaştığından İslam’ı yaymak akla dahi gelmeyen bir anlayıştı. İslamcı anlayış ve geleneklerin korunması ve sürdürülmesi, hatta bölgeye yayılması konusu devrim sürecinin esaslı bir ögesi değildi. İşçi sınıfı içinde ve küçük burjuvaların yoğun olduğu kentlerde ciddi örgütlülükler sahip sol ve devrimci hareket,

devrim sürecinin güçlü aktörü olmakla birlikte iktidarda söz sahibi olmamıştır. Bu, hem buna hazırlanmadıklarını gösterir hem de ulemanın bu süreçteki özel karakterini kavramadıklarını gösterir. İktidarı aldıktan ve kısa bir süre içinde konumunu sağlamlaştırdıktan sonra İslam Cumhuriyeti devleti sol harekete, komünistlere yönelik yok edici bir saldırıya girişti. Irak’ın saldırısıyla başlayan savaş da bu saldırıları hem meşrulaştırmaya yaradı hem de kitleler nezdinde görünmez, önemsenmez kıldı.

Sadece devrimci muhalif güçler değil, bu süreçte yönetimi aynı sınıfların ve amaçların gereklerine göre yönetecek iki kutup dışındaki tüm diğer güçler de ağır baskıya maruz kaldılar. Solcu Halkın Fedailer, Müslüman Halkın Mücahitleri, TUDEH, Milliyetçi Peykar dışında liberal, ve gerçekten reformist başka güçler de baskı altına alındılar ve yönetime gelme olanakları sıfırlandı. Bunun sağlanmasında İran İslam Cumhuriyeti’nin kuruluşundan kısa bir süre sonra meclisin tüm yetkilerini kendinde toplayan Devrim Konseyi’nin büyük rolü oldu. Denebilir ki Devrim Konseyi’nin oluşması ve tam yetkilerle donanması devrimin karşı devrime dönüşmesini tamamlayan gelişme olmuştur.

Halihazırda İran bu güçlerin ve anlayışın kontrolündedir. Bölgesel olarak İran’ın konumu ne devrimcidir ne anti emperyalisttir ne de “Direniş Ekseninde somutlaşan” tutarlı halkçı mücadelenin gerçek, samimi bir parçasıdır. Bütün bu konularda İran bir manipülasyon yaratmakta, bölgedeki gerici devletler de emperyalistler de bu manipülasyonun parçasıdır. Bu sadece yalan, yanıltma, gerçeklikle ilgisiz bir durum olarak değerlendirilmemelidir. Egemen güçlerin kendi içlerindeki çelişkilerin varlığını hiçbir zaman ihmal etmemek gerekir. Bu çelişkilerin ortaya çıkaracağı mücadeleler devrim lehine sonuçlar üretebilir. Çelişkiler yumağı içinde olduğumuzu unutmadan her gelişmeyi objektif şartlar içinde incelemek gerektiğini söylemekte ısrarcı olmak gerekir. Buna rağmen olası emperyalist saldırılarda ya da bölgesel savaşlarda İran gibi devletlerin eski çağın gerici güçlerini temsil ettiklerini bilerek özel olarak bu ülkelerde halkın çıkarlarını ihmal etmeyen politikalar belirlemek gerekir. Günümüzde ulusalcılık burada konu ettiğimiz karmaşa içinde ele alınmadığında ciddi hataların önü açılmış olacaktır.

SAMİMİYETLE VE DÜRÜSTLÜKLE YÜRÜNECEK BİR YOLUMUZ VAR

Devrimci teori olmadan, devrimci pratik olmaz!
(V.I. Lenin)

Yoldaşlık ilişkilerinde samimiyet ve dürüstlük devrimci yöndeki tüm gelişmelerin ve olasılıkların dinamiğidir. İlişkilerimizde samimiyetin ve dürüstlüğün olmadığı her durum farklı birçok problemin, özellikle de ortak hareketi ve paylaşımı engelleyen, önemsizleştiren durumların gelişmesine ya da gerçekleşmesine neden olmaktadır. Yaşadığımız bu türden farklı problemlerin kaynağına yönelmek ve taşıdığımız samimiyetin, dürüstlüğün niteliğini tartışmak kendi yolumuzda birleşmemizin ve yürümümüzün olanaklarını ve gücünü artıracaktır. Samimiyet ve dürüstlük devrimci her insanda, mutlaka farklı derecelerde ve kültürel dokularda ama her zaman esas olan özelliklerdendir. Açıkça görülmesi, hissedilmesi önemli olmakla birlikte her devrimcide görünmeyebilir. Özellikle samimiyet bazılarımızda ilk anda anlaşılamayabiliyor. Bunun farklı birçok nedeni olabilir. Bu nedenleri bilmek yoldaşlarda “hissetmediğimiz” samimiyetten ötürü yanlış tutumlara düşmekten imtina etmemizi sağlayacaktır.

Samimiyetten anlaşılması gereken nedir? Duyguların, düşüncelerin ve niyetlerin gösterilmesi veya gizlenmesi samimiyetin ilk biçimidir. Yoldaşlarımızdan açık olmalarını beklemek onlarla güçlü paylaşımlarda bulunarak devrim yolunda ilerlemekte önemli bir kriterdir. Bununla birlikte “açıklık” her durumda tartışılabilir bir kavramdır. Açık olmak kişinin isteklerinde, duygularında, niyetlerinde net olmasıyla da ilgilidir. Kendi duyguları, düşüncelerinde bulanıklık yaşayan bir yoldaşımızın bize açık olmasını beklemek objektif bir beklenti olamaz. Bu durumda kendini tüm “açıklığıyla” ifade edemeyen yoldaşlarımızla karşılaştığımızda doğrudan bir samimiyet sorgulaması yapmak ve “hissedilemeyen samimiyetten” hareketle mesafeli davranmak doğru bir tutum olmayacaktır. Açıklık

beklentisi bazen ilgili yoldaşın yaşadıklarından kaynaklı da gerçekleşmeyebilir. Kimi olaylar açık davranmak konusunda bizi olumsuz etkileyebilir, hak vereceğimiz bu türden olumsuz etkiler karşısında samimiyeti sorgulamak gene subjektif olabilir. Bir başka biçim yoldaşların yanlış düşünme biçimleri, yeterince bilinçli olmamalarıdır. Bu durumda samimiyetsizlik tespitiyle araya mesafe koymak hiç değilse yoldaşça bir tutum olmayacaktır. Çünkü yoldaşlarımızdaki hatalı düşüncelere, geriliklere müdahale etmek yoldaşlık ilişkilerinde bir sorumluluktur. Kabaca tarif ettiğimiz bu koşullarda taşınan samimiyeti görmek mümkün olmayabilir. Duygu, düşünce ve niyet paylaşımı için bu türden koşulların da öngörülmesi, aşılması gerekebilir. Benzer bir tartışmayı dürüstlük için de yapabiliriz. Sadece şunu ayrıca vurgulamak gerekir: dürüstlük çok daha belirgin bir özelliktir. Samimiyet gibi fazlasıyla kişisel olan bir özellikten daha anlaşılabilir. Gene de bu konuda da ilk izlenimden hareketle sonuç çıkarmamak, analiz için yeterince zaman ayırmak ve pratik görmek yararlı olur. Samimiyet ve dürüstlük konusundaki belirsizlikler yoldaşlık ilişkilerinde problemlere yol açar dedik. Bunlar özellikle mesafeli davranmakla belirmektedir. Bazen yoldaşlarımızın sadece görevle sınırlı ilişkiler kurduklarını, başka paylaşımlara girmediklerini görüyoruz. Bu “profesyonel devrimci ilişki” diye tanımlanabilmektedir. Oysa devrimci harekette ve kişilikte “salt görev” diye bir soyutlama olmaz. Görevin hakkıyla yerine getirilmesinde kişisel duyguların, düşüncelerin, niyetlerin paylaşımı özel önem taşır. Görev dediğimiz şey kişisel devrimci gelişimimizde bir araç olarak görülürse eğer bu dediğimiz daha net anlaşılacaktır. Devrimci çalışmalarda kişisel kariyer, kişisel başarı, kişisel birikim gibi tanımlar ancak kolektifin parçası olarak kavrandığında anlamlı olabilir. Hareketi, kolektifi ve dolayısıyla

onun hizmet ettiği bütün bir toplumsal yapıyı düşünmeyen veya öteleyen hiçbir “kişisel başarı” başarı olarak değerlendirilemez. Örnek olarak kolektifin parçası olmaktan vazgeçerek bireysel yaşam inşa edenlerin “başarılarını” ele alabiliriz. Bazı “eski” yoldaşlarımızın başarılı yazar, yönetmen, sanatçı, iş insanı, anne, baba vs. olduğunu gördüğümüzde onlara gıpta ile bakmayız, aksine onlara devrim yolunda düşmüş, gerilemiş ve dolayısıyla başarısız kişiler olarak bakarız. Çünkü bu eski yoldaşlarımızın kişisel başarılarının devrime hizmeti kesinlikle doğrudan değildir, olsa olsa ve özellikle de ona rağmen dolaylı olabilir. Tabii ki eski yoldaşlarımızın varlığını ve devrime dolaylı hizmetlerini küçümsememeli, aksine önemsemeliyiz. Bununla birlikte kolektif içindeki başarılar ile kolektif dışındaki başarıların net bir ayrımını yapmak önemlidir. Dolayısıyla kişisel başarıların hangi koşullarda daha değerli ve önemli olacağına dair ayrımlar yapmak gereklidir.

“Profesyonel devrimci ilişkiler” diye tanımlanan “mesafeli” ilişkilerin devrim gibi uzun bir yolda esas olarak başarısızlıklar üreteceğini vurgulamak gerekir. Aksine yoldaşlarımızın daha sıkı ve ilgili ilişkiler kurmalarını sağlamalıyız. Mesafeli ilişkileri sorgulamak ve kolektifle bağların zayıflığını içermesinden ötürü tartışmak gerekir. Açık ki yeterince sıkı, paylaşımcı ve karşılıklı geliştirici olmayan ilişkilerin devrimci bir içerik üretmesi veya devrimci bir içerik taşıması beklenemez. Bu özelliklerdeki ilişkiler için profesyonel devrimci ilişki demek yanıltıcıdır. Profesyonellik eğer alınan sorumluluğun tüm gereklerini yerine getirmek ve kişisel sorunları ve çıkarları alınan sorumluluğa göre belirlemek ise devrimcilikte de bu geçerlidir. Fakat bu, ilişkilerde mesafeli davranmayı, ne olacağına, ne yapacağına yoldaşımız olan kişinin bizden bağımsız karar vermesini beklemek anlamına gelmez. Elbette son kertede kendisi hakkındaki kararı kişi kendisi verecektir. Bununla birlikte yönlendirme, devrimci bilinci taşıma, devrimci sorumlulukları yayma, devrim amacını benimsetme gibi görevlerle donanmış bir devrimcinin “profesyonellik” adına, kişinin kendisi hakkındaki kararı kişiye bırakmak adına bunlardan kaçınması yanlıştır. Profesyonel devrimci de bu yolda ilerleyen

devrimci de bu görevleri son raddeye kadar götürür. Olabildiğince örgütçü hareket eder. Devrimin bir toplumsal ihtiyaç olduğunu kavramış olarak devrimden çıkarı olan herkesi bu yola hizmet etmek üzere yönlendirir ve eğitir.

Bu temel özelliklerin son zamanlarda unutulduğunu, ihmal edildiğini ya da taşınmadığını görüyoruz. Bunun devrimin bir toplumsal ihtiyaç olarak görülmemesinden ya da bunun kavranmamasından ileri geldiğini vurgulamak gerekir. Elbette yoldaşlarımızın bütünü “devrimi, halkın yapacağını” bilmekte ve söylemektedir. Fakat halkın yapacağı devrimi örgütlemek için profesyonel devrimcilere olmazsa olmaz ihtiyaç olduğunu kavramakta zorlanıldığını söylemek gerekir. Bunu anlamak için devrimci görevlere ayırdığımız zamanlara ya da bir biçimde “örgütsüz” kaldığımızda nasıl hareket ettiğimize bakmak önemli bilgiler verecektir. Bir biçimde örgütsüz kalan yoldaşlarımızın sürece dair devrimci politikaları incelemekten de uzaklaştıklarını, sınıf tahlilleri yaparak sınıf bakış açısını kendilerinde yeniden oluşturmaktan imtina ettiklerini, devrimci teoriyle yeterince ilişkilenediklerini ve bu yazımızda özellikle gündeme sokmak istediğimiz ilişkilerine devrimi taşımakta tereddüt gösterdiklerini gözlemlemekteyiz. Bu durumlar devrim bilincinin zayıflığına işaret eder. İçinde yaşadığımız toplumun ve sosyo ekonomik şartların devrimi nesnel olarak dayattığını kavramakta sorun yaşandığını gösteren bu özelliklere ne derecede sahip olduğumuzu tartışmak yararlı olacaktır. Unutmamak gerekir ki samimiyet ve dürüstlük bu sorgulamada olmazsa olmazdır. Sözünü ettiğimiz tartışma kolektifin parçası olarak yapılacak bir tartışmadır. Karakterimizi, sorumluluklarımızı, ilişkilerimizi tartışacağımız yerde samimiyet ve dürüstlük belirleyici önemdedir. En başa dönüp samimiyet ve dürüstlük beklentimizle beraber devrimle olan ilişkimizi, buna uygun olarak etrafımızdaki duyarlı, güvenilir ve profesyonel devrimci olmaya hevesli insanlarla kurduğumuz ilişkileri değerlendirmek, bu yolla zaaflarımızdan ve geriliklerimizden arınmak için harekete geçelim. Kolektif çabayla gelişebileceğimizi bilerek profesyonelliğe devrimci bilinç içinde özellikle dikkat edelim.

BRICS'DEN G-20'YE HALKLARA DÜŞMANLIK ZİRVELERİ

Emperyalizmin yaşadığı ekonomik krizin gün geçtikçe derinleşmesi, pastanın büyümemesi hatta küçülmesi devletler arası kriz, çatışma, yaptırım ve savaşları da derinleştirmekte. Çok boyutlu bu krizden çıkışın normal yoldan bulunamaması, yeni ve olağandışı yollara başvurulması mevcut çelişkileri daha da keskinleştirerek daha önce atılmayan adımların önünün açılmasını getirmektedir. Saflaşmada özellikle başını ABD ve İngiltere'nin çektiği "Batılı emperyalistler" kutbunun krizle birlikte daha zaafli hale gelmesi, ekonomik-siyasî ve askerî anlamda yeni "hegemon güç" olmak isteyen diğer tarafın da iştahını kabartmaktadır.

Kriz ve etkilerinin oldukça yoğun olduğu bir süreçte Ukrayna'nın doğusunu işgal eden Rusya'nın attığı adımlar ve karşılaştığı yaptırımlar da bahsi geçen sürecin önemli bir gündemi olmaya devam etmektedir.

Emperyalistler arası güç mücadeleleri ekonomik ve siyasî birlikler üzerinden de sürmektedir. Emperyalistler geleneksel ortak platformlarda bilek güreşi yaparken kendi ittifak güçleriyle daha güçlü hareket etmeye odaklanıyor. Devletler arası ekonomik, siyasî zirvelerde yürüyen tartışmalara ve bu tartışmaların konusu olan gelişmelere yönelik tutumlar bu açıdan özel bir ilgiyi hak ediyor.

Bu süreçte BRICS Zirvesi'nden sonra 19 Kasım'da Brezilya'da G-20 Zirvesi gerçekleşti.

Batılı emperyalist odakların zirvesi olan G-20 "Adil Bir Dünya ve Sürdürülebilir Bir Gezegen İnşa Etmek" şeklinde oldukça iddialı bir sloganla gerçekleştirildi. Dünyanın "en gelişkin" 20 ekonomisine sahip devletin temsilcileri bu zirvede bir araya geldi. Emperyalist sömürü ve talan sisteminin sürdürülmesine odaklı bu zirve, bağlayıcı kararlar alamayan emperyalist odakların güç mücadelesinin arenası durumundadır. Bu yıl gerçekleşen toplantıda ortak deklarasyonun dahi yayınlanamayacağından söz ediliyordu. Zira ABD ile Rusya ve Çin arasındaki gerginliklerin bu oluşumun ekonomik ve siyasî meselelere

dair fikir birliğine varmasını zorlaştırdığı değerlendirilmektedir. Yer yer kapışmalara da sahne olan bu zirvede devam edegelen ortaklık kendi içinde sorunlar biriktirmektedir. Beklenenin aksine ortak deklarasyon yayınlansa da ekonomik ve siyasî gelişmelerde ortaklaşamamanın hatta çatışmanın büyüdüğünü gösteren bir tutum ortaya çıktı. Orta Doğu, Doğu Avrupa, Afrika gibi çatışmanın ve gerginliğin olduğu yerlerde kime söylendiği belli olmayan "barış" sözcükleri havada uçuşturdu. G-20 zirvelerinin bir süredir, sadece devletler arası görüşmelere yataklık eden bir rol üstlendiğini söylemek yanlış olmayacaktır. Etki düzeyi ve G-7 ülkelerinin

adımların "meşruiyet" kazanmasıyla birlikte ABD ve AB'nin, bu kriz ortamında karşısında gördüğü en önemli güçlerden biri olan Rusya'ya saldırısı anlaşılırdır. Ancak Rusya'nın da başta Çin ve İran olmak üzere birçok devletle olan ilişkileri, bu ilişkilerde bir güç oluşturması, olmadığı yerlerde dirsek temasını sürekli tutması, yaşanan çelişkiyi daha kapsamlı boyuta getirmekte, birçok devleti de içine çekmektedir.

Bu noktada Rusya'nın elini güçlendiren bir ekonomik olgudur BRICS. Mısır, Birleşik Arap Emirlikleri, İran gibi devletlerden sonra son katılımlarla birlikte BRICS grubunun toplam nüfusu dünya nüfusunun

Rus doğal gaz ve petrol ihracatının ana bankacılık kanalı olan Gazprombank'a zaten yapılan ufak çaplı yaptırımların son süreçte Gazprombank'ın ABD bankacılık sisteminden fiili olarak çıkartılmasıyla sonuçlandı. Bu yaptırımın ABD ile sınırlı kalmayarak birkaç başka devlette de geçerli olacağı da açıklandı. Yapılan bu yaptırımın bir etki gösterdiği aşikâr ancak karşılığının ne düzeyde olduğu tartışmalı durumdadır. Rusya'nın BRICS üzerinden kurduğu ekonomik ilişkiler, bulunduğu savaş sürecinde ekonomik anlamda yıpranmasını engellemektedir. Son gelişmelerle Rusya'nın elinin güçlendiği söylenebilir. Bununla beraber tek tek ilişkide olduğu Çin ve İran'ın gücünü koruyarak sürece hazır olduğu da görülmektedir. Çin ve S. Arabistan arasında yapılan 50 milyon yuanlık SWAP anlaşması muhtemeldir ki sadece iki ülke ilişkisiyle sınırlı kalmayacaktır. Orta Doğu'da farklı devletlerle bu anlaşmalar yapılması ve kendilerine bağlanması hedef dahilindedir. Yine BRICS bileşeni olan Birleşik Arap Emirlikleri ve Mısır'ın bölgedeki etki ve önemi de azımsanmayacak düzeydedir. Buna karşı ABD ve AB kampının görece daha zayıf kalması onları tamamen güçsüz de kılmamaktadır. Tartışmalı olsa da etkisini bir biçimde gösteren yaptırımların süreceği zayıf bir ihtimal değildir. Yine ABD'nin "karşı kamp"ta kurulan birlikteliğe tepkisiz, müdahalesiz kalmayacağı da açıktır. Öyle ki halâ ABD yarı sömürgesi olan Hindistan'ın BRICS'te yer alması "ABD'nin suretinin BRICS'te yer alması" olarak da yorumlanmaktadır. Son katılımlarla bu suretin arttığını söylemek yanlış olmayacaktır. Böylece ABD ve AB hiçbir gelişmesine hâkim olamadığı bir "düşman" profilini de kısmen ortadan kaldırmaktadır. Yine BRICS'e katılmak isteyen birçok devlet vardır ve bunların üyelikleri şimdilik beklemeye alınmıştır.

BRICS ekonomik olarak bir çekim alanı oluşturan özelliğe sahiptir. Ancak bunun ötesine geçme noktasında ciddi sorunlar yaşayacağı açıktır. Zira Batılı emperyalistler bu ticari ortaklığı uşak devletleriyle kuşatmakta ve bir yönüyle kendi sermayesinin de çıkarları için kullanmaktadır.

yarı sömürgeleri için "yönetişim" aracı işlevi de Rusya ve Çin'in artan etkinliğiyle berhava durumda.

Tam da kaybolan işleviyle G-20'nin etkisizliği BRICS'in taze ve dinamik bir yapılanma olarak daha fazla göz çarpmasına yol açmaktadır. Her ne kadar BRICS hâlâ güçlü bir ekonomik birlik değilse de daha homojen olmakla Çin ve Rusya'nın belirleyici konumlarından kaynaklı G-20'ye nazaran daha işlevlidir.

AB, IMF, NATO vb. emperyalist birliklere alternatif olarak oluşturulan ve esasta, kendi tabirleriyle Batı'nın "tek hâkim" rolünü kırmayı hedefleyen, temelini ekonomik ilişkilerin oluşturduğu BRICS hem bileşenini güçlendirerek somut adımlar atmasıyla hem de siyasî birlik olmak adına girişim ve arayışlarıyla birlikte önemli tartışmalara konu olmaktadır. Bugün bu tartışmalar, kâğıt üzerinde kalmaktan çıkıp somut yaptırım ve tavirlere da dönüşmüştür. Ukrayna işgalinden sonra Rusya'ya karşı atılacak

yüzde 45'ini oluşturmaktadır. Bununla birlikte dünya ekonomisindeki payıyla G7'yi ve AB'yi zorlamaktadır. Özellikle Rusya'nın siyasî ve askerî açıdan ortaya koyduğu rekabet, Çin'in ise ekonomik alanda yarattığı rekabet ve Pazar mücadelesiyle ciddi bir kapışma odağı durumundadır. Fakat BRICS ülkelerinin ekonomik açıdan büyüklüğü kişi başına düşen gelir, sermaye ve teknolojik gelişkinlik açısından bakıldığında G-7 ve AB'nin çok gerisindedir. Bu yönüyle rekabet gücü de nitelik açıdan zayıftır.

Rusya ve Çin önderliğinde BRICS grubunun, dünya ekonomisinde en önemli söz sahibi olan IMF'ye uluslararası banka transferleri/işlemleri anlamında Swifte alternatif olan projeleri, yine ABD dolarının hegemonyasına karşı Çin önderliğinde gelişen ikili para birimi anlaşmaları süreci iyice "gerginleştiren" pratikler olmaktadır. Buna karşı özellikle Ukrayna işgalinden sonra Batılı emperyalistlerin Rusya'ya dönük başlattığı yaptırımlar da daha da sertleşmiştir.

KURGULANAN HİKÂYEDE KÜRT HALKINA HAK DEĞİL LÜTUF VAR!

Erdoğan, bir süre önce İsrail'in hedefinin Türkiye olduğunu iddia etmiş, Siyonist İsrail'in bu niyetine karşı tüm Türkiye'nin, ayrılıkları bir kenara bırakıp birlik olması gerektiği anlayışını öne sürmüştü. Kurgulanan hikâyenin giriş kısmını bu şekilde okuyabiliriz. Hikâye kuşkusuz İsrail karşısında "millî birlik" sağlamak değildi.

Çok geçmeden anlatıya Bahçeli katıldı ve "millî birliğin" kardeşlik ile mümkün olacağını salık verdi. O halde kardeşlik de mümkündü! Ne de olsa hem bir organizma olarak (Kürtlerin Özgürce Ayrılma Hakkını gasbeden örgütlenme) ve hem kişi olarak (Kürtlere ve diğer kimliklere düşmanlığın yuvalandığı ağzın sahibi) devlet bir lütufta bulunmuştu.

Bahçeli mecliste uzattığı el ile yetinmeyip partisinin grup toplantısında Kürtlere, eşit vatandaşlık için değil; ama pişmanlık için bir olanak sundu! Öcalan'ın, gelip DEM Parti grup toplantısında örgütü tasfiye ettiğini açıklaması halinde "umut hakkı"ndan yararlanabileceğini söyledi. Bu açıklamalar gündeme bomba gibi düştü. "Bahçeli neden böyle bir çağrı yaptı?", "Yeni bir çözüm süreci mi?" "Erdoğan ne diyecek?" soruları, hatta Bahçeli ile Erdoğan arasında olası bir anlaşmazlık bile günlerce tartışıldı.

Erdoğan'ın İsrail iddiasından başlayarak bu hikâyenin ne içerdiğini, tıpkı bir edebiyat eserindeki gibi karakterler üzerinden anlayabiliriz. Bir edebiyat eserinde karakterler hikâyenin detaylanmasını sağlarlar ve sonucu etkileyecek anlayışları temsil ederler. Anlamaya çalıştığımız hikâyedeki başlıca karakterler Erdoğan ve Bahçeli'dir.

Hikâyenin girişine, İsrail'in Türkiye'yi işgal planına dönelim.

İÇ CEPHEDE ZAYIFLIK ÜRKÜTÜYOR

Erdoğan Yahudi mitolojisinden hareketle İsrail'i korumak amacıyla kullanılan Kürecik üssü yerli yerinde dururken bir kısım Türkiye toprağının İsrail'in işgal planında olduğunu iddia etti. Erdoğan'ın söyleminde öne çıkan şey bu plana karşı "iç cephe sorunu"dur. Erdoğan'ın iç cephe vurgusu ile neyi

amaçladığına dikkat çekmek yerinde olacaktır. Hem bölge devletlerinin hem de emperyalistlerin İsrail'in sırtını sıvazlayan, savaşın genişlemesi durumunda da desteğin süreceğini gösteren tutumları söz konusu. Bu koşullarda ve yeni ABD yönetimiyle yeniden kurgulanmakta olduğu anlaşılan bölgede görünür olmak iş birlikçi iktidarların esas derdi diyebiliriz. Türk devletinin Suriye ve Irak Kürdistanı'ndaki pozisyonlarını da göz önüne alırsak işgalci konumunu güçlendirme niyeti açıkça belli olur. Türk devletinin gerek Suriye gerekse Irak'ta üstlendiği rol emperyalist güçlere rağmen değil onlar izin verdiği, göz yumduğu ölçüdedir. Esad ile görüşme talebi dahi karşılık bulmamış bir Erdoğan için işlerin pek de kolay olmadığını ortada. Üstelik içeride zayıflayan gücünü konsolide edemezken; dahası Rusya'nın Suriye özel temsilcisi Lavrentiev, "Türkiye'nin güçlerini çekeceğine dair garanti vermeden Şam'ın Ankara ile diyaloga girmesinin zor olacağını" aktardıktan sonra Türkiye'yi işgalci bir güç olarak tanımlamışken...

Dış siyasetini emperyalist güçler arası çelişkilerin izin verdiği ölçüde, onların çıkarlarını esas alarak kurgulayan Türkiye bu tabloda emperyalistlerin yeni oyun planında aktör olabileceğini ortaya koyuyor. İç cephe söylemini de Erdoğan kendi etrafında kenetlenmek olarak sunuyor.

Hem Erdoğan'ın anlatısındaki hem de Bahçeli'nin çıkışındaki ortaklık devamında yaşananlarla daha da netleşti. Erdoğan'ın devam ettirilecek başkanlığı üzerine kurgulanmış bir anlatı söz konusu. Siyasî iktidarın yönetme krizini bir türlü aşamadığı, Erdoğan sonrası için yeni bir karakter üzerinden yeni bir hikâye de kurgulanmadığı görülüyor. "Erdoğan sonrası" dönem ciddi bir sorun. İttifak içindeki sorunların, çelişkilerin esas yönünü Erdoğan sonrasına dair belirsizlik oluşturuyor. Erdoğan sonrasına dair belirsizlik Cumhurbaşkanlığı'nın da dağılma, haliyle erki kaybetme ihtimalini güçlendiriyor.

BİR LİDERE İHTİYAÇ VAR

Yönetme erkini elinde bulunduran hâkim sınıflar için Erdoğan bir tutkal

işlevi görüyor. Farklı kesimleri, klikleri bir arada tutan ve aralarındaki çelişkileri yönetebilen bir karakter olarak öne çıkıyor. Tüm vasıfsızlığına rağmen sözcüsü olduğu sermaye kesimleri için çok şey ifade ediyor. İlgili klikler onun varlığında kendi çıkarlarının geleceğini yani devamlılığını görüyorlar. Cumhurbaşkanlığı bileşenlerinden Bahçeli'nin temsilcisi olduğu klik iktidar olanaklarından faydalanmasının tek koşulunun Erdoğan'ın liderliği olduğunun farkında. Erdoğan'ı ölene kadar lider olarak tanımlamanın başka bir anlamı yok. Erdoğan bir anlamda yönetme krizine toplumda bulduğu karşılık ile sürdürülebilir nitelik kazandırıyor. Evet gücünün eridiği muhakkak; ama muhalefetin siyaset üretme ve yapma tarzı Erdoğan'ı hâlâ güçlü lider pozisyonunda tutuyor. Tabii ki devletin olanaklarını kullanarak hem muhalefete dizayn verdiği hem de gücünü konsolide ettiği tartışmasız.

AKP içerisinde MHP ile ittifaktan rahatsızlık duyan bir kesimin olduğu biliniyor. Bahçeli, Erdoğan sonrası ittifakın dağılma, dağılmasa dahi mevcut gücü konsolide edebilecek bir liderden yoksun olduğunun pekâlâ farkında. Erdoğan'ın geleceğini, ama esasta temsilcisi olduğu kliğin çıkarlarının devamlılığını ülke halkının çıkarıymış gibi sunup hareket alanını genişletmek istemektedir.

Bahçeli'nin çıkışından Erdoğan'ın haberi olmadığını iddia etmek çok isabetli değil. Bahçeli bölgesel gelişmelere dikkat çekerek bin yıllık kardeşlik hukukundan bahsediyor. Kuşkusuz onun kardeşlikten anladığı Kürtlerin egemen ulusa biat etmesi, herhangi bir hak talebinde bulunmadan af dilemesinden başka bir şey değildir. Erdoğan'ın Bahçeli'nin söylediklerine bir itirazının olmayacağı kesin. Bahçeli'nin çıkışı Kürt sorununu çözebilecek tek kişinin Erdoğan olduğu iddiasını içeriyor. Bu bağlamda Erdoğan'ın gücünü konsolide etmeye dönük bir çıkış olarak da yorumlamak mümkün.

Bahçeli, çok geçmeden asıl amacın Erdoğan'ın yeniden başkan seçilmesinin zeminini hazırlamak olduğunu açıkça ifade etti. Bunun için Anayasa'da gerekli düzenlemelerin yapılması çağrısı yapmaktan da geri durmadı.

Gerekli düzenlemelerin yapılabilmesi için hem mecliste hem de toplumda destek bulmak zorunda. İşte tam da bu noktada Bahçeli, Kürt sorunu çıkışıyla tartışmalara yeni bir boyut kazandırdı.

Yönetme krizi herkesin malumu. Yoksulluk, derinleşen ekonomik kriz de cabası. Bölgesel gelişmeler de siyasî iktidar için alarm veriyor. Hem Erdoğan'ın yeniden seçilmesi hem de bölgesel gelişmeler bağlamında Kürt hareketi vazgeçilmez bir noktada duruyor. Örneğin Suriye'de Kürtleri dışlayarak bir çözüme ulaşmak çok gerçekçi değil; ama Bahçeli'nin anladığı anlamda bir çözüm ise kesinlikle mümkün değil. DEM Parti'nin Bahçeli'nin açıklamalarına olumlu ama temkinli yaklaşması ara sınıfların egemen siyaset sahnesinde kabul görme kaygısının dışa vurumu olarak da yorumlanabilir. Kuşkusuz bu eğilimden hareketle Kürt hareketini, siyasî iktidara can simidi olmakla itham etmek de ancak hâkim ulus şovenizminin dışa vurumu olarak yorumlanabilir.

ÇIKIŞ YOLUNDA MÜCADELE

Kürt sorununun çözümüne dair yeni bir sürecin başlayabileceği iddialarının hemen akabinde belediyelere kayyım atanması hem Kürtlerin iradesini yok sayan devletin hem de uzattığı eli lütufta sayan kişi olarak Devletin gerçek niyetini ele vermektedir. Bu çıkışı yapanın Bahçeli olması bu bağlamda tesadüf değildir.

İsrarla altını çizdiğimiz nokta faşist Türk devletinin sac ayaklarından birinin Kürt ulusu başta olmak üzere azınlık milliyet ve inançların inkârıdır; dahası bu inkâr politikasının katliamlarla sürdürülmesinde bir sakınca görmediği de devletin karakteri gereğidir. Kişi olarak Devlet kanlı dişleri ile hırlayıp Kürtlerin iradesini yok sayan devletin sözcülüğüne soyunarak görevini yerine getirmiştir. Kürtlere uzanan o el yüzyıllık kardeşliği değil ama yüzyıllık imha ve inkâr siyasetinin sürdürme kararlılığını anlatmaktadır. Diğer taraftan kayyım politikasına karşı sokaklara çıkan Kürt halkı da mücadele kararlılığını anlatmaktadır. O kararlılığı yaygınlaştırmaktan başka bir çıkış yolu yoktur.

NEW AGE AKIMI, TIP VE PSİKOLOJİ ALANINDA NOSTALJİ -V

SAĞLIK KAVRAMI

Sağlık, yaşamın en temel ve vazgeçilmez bileşenlerindendir. Birey doğası gereği eski çağlardan beri karşılaştığı hastalık ve sağlık sorunlarına karşı bir neden ve çare arayışı içindedir. Bu ekseninde insan adı ister kozmik enerji ister doğaüstü güç isterse de Tanrı denilsin, bu güçler ile bir bağlantı kurmuştur. Buradan hareketle birey karşılaştığı bu güçlüklerle başa çıkma ve tedavi arayışında da bu varlıklara yönelmiştir. Aydınlanma süreci ve teknolojik gelişmelerle birlikte modern tıp bu alanda tek otorite haline gelmiştir. Bilim insanlarının ve uzmanların (doktorlar, hemşireler, psikologlar, pedogoglar, vb.) çalışma sahası sağlık ve hastalık konusunu uzun bir süre anlaşılması ve ulaştırılması zor bir hale getirmiştir. Ancak günümüzde gerek modern tıp gerekse de toplumsal ve kültürel alanda ortaya çıkan yeni anlayış ve gelişmeler sağlık bilgisinin toplumsallaşmasına neden olmaktadır. Sağlığın toplumsallaşması bir yandan sağlık bilgisinin ulaşılabilirliğini artırmış, popülerleştirmiş, sağlığı bireyselleştirmiş ve aynı zamanda sağlığı bir meta haline de getirmiştir. Burada Yeni Çağ Hareketlerinden ve onların oluşumuna etki eden postmodernizm etkisinden bahsetmek yerinde olacaktır. Yalnızlaşan,

mutsuz olan insanlığa bu inanışlar tarafından reçeteler sunulmaktadır. Başta bilimsel olan her şeyi, nesnel doğruları tartışmaya açarak gerçeklikten kopuşun zorunlu hale getirildiği gözlenmektedir. Toplumsal bir mesele olan sağlık kavramını bireyselleştirerek insanlığın sağlık meselesinin ekonomik sistemle olan bağına belirsizleştirmektedir. Savaşlarla, dengesiz (ihtiyaç fazlası, kâr amaçlı) üretimle, nükleer silah denemeleriyle, kimyasal maddelerle, yapay gübrelerle bozulmuş tarım ve hayvancılığı ve burada sayamadığımız daha yüzlerce eylemiyle insan sağlığını bizzat bozan artık sistem değildir. Sağlığı bozuluyorsa bireyin kendi yetersizliği, kendi suçudur! Her toplumun ve her dönemin sağlık-hastalık anlayışı sosyo ekonomik yapı tarafından şekillendirilmektedir. Geçmişte modern tıbbın denetimi ve kontrolünde olan sağlık-hastalık kavramları modern tıbbın yanında ve kültürel anlamlarıyla kültürün bir parçası haline gelmiştir. Sağlık kavramına ilişkin değişen yönlerin başında da sağlık bilgisinin toplumsallaşması ve popülerleşmesi gelir. Artık sağlık ve hastalık alanında bireyler daha fazla bilgiye sahipler ve bu konuda istedikleri bilgilere rahatça ulaşabilecek durumdadır. Bu durumun ortaya çıkmasında kitle iletişim araçlarının yaygınlaşmasının yanı sıra sağlık

ve hastalık algısının toplumsal yapının değişmesine bağlı olarak değişimi gelmektedir. Geçmişte sağlık ve hastalık kavramları doktor, hastane, ilaç, tetkik, operasyon kavramlarını çağrıştırırken günümüzde sağlık -New Age akımlarının çok da sevdiği sağlıklı yiyecekler, vitamin hapları, spor, alternatif tıp, anti-aging gibi kavramları çağrıştırmaktadır. Bili-min temsilcileri olan hekimler, sağlık sorunlarına çözüm getiren araçlardan sadece birisi durumuna düşürülmektedirler. Tıp bilimi de hastalıklara çözüm üreten evrensel değerlere sahip ve birçok kimsenin büyük saygı duyduğu bir disiplin olmaktan çıkarak sağlığa ilişkin sadece bir "söylem" durumuna düşürülmektedir. Sağlıklı olarak yaşama bile, modern dönemlerde algılandığı gibi olağan ve istenen bir durum olmaktan çok, gereklerine uyulduğu zaman elde edilebilecek bir "olasılık" olarak ortaya çıkmaktadır. Artık sağlık, günlük yaşamın ve kültürün bir parçası haline gelmiştir. Dikkat edilirse bu kavramlar devletlerin zorunlu sağlık hizmetleri kapsamında ele alınmamakta, bireyin kendisinin yaptığı ya da yapması gereken durumlar olarak algılanmaktadır. Bu durum sağlık alanında kamusal ve halk sağlığı alanlarının yanında kişilerin bireysel olarak sağlıklarından sorumlu oldukları bir alan yaratmaktadır ve bu alan her

geçen gün daha da genişlemektedir.

Bireyler bir yandan değişik kaynaklardan elde edilen bilgilerle sağlık hakkında daha fazla söz sahibi olup tedavi sürecine daha etkin ve bilinçli katılabilmekteyken bir yandan da gittikçe daha fazla "sağlık tüketicileri" haline gelmektedir. Günümüzde hastalık kavramından çok sağlıklı yaşam kavramına doğru bir kültürel geçiş yaşanmaktadır. Sağlık sorunlarına, kendi kendine çözüm bulmayı amaçlayan anlayış yaygınlaşmakta, sağlık-hastalık meselesi, toplumsal ya da kamusal bir sorun olarak değil, bireyin gündelik yaşam deneyimi ve yükümlülüğü olarak inşa edilmektedir. Böylece sağlık "herkesin kendi sağlığından sorumlu olduğu" bir konu haline gelmektedir. Bireyin sağlıklı olabilmesinin ön koşulu sağlık-hastalık konularında bilgili olmak zorunluluğudur. Öncelikle herkes sağlığın önemini kavramış olmalı ve onu korumak için çaba göstermelidir. Bunu yapmak ise bireyin birincil görevidir. Bunun sonucunda sağlıklı olmak olağan ve istenilen bir durum olmaktan çok gereklerine uyulduğu zaman elde edilebilecek bir durum olarak ortaya çıkmaktadır. Bunun sonucunda sağlıklı yaşam söylemi bireyler için adeta mutlaka yapılması gereken ahlaki bir

yükümlülüğe dönüşmektedir. Hasta olmak artık bireyin sorumluluğundadır ve birey sağlık sorunları yaşıyorsa bu durumun sorumluluğu kendine aittir.

BİR TÜKETİM ARACI OLARAK SAĞLIK

Birleşmiş Milletler tarafından 1978 yılında Alma Ata'da yapılan Temel Sağlık Hizmetleri Konferansı'nın sonuç bildirgesinin özü "herkes için sağlık"tı. Ancak 1980'li yıllardan itibaren ortaya çıkan neoliberal politikaların bir sonucu olarak dünyada sağlık özel sermayenin ilgi alanına girmiş ve sağlıkta bir endüstri ortaya çıkmıştır. Neoliberal politikalarla göre sağlık, diğer her şey gibi alınıp satılabilen bir metadır. Sağlık piyasada, sunulması gereken bir hizmet, tüketim aracı olarak kurgulanıp bireyler sağlık piyasasında alışveriş yapan tüketiciler olarak tanımlanmaktadır. Sağlığın piyasa koşullarında ele alınmasında sağlık hizmetlerinin kişiye özgü hale getirilmesi önemli bir rol oynamaktadır. Böylece birey kendi için gereken hizmetleri satın alan bir tüketici konumuna getirilmiş ve önemli bir pazar yaratılmıştır.

Sağlığın ticarileştirilmesinin en çarpıcı örneği hastalık yaratılıp yaratılan hastalıkları tedavi eden ilaçların geliştirilmesidir. Tedavi satan ve sağlayanlar, pazarlarını genişletmek amacıyla tedavi edilebilir rahatsızlıkların sınırları genişletilmekte ve ilaç firmaları bu konuda sponsorluk yapıp ilaç tanıtımlarına büyük paralar harcamaktadır. İlaç firmaları daha fazla ilaç satmak için hastalık icat etmekte, kendiliğinden geçebilecek önemsiz şikâyetleri ciddi hastalıklar olarak göstermekte, hayatın doğal dönemlerini ilaç kullanılması gereken hastalık dönemlerine dönüştürmektedir. Amaç herkesin bir hastalığının olması ve bu hastalık için ilaç kullanmalarının sağlanmasıdır. Bu amaçla günümüzde günlük yaşamın tüm iniş çıkışları artık tedaviye muhtaç psikolojik bozukluk kategorisine dâhil edilmektedir. Sıradan şikâyetler korkunç hastalıklar olarak gösterilmekte ve her geçen gün çok sayıda insan "hasta" olarak etiketlenmektedir. Sağlık sorunlarına da postmodern bakış açısının gelişmesi ile beraber insan sağlığı tüketim toplumunun temel taşlarından biri olmuştur. Sağlığın ve sağlıklı olmanın ön plana geçtiği postmodern dönemde bazı kurallar vardır. Bu kurallar ise büyük oranda tüketim toplumunun dinamikleri içinde belirlenmekte ve uygulanmaktadır.

POSTMODERNİST BEDEN

İnsan bedenine yönelik tanımların bir kısmı, her geçen gün kendisini daha fazla hissettiren postmodernizmin yeni yaklaşımlarında ortaya çıkmaktadır. Postmodernist dönemde hastalık kavramından çok, sağlık kavramına doğru bir kültürel geçiş olmaktadır. Medyada tıp konuları ağırlıklı bir şekilde işlenmektedir. Alternatif tıp yaygınlık kazanmakta ve kabul görmektedir. İnsan bedeni bir tüketim aracı olarak her fırsatta yeniden biçimlenmekte ve moda/yaşam biçimi buna göre değişmektedir. Ayrıca toplumsal hayatta öncekilerine benzemeyen "değerler" sisteminin ortaya çıktığı gözlenmektedir. Bu özelliklerin en iyi gözlemlendiği alan "yaşlanma" kavramının algılanmasındaki farklılıklardır. New Age akımları bireyi bu tanımlamayı kabul etmemeye, genç bir vücuda sahip olabilmek ve yaşlanmayı mümkün olduğu kadar geciktirmek ve izlerini silmek için önünde bulunan birçok seçenekten yararlanmaya zorlanmaktadır. Postmodernizm genç kalmayı ve bunun bir değer olduğunu anlatmaktadır. Yaşlanmak demek birçok birey için fiziksel ve psikolojik olarak bir çöküş demektir. Dolayısıyla, kabul edilemez. Bir anlamda, yaşlanma, kronolojik olarak yaşlanma olgusundan uzaklaşmış, bireylerin kendilerini algılama ve hissetmeleri ile ilişkilendirilmiştir.

Özellikle, medyanın etkisi ile bireyler kendi vücutlarını ve yaşamlarını, yaşamlarının her bir döneminde yeniden belirlemektedirler. Bu isteklerin elbette ki bir bedeli olacaktır. O da bir tüketici kültüründe yer almak ve bu kültürün gereklerini ya da harcamalarını yapmaktır. Sağlıklı bir vücuda sahip olma ve yaşamı tehdit eden risklerden uzaklaşma ancak tüketim toplumunun bir parçası olmakla mümkün görünmektedir artık. Tüketim toplumunun devamı, bireylerin kendi bedenlerine yönelik algılarının değiştirilmesinin başarılması ile mümkün olmuştur. Postmodern kültürün bedeni, ideal bir bedendir. Buna ulaşmak bireysel bir istekle, hatta kişisel kimlikle "istediğiniz gibi" gerçekleşmektedir. Ancak bunun için ilk hareket "kendi profilini belirlemek" ile başlamaktır. Bedene bu süreçte bedensel ibadetler düşmektedir. Her fırsatta tüketim mabetlerini ziyaret etmek de tabi bir yükümlülüktür.

Postmodern ideal bedeni yaratmak için kozmetik sektörü kozmetik ürünler ve kozmetik cerrahi olarak iki koldan çalışmaktadır. Moda ve zarafet dergileri,

kozmetik cerrahinin fiziksel bedenle-rimizin şeklini ve yapısını değiştirme fırsatını bize çoklu seçenekle sundu-ğunu tekrarlamaktadırlar. Burunlar yeniden biçimlendirilebilir, kırışıklıklar yok edilebilir, yüzler gerdirilebilir, yağ aldırılabilir, göğüsler küçültülebilir ya da büyültülebilir. Bu türlü operasyonlar erkekler hem de kadınlar için erişile-bilen ve özendirilebilen bir süreçtir. Rekabetçi bir dünyada herkes kendini sunmaya; genç, bedensel kusursuzluk idealinin daha yakınına yaklaşmaya teşvik edilmektedir. İş bulabilmek için ya da işinde daha iyi bir kariyer elde edebilmek için beden rekabet unsuru olarak kullanılmakta, estetik operasyonlar yaptırılmaktadır. Özellikle iş ilanlarındaki "presentable" olmak bu durumu karşılamaktadır. Her ürün piyasada kendisine bir yer edinmeye çalışırken bedenler de piyasa da sunul-maktadır. Yeni paradigmanın yolu, her şeyi bir şekilde piyasaya çıkarmaktan geçmektedir. Gençlik ve güzellik her şey ise, postmodern dönemde bunlara ulaşmak için her yol mübahtır. Beden, şık bir ambalaj kâğıdıdır, her zaman taze kalması beklenmektedir. Çünkü, bedenin sağlığı çoğu kez bedenin görü-nümüyle ilişkilendirilmektedir. Gençlik ve güzellik zayıflık, kaslı vücut ve fiziksel zindelik ile eş değer tutulmaktadır. Bu durumun doğal sonucunda yaşlanan beden kişi için kaygı kaynağı haline gelmektedir. Egzersiz yapmayan ve aşırı kiloya sahip bir beden toplumda utanç ve alay konusudur. Özellikle bir kadına yapılacak en büyük hakaret, "kilo almışsın" sözü, bunun karşılığında da iltifat "manken gibisin" ifadesidir. Bireyleri egzersiz yapmaya, "doğru" besinleri almaya iten etkenlerin, sağlığı korumaya yönelik olduğu kadar belki de daha fazla olarak dış görünüş ile ilişkili olduğu açıkça gözlenmektedir.

Tüketim sürecinde postmodernist bedenin "yeniden keşfi" sonucu be-denin algıları ile gerçeklik bulanıklaşır. "Formda olmak, sağlıklı bedeni güzel, güzel bedeni de sağlıklı hale getiren sihirli bir birleşme yeri olmaktadır". Kendisini formda hisseden kişi bakımlı, sağlıklı ve güzel olmayı bütünleştirmiştir. Postmodern dönemin parçalı yapısı kişileri içinden çıkılmaz bir duruma sokmaktadır. Tüketiciler, doktorlar ve hastaneler ile postmodern dünyanın "mabetleri" arasında tercihe zorlan-maktadır. "Hastalandığında doktorlara başvurmakta parayı sağlıklı kalmak için daha iyi harca" sloganı sıkça işitilmektedir. Bu bir yönüyle de paranın kendilerine gelmesini isteyen "yeni do-

landırcıların seyyar satıcılığı" olarak da yorumlanmaktadır. Nesnelerin tüketim çağrılarından sonra "yediklerini burada erit" tavsiyesi belirir. Postmodern kapitalizmin gençliği, fitness'ı, dinamizmi öne çıkaran sporu kişiselleştirdiği, ticarileştirdiği, keyif kültürünün bir parçası haline getirdiği gözlenmektedir. Postmodern dönemde aralıksız bir propaganda sürdürülmekte, bireye sadece bir bedeni olduğu ve sürekli onu koruması gerektiği hatırlatılmaktadır. İnsanlar, insanlığın yüzyıllar boyu "doğru" bir bedene sahip olmadığına ikna edildikten sonra -ki insanların hiçbir zaman ikna olmadıkları da belirtilmektedir- günümüzde insanlar sistemli olarak keşfedilecek bir bedenleri olduğuna inandırılmaya çalışılmaktadır. Bugün beden, tam anlamıyla ruhun yerini almıştır. Özgürleşme süreci olarak lanse edilirken aslında beden bir tüketim nesnesi olarak baskı altına alınmaktadır. Bedenin "özgürleşmesi" sağlıklı olma adına bedenini neredeyse dünyadaki tek ilgi nesnesine dönüştüren birey dünyadan, toplumsallıktan, gerçeklikten kopmaktadır. Sorunların, sağlık sorunlarının nedenini kendi eksikliğinde, yanlış yaşam tarzında arayarak tüketim toplumunun aktif bir üyesi olmuştur artık. Gökdelen ve plazalar, fitness salonları, alışveriş merkezleri, havaalanları, güzellik ve sağlık merkezlerinden meydana gelen ve kendini optimize etme fikrinin peşinde koşan, başarı ve performans odaklı sakinlerden oluşan yeni toplum ile sistem maksimum verim elde etmeyi kendine amaç edinmiştir. Bireyleri kontrol ve disipline etmede özgürlük söylemine sırtını yaslayarak onların potansiyellerini açığa çıkarıp yetenek geliştirdiklerini düşünmelerini sağlayarak sisteme kölelik ettirmektedir. Sömürüldüğünün farkında olmayan özne, yaşadığı hayatın standartlarını yükseltmek için geceli gündüzlü çalışmaktadır. Sistemin sürekli sahte ihtiyaçlar ve lüksler ürettiği bu toplum modelinde özne, ne kadar gayret gösterse de sistemin izin verdiği sınırların dışına çıkamamaktadır. Sistem ve onun postmodernist anlayışı, işlevini yitirip arıza yapan bireyleri fayda sağlayacak hale getirmek için New Age öğretisi ve pratiklerini kullanmaktadır. İçeriği, New Age'in özellikle kişisel gelişim, şifa/sağaltım ve öztanrılık öğretilerinin söylemlerinden oluşan antidepresanlarla uyuşturulan bireyler sayesinde düzen, kusursuz işlemektedir. Sağlık ve şifa adı altında beyinleri olumlama fikirleriyle doldurulan bireyler yaşayan ölümlere, zombilere dönüştürülmektedir.

KAPİTALİZM ÇOCUK DÜŞMANIDIR!

İnsanlar hemen her gün televizyona veya gazetelere baktıklarında düzenin çürüdüğünü gösteren hadiselerle karşılaşmaktadır. Kısa bir süre önce sağlık sisteminde özelleştirmenin yarattığı zeminde türeyen “Yenidoğan” çetesinin özel hastanelerle iş birliği içinde, rant uğruna onlarca bebeği nasıl ölüme sürüklediği haberlerini halk büyük bir öfke ile takip etti. Daha bu skandalın şoku atlatılmadan bir haber de İzmir’den geldi. Babaları hapiste olduğu, anneleri de çalışmak zorunda kaldığı için ev demeye bin şahit bir gecekonuda tek başlarına bırakılan 5 çocuk elektrikli sobanın devrilmesi sonucunda çıkan yangında feci bir şekilde can verdi. Oluşan tepkinin büyüklüğünü gören burjuva-feodal medya ilk andan itibaren sistemi aklamak adına suçu “ihmalkâr, bakamadığı çocukları devlete vermeyen” anneye atmaya çalıştı. Gerek AKP yanlısı gerek muhalif medya bu katliamın sistemin eşitsizlik ve sefalet üreten doğası ile ilişkisini sorgulamadı. Neden sorgulamadığı gayet açık: sisteme zeval gelmesin!

Neden bir avuç zenginlinin çocukları şatafat içinde yaşayıp en güzel okullara giderken yoksul çocuklar bu kadere “mahkûm” ediliyor? Derme çatma evlerde “yaşayıp” elektrikli soba ile zar zor ısınmaya çalışıyor? Bu soruların hiçbirisi sorulmuyor.

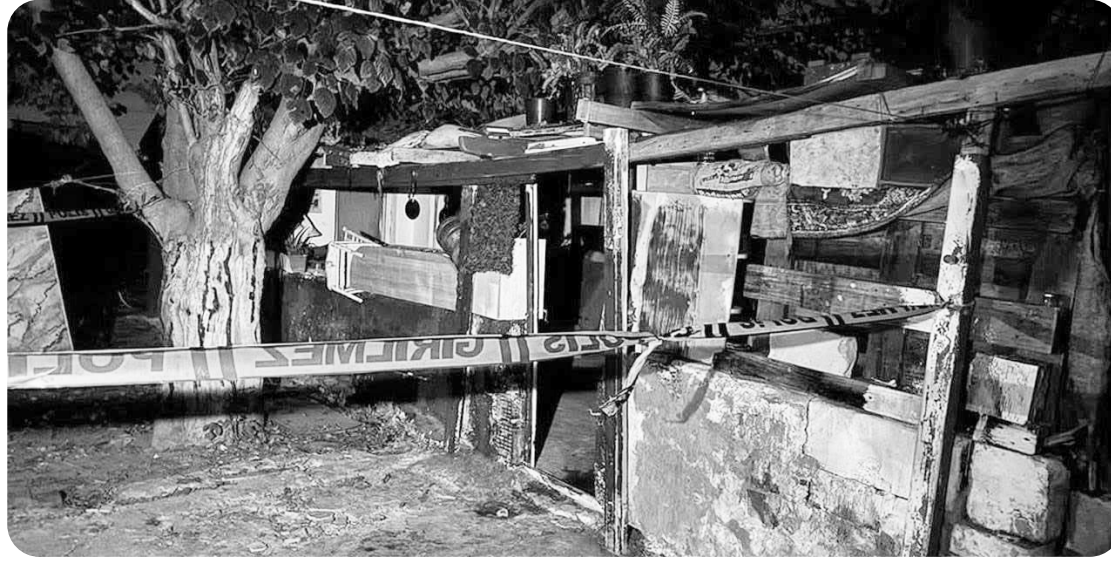
5 çocuğun katili açıktır ki sistemdir. Bir tarafta küçük bir azınlık için devasa zenginlikler öte yandan toplumun ezici çoğunluğu için sefalet, yoksulluk biriktiren yarı feodal düzen yıkılmadıkça halkın evlatları benzer bir kadere mahkûm edilmeye devam edecektir. Sistemin işlemeye devam ettiği bu çocuk cinayetleri bir kez daha Demokratik Halk Devrimi ve Sosyalizmin güncelliğini ve aciliyetini göstermiştir.

Aras Bulut, Masal Işık, Aslan Mira, Funda Peri, Fadime Nefes... En büyükleri 5 yaşında olan 5 kardeş İzmir’de anneleri ile birlikte yaşıyorlardı. Babaları “hırsızlıktan” hapiste olduğundan çocuklara anneleri, hurdacılık yaparak bin bir güçlük içinde bakıyordu. 12 Kasım tarihinde anneleri çalışmak için evden yarım saatliğine çıkmak zorunda kaldı. Bakacak başka kimse olmadığı için bir

barakada tek başlarına kalan çocuklar, elektrikli sobanın devrilmesi sonucunda çıkan yangında can verdiler. Olaydan sonra devlet yetkililerinin bu ailenin bir barakada nasıl bir sefalet içinde yaşadıklarını önceden bildikleri, evi birçok kez ziyaret ettikleri ama cüzi yardımlar dışında çocukları ve anneyi bu sefaletin içinden çıkarmak için kollarını bile kıpırdatmadıkları ortaya çıktı. Buna karşın devlet, binbir zorluğa göğüs gererek çocuklarını hayatta tutmak için mücadele eden bu annenin elinden çocukları almak için daha önce birçok kez girişimde bulunduğu da kamuoyuna yansımıştır.

Bu katliama kamuoyunun büyük bir tepki vermesi karşısında burjuva-feodal medya ve yetkililer hemen sistemi

Bu yangını çıkaran sistemdir. Bu çocukların ölümü, yarı feodal sistemin yarattığı yoksulluk ve sefaletten kaynaklıdır. Üretim araçlarını ve serveti elinde tutan bir avuç egemen, mülkiyetin esas sahibidir. Mülksüz çoğunluk ise yaşamını devam ettirebilmek için emeğini satmakta, geçimini zar zor sağlamaktadır. Zenginliklerin bir avuç zenginlinin elinde toplanması toplumun ezici çoğunluğunun sefalete mahkûm edilmesinin sonucudur. Toplumumuzda eşitsizlik her gün yeniden üretiliyor. Bir yanda, bir zümre için devasa zenginlikler öte yanda geniş bir emekçi çoğunluk için günden güne büyüyen sefalet birikir. Zengin çocukları en iyi olanaklarla büyürken yoksul çocuklar ailelerinden “miras kalan” sefaleti en dibine kadar yaşar. Birçoğu tıpkı

aklama çabasına giriştiler. En son, Yenidoğan çetesi skandalı patladıktan sonra döktükleri sahte gözyaşları eşliğinde meseleyi bireysel bir trajedi olarak sunarak halkın bu çocukların ölümleri ile sistem arasındaki bağı görmesini, sorgulamasını önlemeye çalışıyor. Birçoğu, ölümlerden “ihmalkâr” davrandığını öne sürdükleri anneyi sorumlu tutuyor. Bu ailenin neden bu kadar derin bir sefalet içinde yaşadığını ve bu sefaletle yol açan sistemi sorgulayan yok. Hatta bazı gazeteci kılıklı halk düşmanları o barakada “uyuşturucu partisi verildiğini”, annenin sırf devletten para almak için çocuklarını vermediğini, ebeveynlerin “madde bağımlısı” olduğunu dayanak-sız delilsiz söyleyerek ve yazarak aileyi itibarsızlaştırıp, devleti aklamak için kişilik suikastına bile soyundular. Burjuva-feodal düzende ahlak aramak boş bir çabadır; ama bu kadar çürüme de az görülür şeydir!

anne-babası gibi sömürü nesnesi olmaktan kurtulamaz. İşte milyonlarca çocuk çalışmak zorunda olduğundan okula gidemiyor ve her yıl onlarcası iş cinayetlerinde katlediliyor. On binlercesi sefalet koşullarının zorlaması ile sokaklarda dilenmek zorunda bırakılıyor. Kimisi de İzmir’de gördüğümüz üzere barakadan bozma evlerde en derin sefalet koşullarında yaşamaya mahkûm edildiklerinden yanarak ölebiliyor. Kimileri de “Yenidoğan çetesi” skandalında olduğu gibi özel hastane sahibi kompradorların ve suç ortaklarının ceplerini doldurmak uğruna daha hayata gözlerini yeni açmışken bile bile öldürülüyor. Burjuva-feodal sistem tarafından itildikleri derin sefalet, İzmir’de bu 5 çocuğu ölüme sürüklemiştir. Babalarının “hırsızlıktan” hapiste olmasının esas nedeni de annelerini hurdacılık yaparak binbir zorlukla çocuklara bakma mücadelesine iten ve çocuklarının yanında olmamasına belki

de yeteri kadar ilgilenememesine sebep olan da çocukları her an yanmaya müsait, kapılarında kilit bile olmayan, barakadan bir evde yaşamaya zorlayan da burjuva-feodal düzenin yarattığı derin yoksulluktur. Gerçekler böyleyken hâkim sınıfların şatafat içinde yaşayan çocuklarını torpille yurt dışındaki en iyi okullarda okutan, kollarında “Rolex saatleri” eksik olmayan, lüks araçlardan inmeyen, meclisteki temsilcileri çıkıp pişkince “her şeyi paraya bağlamayın” diye konuşabiliyor! Kimisi de çıkıp yüzsüzce “devletin ne kadar büyük olduğunu (!)” kendine anlatmak için “aileye ne kadar büyük yardımlar yapıldığı” yalanını söyleyebiliyor. Her gün yüzlerce yoksul çocuğun, kadının, yaşlının ölümüne yol açanların zerretanmadığı bu açıklamalarla bir kez daha görüldü. Bir de muhalefete ve onun sistemi aklamaya dönük sinsi çabasına bakmak gerekiyor. Muhalefet ve kalemşörları bu olaya verilen tepkiyi AKP’ye karşı dalaşında kullanmaya çalışırken sistemin bundan zeval görmemesi adına çaba sarf ediyor. Sorunu, sistemsel bir problem olarak değil, “AKP’nin kötü yönetimi”nde bulan söylemler üretiliyorlar. “Neden beylerin zenginliği her gün artarken bunun gibi milyonlarca aile sefalet yaşıyor” diye sormuyor; ama “neden devlet aileye yardım etmedi, yani sadaka vermedi”

diye soruyorlar. Problemi, AKP’nin yoksulluğu yönetememesi olarak görüyorlar. Ama yoksulluğu, sefaleti yaratan rejime zinhar en ufak bir laf bile etmiyorlar. İktidarıyla, muhalefetiyle tüm düzen partilerinin temelde aynı sınıfların, kompradorların, büyük toprak sahiplerinin çıkarlarının bekçisi olduğu, bunların halkın yararına en ufak bir vizyona sahip olamayacağı her gün yeniden kanıtlanıyor...

İzmir’de yaşanan bu katliamın kanıtladığı bir diğer olgu Demokratik Halk Devrimi ve Sosyalizmin güncelliği ve acil bir ihtiyaç olduğu gerçeğidir. Tüm dünyada kapitalizmin yarattığı bu yoksulluk ve sefalet ancak mülkiyetçi düzen yıkılarak ortadan kaldırılabilir. Halkın tek tek olaylar karşısında duyduğu tepkiyi sisteme karşı mücadele kanalına akıtmak adına propaganda çalışmalarını hızlandırmalı, DHD ve Sosyalizm mücadelesini büyütmeliyiz.

FAŞİZMİM UZATTIĞI KİRLİ ELE HALKIN YUMRUĞU İNMELİDİR!

Devlet Bahçeli'nin ekim ayı başında Kürt sorununun çözümü merkezli yaptığı çıkışın ardından yaşanan tartışma ve gelişmeler gündemdeki sıcaklığını koruyor. Kuşkusuz açıklamanın yapıldığı tarihten bugüne yaşanan gelişmelerdir bu çıkışı gündemde tutan. "Abdullah Öcalan mecliste, DEM Parti grubuna konuşmalıdır" dedikten kısa süre sonra TUSAŞ'a yönelik eylem yapılmış, DEM Parti ve CHP'li belediyelere kayyım atanmış, gözaltı ve tutuklama saldırılarına paralel Suriye Kürdistanı'na (Rojava) ve Irak Kürdistanı'nda gerillaya dönük saldırılar hız kesmeden devam etmiştir.

İstanbul'da Esenyurt Belediyesine, Mardin, Batman, Halfeti belediyelerine dönük kayyım saldırısı Dersim ve Ovacık belediyelerine atanan kayyımlarla devam etmiş ve bu saldırının devam edeceği "kulis bilgisi" olarak kamuoyuna servis edilmiştir. Halkın her şeye rağmen ortaya koyduğu iradenin gaspı olarak gerçekleşen kayyım saldırısının devletin ihtiyaç duyduğunda kullandığı "kayyım yetkisini" tartışması önemli bir olgudur. Faşist diktatörlük koşullarında seçim ve demokrasinin sınırlarının bir kez daha görülmesini sağlayan bu saldırılar karşısında iradenin devrimci yönde gelişmesi için gerekenleri değerlendirmek bundan da önemlidir kuşkusuz. Halkın önüne konulan sandıklardaki iradenin sınırları başından itibaren devlet tarafından belirlenmeye çalışılmaktadır. Belirlenenin ötesine her geçildiğinde devlet faşist niteliğine uygun olarak yargı sopasıyla iradeye biçim vermektedir. Kuşkusuz bu süreç tek yönlü işlemiyor, halk da örgütlü güçler de iradeyi her seferinde yeniden biçimlendiriyor ve karşılık veriyor devlete. Bir kez daha kayyım saldırılarına karşı ne yapmak gerektiğini, nasıl düşünmek gerektiğini tartışıyoruz. Her eylem, her hamle ve her tartışma devrimci iradenin gelişmesinde etken bir rol oynayacaktır. Bununla birlikte bir kez daha vurgulamak gerekir ki halkın iradesini sandıklara indirgemek ya da sandıkla tanımlamak özellikle yanıltıcıdır, kayyım saldırılarının bir kez daha öğrettiği bu gerçekliği halkımıza her tartışmada, eylemde açıklamak gerekir. Aksi yönde davranmak halkı kandırmak

ve aldatmaktır. Mecliste uzatılan "barış" elini havada yakalayan Kürt sorununun "muhatapları" tuttukları eli bırakmama gayretinde. Uzatılan elin şaşkınlığı ile birlikte gelişmenin "umut verici" olma haline tutunma istek ve arzusu geline aşamada yerini umutsuzluğa bırakmış durumda. Her fırsatta ifade edilen sorunun demokratik ve barışçıl çözümünün sağlanmasına dönük açıklamalar, bu konuda belirlenecek muhataplığa hazır olma hali, "çözüm" sürecinin startının verilmesi gerektiği ısrarı, kayyımlarla ve A. Öcalan'a verilen avukat görüşüyle yanıtlanmış görünmekte. Tüm çabalara rağmen hevesler bir kez daha kursakta kalmış gibi.

Bahçeli'nin çağrısının yarattığı sorunlarla birlikte faşist iktidar, muhalefet cephesinde gedik açmaya yoğunlaşmış, Esenyurt Belediyesine kayyım atanmasının ardından yaşanan restleşme ve tartışmalar CHP içindeki krizin kamuoyuna yansımalarına neden olmuştur. Esenyurt'un ardından Ovacık Belediyesine atanan kayyım diğer nedenlerin yanı sıra iktidar açısından CHP içindeki çatlağı da derinleştirmeyi hedefliyor.

Orta Doğu'da yaşanan ve yaşanmaya gebe gelişmelerle birlikte mevcut iktidarın tanımladığı "yeni süreç" tartışmalarına yaklaşım diğer tüm sorunlara yaklaşım gibi farklı kesimlerin sınıfsal karakterini ortaya koymaktadır. Bu dönemde sıkça duyduğumuz "barış", "demokrasi", "özgürlük", "eşitlik" vb. bir dizi kavramın kimler tarafından, hangi amaçla kullanıldığı ifade ettiğimiz sınıfsal karaktere bağlıdır. Bu kavramları bu dönem içinde en çok kullananlar bir egemen iktidar, ikincisi reformist ve liberaller olmuştur.

Gerillanın yaptığı eylemleri kınama yarışında ilk sırayı kimseye kaptırma hızıyla açıklama yapan bu kesimin, "çözüm" sürecinde PKK'nin "silah bırakarak sorumluluğu üstlenmesi" gerektiğinden Kürt ulusunun ayrı devlet kurma amacının olmadığı konusunda devleti ikna çabasına kadar soyunması, kendince "üzerine vazife bile olmayan" bir sorumluluğu yüklenmesi dikkat çekicidir. Onun bu rolleri üstlenmesi hiç kuşkusuz sınıf karakterinin doğal

bir sonucudur. Faşist sistem partilerine yapılan ziyaretlerde gündeme gelen "çözüm" arayışları, kendini muhatap görenlerin yüzünü bir kez daha yanlış yöne çevirdiklerini gösteriyor. İktidarın bir tasfiye planını hayata geçirdiği bu dönemde, rol kapma anlayışının bir sonucu olarak atılan bu adımlardan medet umulduğu kesin. Ancak kesin olarak ifade edilmesi gereken gerçek seçilen bu muhatapların Kürt ulusunun mücadelesine hiçbir katkı, destek sunmayacağıdır. Bu muhatapların her birinin elinde halkın kanı varken ve bugün de söz konusu Kürt ulusuna ve halka dönük saldırılar olduğunda efendileri ile aynı cephede yer almaktan imtina etmeyeceklerdir.

Reformist anlayışların umutla beklediği sürecin esas sorumluluğunu PPK'ye yüklemeleri de bizim açımızdan şaşırtıcı değildir. Silahlı mücadele ile aralarına kalın çizgi çekmeleri, silah bırakma çağrılarının sürekli yenilenmesi, hal-ka hakların silahlı mücadele ile değil demokratik/barışçıl mücadelelerle kazanılacağına propaganda edilmesi reformizmin sınıfsal karakteri ile uyumludur. Ancak mücadele onların soyut fikirlerinin aksine tüm çetinliği ve keskinliği ile yürümektedir. Faşist iktidarı sıkıştıran, "çözüm" gibi tasfiye adımlarına zorlayan tam da gerilla mücadelesi karşısında yaşadığı başarısızlık ve tıkanmadır. Kürt sorununun "barışçıl", "demokratik", "anayasal" yollarla güvence altına alınarak çözülmesi temennisi boş bir temenni olmanın ötesinde somut hiçbir anlam ifade etmemektedir. Faşizmin hüküm sürdüğü koşullarda, iktidarın sunduğu "demokrasi" oyununun bir gecede nasıl bozulduğunu kayyımlarla bir kez daha görüyoruz.

"Öcalan'a avukat yasağı üç ay uzatıldı, altı aya çıkarıldı. Dolayısıyla bir akıl, bir zihin bulanıklığı var. Bence iktidar açısından bir netleşme süreci görünmüyor."

"Ana muhalefet partisinin Türkiye'nin 100 yıllık meselesine dönük bir programı, bir planı, bir projesi olmalı. CHP asıl rolünü oynarsa iktidarın henüz ortaya dökmediği, henüz konuşmadığı, henüz izlediği, henüz ne yapmaya çalıştığı

belli olmayan o tereddütlü, o ikircikli halini giderebilir." (Tuncer Bakırhan, 23 Kasım, Gazete Duvar)

Faşist diktatörlük Bakırhan'ın tarif ettiği gibi ne yaptığını bilmez bir halde değil, süreci planlı ve örgütlü şekilde sürdürmektedir. Kafa karışıklığı Bakırhan'da ifade bulan çizgi ve anlayıştır. Faşizmi niteliği itibarıyla demokratik hak ve özgürlükleri sınırlayan, legal temelde, yasal olarak belirlenmiş hakları dahi gasbetmekten imtina etmeyen bir politik güçtür. Bu güç, geline aşamada çürümüş sistemi ayakta tutmakta zorlanmaktadır. "Devletin bekasına" yapılan vurgu boşuna değildir ve sistemin ayakta kalmasının yegâne yolu sopadır. Devlet "barış" söylemleriyle el uzatırken eli sopayla kırmaktan imtina etmemektedir. Bu, faşist diktatörlüğün niteliği ile uyumludur. Bunu yadırgamak, "kafa karışıklığına" yormak sadece reformizmin kafa karışıklığına işaret eder. "Çözüm" sürecinin ilerlemesi için faşist düzen partilerinden medet ummak, varlıkları Kürt ulusu ve azınlık milliyetlerin imha ve inkârına dayalı bu partileri çözüm adresi olarak görmek, program talep etmek ve hatta üstlenmek istemedikleri rolleri biçmek gerçekçi olmaktan çok uzaktır.

DEM Parti'yi politikasızlığa götüren en önemli sebeplerden biri yükselen saldırı ve Kürt ulusunun bağımsızlık eğilimine rağmen Türk egemen sınıflarının gölgesinde, ayrılma hakkına sahip olmaksızın birlikte ısrar etmesi, "barış içinde bir arada yaşama" revizyonist teorisine sarılmasıdır. TC'nin topyekûn saldırıları, Kürt işçi ve emekçi yığınların bağımsızlık eğilimini güçlendiren bir koşuldur. Bu gerçeğe dikkat çekmekten imtina edilmesi reformizmin radikal olandan kaçınmasının bir ürünüdür.

Bu eğilimi yalınlaştırmak ve egemenin karşısına çıkarmak ancak tutarlı sınıf mücadelesi ile mümkündür. Kürt ulusunun demokratik mücadelesini sahiplenmek, bu mücadeleye omuz vermekle birlikte, kendi kaderini tayin hakkını sonuna kadar haykırarak ve bu uğurda yürütülen mücadeleyi yükseltme görevimizi yerine getirmek zorunda olduğumuzu unutmamalıyız.

TUTSAKLARIN SESİNİ DUYMAK İÇİN "SUS-MA"

Hapishanelerde her gün hak gasplarına, tecrit politikalarına ve saldırılara tanıklık ediyoruz. Faşizmin siyasî tutsaklara yönelik baskı ve yıldırma girişimleri devrimci-yurtsever tutsaklarca direniş ile karşılanıyor, egemen sınıfın çürütmek istediği her bilinç taze tohumlarını filizlendiriyor.

Mehmed Uzun bir romanında, "Hapishane de bir tür savaş meydanıdır." der. Öyle ki faşizmin devrimciler için çöl kıldığı hapishanelerde devrimci-yurtsever tutsaklar tecrit altında üretmekten, tüm baskı ve saldırılar karşısında umudu büyütme bir adım geri durmuyor; hapishane denen bu savaş meydanında yoktan ve koyu bir tecrit altında elle-ri-ndeki her şeyi ve özel olarak devrimci bilinci kuşanarak büyük bir direniş sergiliyorlar. Bu, umutla büyüyen direnişle dayanışma içinde olmak insanın yaratıcı gücüne güvenmek için bir yoldur. Bu dayanışmayı güncel ve canlı kılmak için harcanan çabaları tanıtmak bu güven duygusunu güçlendirecektir.

Tutsaklarla dayanışma içinde olan Görülmüştür Kolektifi, Sanal Platform ve Redfotoğraf'ın emeğiyle Kiraathane İstanbul Edebiyat Evi'nde açılan "Sus-ma: İçeride, Dışarıda Sansür ve Otosansür" sergisi sansür ve otosansür kavramlarını konu ediniyor. Siyasi tutsakların üretimi ve tutsakların dışarıdaki sesi olan

sanatçıların eserlerinin olduğu sergi tecride ve sansüre karşı mücadeleyi esas alıyor. Sergide, 32 tutsak sanatçının mektuplar, çizimler ve yazılarla ifade ettikleri sansür deneyimlerinin yanı sıra 63 fotoğrafçı, grafiker ve karikatüristin çalışmaları yer alıyor. Bu anlamda sergi, sansürün faşizm koşullarındaki hapishanelerdeki görünümünü tüm açıklığı ile gözler önüne seriyor diyebiliriz.

Sergi, tutsakların sanatsal üretim için kaynaklara erişimlerinin engellenmesini, kısıtlı kaynaklar ve tüm imkânsızlıklara rağmen yaratılan eserlerin hapishane dışına ulaşırken maruz kaldığı sansürü ziyaretçileriyle paylaşıyor. Aynı zamanda sansürün, otosansürün yaratımında rol aldığını ve bunun da toplumsal yaratıcılık üzerinde engelleyici olduğunu anlatan sergi, siyasî tutsaklar üzerindeki her engellemenin toplumsal harekette görüleceğini vurguluyor.

SANSÜRE AÇILAN KAPI

Sergi, tutsakların kaleminden yazılan şiirler ile karşılıyor gelenleri. Şiirler, arkasında tablolar olan flamaların üstüne yazılmış ve arkadaki tablonun açık bir şekilde görülmemesi sansürün metaforik bir anlatımını temsil ediyor. Serginin devamında tutsakların sansür ekseninde çeşitlenen üretimleri yer alıyor. Fotoğrafçıların ve sanatçıların

da eserleriyle zenginleştirilen sansür teması, onun karşısındaki mücadelenin zorunluluğunu bir kez daha hatırlatıyor.

Sergide devrimci basın üzerindeki baskı ve engellemelere de dikkat çekiliyor. Geçtiğimiz yıl sansür yasası olarak yasalaşan, özünde devrimci-yurtsever gazetecilerin yargılanmasına kılıf oluşturan yasanın, halkın haber alma özgürlüğünü kısıtlayan pratiklerin yarattığı sansürü de görebiliyoruz. Bu anlamda hakkında toplatılma kararı verilen birçok gazeteyi de okuru ile buluşturuyor. Hapishanelerdeki tutsakların yaşadığı sansürü, hapishane dışındaki ifade özgürlüğü gasplarıyla harmanlayan çalışma, "içerideki" mücadele ile "dışarıdaki" mücadelenin birliğine dikkat çekiyor.

SERGİDE EMEĞİ OLAN SANATÇILAR

Siyasi Tutsak Sanatçılar: Ali Osman Köse, Ayhan Bozkaya, Ayhan Kavak, Aynur Epli, Hapishanede yaşamını yitiren Aysel Koç, Barış İnan, Cenan Genç, Ergin Doğru, Erol Zavar, Fa-time Aktaş, Felemez Erdem, Ferhan Mor-deniz, Hasan Şahingöz, Hasan Şeker, Haydar Bayar, İbrahim Şahin, M. Enes Tunç, Mehmet Boğatekin, Merge Polat, Murat Türk, Mustafa Gök, Necip Baysal, Orhan Çağan, Ömer Özduvak, Resul Kocatürk, Resul Sarıgül, Serdar

Sürücü, Şevket Armağan Güven, Tayyar Eroğlu, Yaşar İnce, Zeynep Avcı, Zuhal Sürücü.

Dayanışma İçinde Olan Sanatçılar: Adil Okay, Arif Kılıç, Aslı Gönen, Atilla Atala, Aylin Öz-türk, Ayşegül Yılmaz, Berna Yazıcı, Bese Balkan, Cem Balkı, Çağnur Öztürk, Derya Taşbaş, Engin Çolakoğlu, Enver Enli, Erdoğan Alayumat, Ergül Çiçekler, Erik Branch, Erol Özdayı, Faruk Bilal, Fatih Pınar, Gökhan Taşbaş, Gökşen Çardak Erata, Gültekin Alkurt, Gürsel Düzgüner, Habib Koçak, Hakan Ottaş, Hasan Doğan, Hatice Ayaksız, Hülya Akkaya, Irmak Ayaz, İsmail Cem Özkan, Köksal Şahin, Latife Solak Baudet, Leman Bedia Güven, Levent Küey, Meliha Çoşkun, Metin Ekinci, Mine Zebil, Nursen Bilgin Kadayıfçıoğlu, Özcan Yaman, Özgürlük İçin Sanat İnisiyatifi, Pamirhan Yıldırım, Paşa İmrek, Sakine Yıldırım, Sati Güder, Sedat Elbasan, Serkan Çolak, Sena Şat, Serhat Ali Korkmaz, Sinan Kılıç, Sultan Esen, Şafak Hacıoğlu, Şakir Sağlam, Tan Oral, Tanju Akleman, Tayfun Kesik, Taylan Güner, Tülin Kaynak, Tülin Şahin Okay, Ufuk Kıray, Yasemin Atasoy, Yeşim Ağaoğlu, Yurdal Bilgiç, Yüksel Uygun.

Naki Gök (Parti Militanı): 1 Aralık 1976'da Samsun'da faşistler tarafından katledildi.

Zeki Gök (Parti Militanı): Samsun'un Bafra ilçesi doğumlu olan Zeki Gök, 1 Aralık 1979 yılında sabah saatlerinde evinden işine giderken Bafra'da faşistler tarafından kurulan pusuda katledildi.

Raci Yılmaz (Parti Üyesi): Raci Yılmaz, Samsun'un Çarşamba ilçesinde 1956 yılında doğdu. İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesinde öğrenciyken Prole-

tarya Partisiyle tanıştı, kısa sürede gençlik faaliyetinde en ön saflarda yerini aldı. İstanbul Askeri Komitesinde görev yaptı. Devletin korkulu rüyası haline gelmişti. Devlet onun için "İkinci İbrahim" diyordu.

Parti içinde çıkan tüm hiziplere karşı tutarlı, ilkeli mücadele yürüttü. Faşizmin en ağır koşullarında dahi ideolojik-siyasi mücadeleyi asla bırakmadı. Ancak 6 Aralık 1980'de Harbiye'deki Çimen Sokakta bulunan evde polisler girdiği çatışmada ölümsüzleşti.

Mehmet Ali Polat (Parti Militanı): 1950 yılında doğan Mehmet Ali Polat, 6 Aralık 1980 tarihinde Kırklareli'nde polis tarafından katledildi.

HÜLÜKUŞAĞI ŞEHİTLERİ

Aynı gerilla biriminde yer alan Erdoğan Tekin ve Veysel Uyar, 1981'in 5 Aralık günü Hülukuşağı köyünde bir evde konakladılar. İhbar sonucu bulundukları köy çembere alındı. Çemberi fark eden gerillalar, hiçbir paniğe kapılmadan silahlarına sarıldılar ve ilk ateşte başcavuş ve iki er art arda yere yığıldı.

TC güçleri beklemedikleri bu saldırı karşısında çil yavrusu gibi dağıldı. İlerlemeye devam eden Veysel Uyar ve Erdoğan Tekin TC güçlerinin pususuyla karşılaştılar. Askerlerin yayılım ateşi sonucu 5 Aralık 1981 tarihinde Ovacık'a bağlı Hülukuşağı köyünde **Parti Militanı** Erdoğan Tekin ve **Parti Üyesi** Veysel Uyar Parti şiarlarını haykırarak ölümsüzleştiler.

Doğan Erdem (Parti İleri Militanı): Doğan Erdem Erzincan'ın Tercan ilçesinde doğdu. Kasım 1984'te Dersim'de çığ altında kalarak yaşamını yitirdi.

MAZGİRT ŞEHİTLERİ

1 Aralık 1986 tarihinde faşist TC güçleri ile Halk Ordusu gerillaları arasında Mazgirt'in Geçitveren köyünde çıkan çatışmada **Parti Militanı** Timur Demir ile **Parti ileri militanları** Suna Yıldırım, Besime Doğan ölümsüzleşti.

Fethiye Batmaz (Parti Militanı): 1976 yılında Dersim'in Ovacık'a bağlı Ada köyünde doğdu. Fethiye Batmaz, ortaokul ve liseyi Ovacık'ta okudu. 1993 Eylül'ünde lise son sınıftayken gerillaya katıldı. 7 Kasım 1993'te Hozat'ta çıkan bir çatışmada ölümsüzleşti.

“HER ZAMAN HER YERDE OLMALIYIZ”

2 5 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü vesilesiyle Diyarbakır'da kadınlarla erkek egemen şiddetini konuştuk.

Yeni Demokrasi: 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü bu sene de dünyanın dört bir yanında erkek egemen sistemin yasaklamalarına, engellemelerine ve saldırılarına rağmen kadınların sisteme karşı isyanı kuşanarak alanları doldurduğu bir atmosferde gerçekleşiyor. Ülkemizde her yıl yüzlerce kadın erkekler tarafından katlediliyor, mobbinge maruz kalıyor, şiddete, tacize ve tecavüze uğruyor. Sizin toplumsal cinsiyet eşitsizliği bağlamında yaşadıklarınız ve düşündükleriniz nelerdir?

Yaren (Öğrenci): Kadına yönelik şiddet konusu maalesef tüm dünyada üzücü bir tablo ortaya koyuyor. Elbette şiddetin hiçbir bahanesi olamaz. Ancak kişileri şiddete iten davranışların altında yatan psikolojik ve sosyolojik sebepler var. Küçük yaşlarda aile içinde yaşanan şiddet ve örselenme, küçük düşürülme, değer görmeme gibi davranışlara maruz kalınması bu sebeplerden birkaçıdır. Bununla birlikte öz saygısı düşük olan, problemi dışsallaştıran, yaşadıkları ile ilgili başkasını sorumlu tutan bireyler yine şiddete karşı daha meyilli oluyorlar. Kadına şiddet konusundaki sebeplerde reddedilmeye tahammülsüzlük, karşı-sındakini kontrol etme isteği, empati kuramama gibi durumlar daha fazla bulunuyor. Kadının isteklerinin bitmemesi, yersiz şikâyetleri, dolduruşa gelerek eşine kötü davranması gibi bahanelerin arkasına saklanarak kadını ahlâkî olarak zayıf, muhakeme kabiliyetinden yoksun, fesat ve edilgen bir kişilik olarak tanımlama, kadınların insanî anlamda onuruna zarar vererek şiddet meşrulaştırmaya çalışılıyor. Çalışan emekçi kadınların bu konuda hem fiziksel olarak hem de psikolojik olarak daha fazla şiddet görmesinin sebebini erkeklerin ataerkil bir toplumda otoritelerini kaybetme korkusuna bağlıyorum. Geçmişten günümüze gelen erkek egemen toplumun değişmesi, kadın ve erkeğin eşit şartlarda yaşaması süregelen

alışkanlığa ters düşüyor. Bu da erkekleri üstün gören toplumu hem kadını hem erkeği bir endişeye sürüklüyor. Kadının toplumda belirlenen yeri evinin kadını ve çocuklarının annesi olma durumu olarak görülmesi özellikle çalışan kadınların daha fazla şiddet görmesine neden oluyor. Bu şiddete karşı caydırıcı cezaların verilmemesi, gereken adaletin sağlanmaması, İstanbul Sözleşmesine karşı durulması, 6284 ile ilgili yasanın gereklerinin yerine getirilmemesi bu şiddeti artırıyor. 25 Kasım eylemlerinin yasaklanması da aslında bu adalet eksikliğini gizleme, insanların bu konuda bilinçlenmesini engelleme amaçlı yapılan, yine devlet otoritesinin korunmasını amaçlayan bir uygulamadır. Devletin kadın düşmanlığını kabul etmek ve buna karşı demokratik haklarımızın uygulamaya geçmesinde ısrarcı olmak gerekir. Ayrıca aile içi eğitimin niteliği geri olduğu, erkek çocukları ayrıcalıklı büyütülmeye devam ettiği ve yaşanan şiddet ve cinayetlere toplum göz kapattığı sürece bu durumun önüne geçilmeyecektir. Toplumun bu bağnazlıklara ses çıkarması için de kadınların eşitlik mücadelesinin toplumsallaşması gerekmektedir.

Şeyma (İş yeri sahibi): Son dönemlerde kadınlara yönelik şiddet olayları artış gösterdi. Bunun altında yatan temelin tamamıyla bizim toplumumuzda var olan ataerkillikten kaynaklı olduğunu düşünüyorum. Bir yandan da bu ataerkilliğin gelişmesi, biz kadınların erkeklere tanıdığımız toleranstan kaynaklanıyor, yani kadınlarda da ataerkiyi besleyen tutumlar ortaya çıkıyor. Örneğin ben Suriçi'nde sahaf dükkanımı açtığımda toplum baskısıyla karşı karşıya kalmıştım. “2 aya kapatır”, “iş yapamaz”, “kız başına beceremez” gibi söylemlerle karşı karşıya kalmıştım. Hem kadın olduğum için hem de yaptığım işten ötürü böyle konuşuluyordu. Çünkü toplumun kafasında oturmuş bir şey vardır, o da birçok meslek dalını kadınların yapamayacağı algısıdır. Düşünsenize, Suriçi gibi tutucu bir yerde olmayan bir iş yapıyorsunuz, kitap satıyorsunuz. Aslında bu meslek burada bilinmeyen bir iş ve erkek egemen akla sahip esnafın da

fikir sahibi olmadığı bir iş. Ancak onlar gibi bir iş yaparsam kazanabileceğimi ama onlar gibi bir iş yaparsam da kadının olduğum için kazanamayacağımı çok düşündüler. İnsanlar bunu kimi zaman sözleriyle, kimi zaman gözleriyle, kimi zaman davranışlarıyla ifade etti ama ben işimi bu zorluklara rağmen ayakta durarak yapmaya çalıştım. “Kız başıma” yaptığım bu işi ilk başlarda korkusuzca yapıyordum. Gece saat kaç olursa olsun işten çıkabiliyordum. Ülke gündemini sarsan kadın cinayetlerinin ve şiddet olaylarının artmasından sonra “Acaba ben dükkânın içinde tekken bu saatte biri gelip bana zarar verir mi”, “sokakta biri bir şey söyler mi” ve “bir arkadaşım geldiğinde onunla birlikte çıkayım”, “tek başıma kalmayayım” düşünceleri hâkim olmaya başladı son dönemlerde. Çünkü kadın cinayetleri ve kadına yönelik şiddet örnekleri çoğalırken ister istemez bu şekilde düşünür olduk. Hiçbir şey yapmasan dahi eğer kadınsan, yolda yürürken bile tacize uğrayabiliyorsun, daha uç noktalarda düşünürsek silahlı bir saldırı sonucu katledilebiliyorsun. Kadınlar her alanda daha çok var olduklarını göstermeliler. Biz kadınlar olarak bu çürümüşlük karşısında korkup geri çekilmemeliyiz, her zaman her yerde olmalıyız. Kendi varlığımızı, kadın varlığını göstermemiz gerektiğine inanıyorum. Yaptığımız işin, hareketin, kısaca kadın olarak geleceğimiz için yaptığımız her neyse onun arkasında durup devam etmemiz, vazgeçmememiz gerektiğine inanıyorum.

Nupelda (Zanaatkâr): Toplumda kadınlar ötekileştirmenin birçok biçimiyle karşı karşıya kalıyor. İş alanında kadınlar hakkında “kadınlar yapamaz”, “kadınlar edemez” yargısı yeni bir durum değil, geçmişten günümüze gelen bir durumdur. Bu yargılar kadınların kendilerini tanıyıp kadın bilincini doğru bir şekilde aktarmasıyla oluşabilecek bir durumdur. Kadınların kendi aralarında emek sürecinde dayanışma içerisine girmesi gerekir. Örneğin burada esnaf olarak iş yapmaya çalışan ve birçok zorlukla başa çıkmaya çalışan kadın arkadaşlarımız var ve bunlar yeri geldiği zaman zorluklarla, problemlerle karşılaştıklarında yan

yana gelip bu problemlere çözümler üretmeye çalışan kadın arkadaşlardır. Bir kadın arkadaşımızın hastalık durumu dahi olsa bir araya gelerek fiziksel olarak onun yanında olmak, psikolojik olarak desteklemek gibi durumlar aslında kadınlar arasında dayanışma ve kadın bilincini gösteren şeylerdir ve maalesef bu bütün kadınlarda var olan bir şey değildir. Bunu liselerde, üniversitelerde, sosyal alanlarda kadın sorunu üzerine neler yapılabilir, problemleri ve çözümleri tartışarak yaymak gerekiyor. Bununla birlikte kadının ezilen cinsiyet olması bin yıllar önce ortaya çıkar. Kadının ezilen cinsiyet olma gerçekliğinin kökeni neolitik çağa dayanır. Bu kadar geniş kapsamlı ve büyük bir sorunu burada elbette bir çırpıda tüm ayrıntılarıyla değerlendiremeyiz ama temel olarak yapılması gereken şey kadınların, kadın bilincini benimseyip bunları birbirine aktarmasıdır. Ve sadece kadınların değil, erkeklerin de bu konuda üzerine düşen sorumlulukları üstlenerek o bilinci benimseyip kendi hayatı ve çevresiyle kaynaştırması gerekir. Kadın sorunu sadece kadınların sorunu değildir. Çünkü toplumda biz erkeklerle birlikte yaşayan ve var olan bireyleriz. Yani birey ve cinsiyet olarak ayrı olabiliriz ama birlikte var olmak üzere yaşamlarımızı şekillendirdiğimiz için toplumu ilgilendiren sosyolojik sorunlarda erkeklerle birlikte neler yapılabilir, neler konuşulabilir, bu sorunlar, problemler nasıl ortadan kaldırılabilir, bunlara eğilmek gerekiyor. Mesela ataerki, feodal toplum gibi sorunlara dair çözüm yolu konuşulabilir. Günümüzde kadınların bir kısmı elini masaya sertçe vuran erkeklerin kendilerini koruma iç güdüsüyle yanlarında olduklarını zannediyorlar ama böyle bir durum söz konusu değil. “Koruma iç güdüsüyle” davranan bir birey şiddete yönelmez. Oysa bu kadına yönelik şiddeti meşrulaştıran bir bahanedir. Kadına ve erkeğe biçilen toplumsal rollerin ve kuralların değişimi kolektif yaşamın hayata geçmesiyle mümkün olur ve kadına yönelik şiddet olgusu ancak bu yolla ortadan kalkabilir.

BU İŞ YERİNDE GREV VAR

"İŞÇİLER GÜVENDİKLERİ SENDİKA TARAFINDAN SATILDI"

Bu yıl CHP'li belediyelerde yaşanan TİS (toplu iş sözleşmesi) süreçlerinde işçi ve emekçilerin iradeleri yok sayıldı. Genel-İş sendikası ile patron sendikası SODEMSEN arasında imzalanan TİS'ler birçok tartışmayı, istifası beraberinde getirdi. Öyle ki işçileri sendikasızlaşmaya çağıran sesler dahi çıktı. Maltepe Belediyesi de bu sene TİS imzalayan belediyelerden biri oldu. Maltepe Belediyesinde çalışan bir işçiyle bu süreci konuştuk. Bize deneyimlerini aktaran işçi, Genel-İş Genel Merkezinin ve SODEMSEN'in süreçteki etkisini boşa düşürdüklerini belirtti.

Yeni Demokrasi: Bu yıl belediyelerde işçilerin iradesinin yok sayılması geçtiğimiz TİS döneminde de yaşanmıştı. İşçiler sendikanın tutumuna dair ne düşünüyor, ne yaptı ve ne yapacak?

Maltepe Belediyesi işçisi: Maltepe 2 Nolu Şube bundan 4 yıl önceki TİS görüşmelerinde SODEMSEN yoktu. İşçinin yaşadığı temel sorunları çözmek ve insanca bir yaşam için umut ettikleri Genel-İş Merkeziyle ve CHP'nin sözde yönetenleri ile Canan Kaftancıoğlu ve Remzi Çalışkan lüks otelde keyifle TİS imzalandı. Bu işçi arkadaşların moral ve motivasyonlarını düşüren şey sözde devrimci dedikleri ve güvendidikleri sendika tarafından satılmak. En acısı da işçi

sınıfının örgütsüz oluşu. Genel-İş diyince haklarını koruyacaklarına inanan işçiler istifa edip Belediye-İş'e geçiş yaptı ama Belediye-İş, Hak-İş, Genel-İş hiçbirinin derdi işçi sınıfı değil. Kendi çarkları için mücadele ettiklerini farkında olmayan emekçi yığınları bunlar. 2 Nolu Şubenin yönetiminde olan ve TİS'in imzalandığını işçilere paylaşmayan yönetim 700 imza toplanarak görevleri düşürüldü sonrasında. 2 Nolu Şube seçimlerinde Ali Sönmez ve ekibi kazandı, ben de bir emekçi olarak bu sürecin içine dahil oldum. Toplantı yaptığımızda işçilerin yarısından çoğunun Belediye-İş'e geçtiği, hiçbir sendikaya üye olmak istemeyen işçileri toparlamak örgütlemek çok zor görünüyordu. Ama umut ve inançla bakarak insanlarda değiştiremeyeceğimiz, imkânsız gördüğümüz özellikleri aştık. Birim birim dolaşıp işçi arkadaşlarla sohbet ederek, onların sorunlarına dahil olarak üye sayımızı artırıp toplu sözleşme hakkını kazandık.

Taslaklarımızı hazırlamak için 2 Nolu Şube yönetici ve temsilcilerinin dahil olduğu bir ekiple işçi arkadaşların fikirlerini alıp madde haline getirdik. Ama işçiler geçmiş deneyimlerini, toplu sözleşmenin kendi ifadelerinin dışında imzalanmasını, Genel Merkez yine mi bizi hiçe sayarak imzalayacak kaygısını dile getiriyordu. Kısa zamanda

bu kaygılar güvene dönüştü. Siyasi bir ortamda çalışmak çok da kolay olmayan bir durum. Mobbing, tutanak ve yer değişikliği baskı olan bir CHP belediyesinde çalışmak hiç kolay olamayan bir iş alanı.

Yeni Demokrasi: Birçok belediyede grev kararı alındıktan sonra hızlıca TİS imzalandı. İşçilerin iradesinin kırıldığı ve işçiler yerine SODEMSEN'in taleplerinin ön planda tutulduğunu görüyoruz. Genel-İş Genel Merkezi ve şubenizin bu süreçteki tutumu neydi, süreci anlatır mısınız?

Maltepe Belediyesi işçisi: Nihayetinde süreç yetki belgesinin gelmesiyle CHP Genel Merkezinin kurduğu işçi düşmanı SODEMSEN'le masaya oturuldu. İlk oturumdaki keyfi davranışlar, saatlerce süren TİS görüşmelerinde yalnızca 1 maddenin geçirilmesiyle yine Genel Merkez imzalayacak gibi düşünceler işçilerin bu tezini daha artırıyordu. Bizim TİS sürecinden önce Kartal Belediyesi TİS'i Genel Merkez imzalamış, işçileri sefalet ücretine mahkûm edilmişti. Bunu kabul etmeyen Kartal işçisi filli greve çıkmış ve 70 emekçinin iş akdi feshedilmişti. Sonrasında şirinlik yapmak adına işe iadeleri olmuştu. Bu da Maltepe işçilerinin motivasyonunu düşürmüştür. Ama Şube Başkanı Ali

Sönmez'in bu 4 yıllık süreçte şeffaf, ilkeli bir duruşa sahip olması işçilerin güvenini kazandırdı ve greve hazır olduklarının biliyorlardı. Maltepe'de TİS görüşmelerini keyfi bir şekilde 4 aya yayan SODEMSEN'in son toplantıda verdiği rakamı kabul etmedik. Genel-İş Sendikası ve CHP Genel Merkezinin belirlediği skalayı Kadıköy, Ataşehir, Kartal ve Maltepe'de uygulamak istediklerinin bilincinde olup SODEMSEN'i TİS toplantısında istemediğimizi belirttik. Belediye Başkanı ve yönetimiyle masaya oturacağımızı söyleyip toplantıyı terk ettik ve nihayetinde 2 oturumu Belediye Başkanı ve yönetimiyle bitirdik. Bu süreçler devam ederken Remzi Çalışkan ve avarelerinin Şube Başkanı Ali Sönmez'i "2 Nolu Şubeden alırsın, ayağını denk al" gibi tehditlerini yok sayan biz ve şube başkanı "Eğer imzayı atacaksa burada emek veren mücadelenin bir parçası olan 2000 işçi atacak." dedik. Bunun üzerine tüm işçileri bilgilendirip durumdan haberdar ettik. Şubeleri piyon olarak kullanmak ve işçilerin aidatlarıyla sefa süren sendika ağaları Maltepe işçilerini desifre ettiler. İşçinin örgütlü olduğu 2 günlük süren grevde TİS belediye başkanı ve şube başkanı tarafından imzalandı. 2000 emekçinin istediği Genel Merkezin bu sürece dahil olmamasıydı ve istediğimiz oldu.

YENİ DEMOKRASİ
MÜCADELESİNİN GÜR SESİ!

OKU OKUT!

 [yenidemokrasi1](https://www.facebook.com/yenidemokrasi1)

 [ydemokrasi11](https://twitter.com/ydemokrasi11)

 yenidemokrasigazetesi@gmail.com

 [yenidemokrasi](https://www.instagram.com/yenidemokrasi)

 yenidemokrasi34.net

Özgür Gelecek İçin **Yeni Demokrasi Gazetesi** Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: Tuba Apaydın Yayın Türü: Yaygın Süreli

Yönetim Yeri: Kamer Hatun Mah. Al Hatun Sok. No:6 Daire:3 Beyoğlu/İstanbul İletişim: 0212 534 54 76- yenidemokrasigazetesi@gmail.com

Baskı: Alesta Ajans Basım Medya ve Bilgi Teknolojileri San. Tic. Ltd. Şti Davutpaşa Cad. Güven İş Merkezi B Blok, 1 Kat, No: 349 Zeytinburnu/İst-0212 501 21 20